

ZAPISNIK

40. skupne seje mestnega zbora MLOL

z dne 20. 8. 1954

*obkupi 40. in 41. skupne seje
1001 42. skupne seje
dne 17. 9. 1954.*

IZVLEČEK ZAPISNIKA

40. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane dne 20. avgusta 1954.

Sejo vodi tovariš dr. Marjan Dermastia, predsednik MLO.

Zapisnik seje vodi tovariš Branko Goslar, načelnik pravnega odseka MLO.

Za overitelja zapisnika sta izvoljena tov. Henrik Sedešar in ing. Rado Šotar.

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 41, od 60 odbornikov zbora proizvajalcev pa 33.

Zapisnik 39. skupne seje MLO z dne 23. julija 1954 je soglasno sprejet.

Predsedujoči predlaga naslednji

dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o poročilu o stanju in problematiki obrtništva.
2. Razprava in sklepanje o statutu Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane.
3. Razprava o polletni realizaciji in rebalansu družbenega plana za leto 1954.
4. Razprava in sklepanje o odloku o obvezni dograditvi stanovanjskih zgradb.
5. Personalne zadeve.
6. Razprave in sklepanje o odločbah o konstituiranju in reorganizaciji nekaterih gospodarskih organizacij.
7. Razprava in sklepanje o odločbah o spremembi firm nekaterih gospodarskih organizacij.

Dnevni red je soglasno sprejet.

Ad 1./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O POROČILU O STANJU
IN PROBLEMATIKI OBRTNISTVA.

Obširno poročilo poda tovariš Franc Sitar, član Gospodarskega sveta MLO, ki poroča zlasti o narodnem dohodku v obrtništvu, o stanju obrtnih obratov, o stanju delovne sile, o problemu šušmarjenja, o politiki MLO v razvijanju obrtništva, o davčni politiki, o vlogi Mestne obrtne zbornice, o reorganizaciji obrtništva, o državnih obrtnih mojstrih in o novih obrtnih obratih socialističnega sektorja v letu 1954.

Po referatu poroča tovariš Ivan Počivšek predsednik Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane o delu Obrtne zbornice glede na celotno problematiko obrtništva.

O obeh poročilih razpravljajo ljudski odborniki: Jože Gasparič, Tone Martinšek, Franc Pipan, Viljem Staninč, Henrik Zdešar, Fani Tomičević-Lagar, in Franc Čamerlik.

K besedi se je nato prijavil še zvezni poslanec, podpredsednik Izvršnega sveta FLRJ tovariš Edvard Kardelj, ki je podal daljšo analizo o stanju in problematiki našega obrtništva.

Ljudski odborniki so z odobravanjem vzeli njegova izvajanja na znanje.

O stvari razpravljajo še dr. Marjan Dermastia, Franc Sitar in Ivan Počivšek.

Ad 2./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O STATUTU OBRTNE ZBORNI-
CE GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE.

Predlog statuta obrazloži tovariš Franc Sitar, član Gospodarskega sveta MLO.

Predlog je po kratki debati soglasno sprejet.

Ad 3./ RAZPRAVA O POLLETNI REALIZACIJI IN
REBALANSU DRUŽBENEGA PLANA ZA LETO 1954.

Poročilo o izpolnitvi družbenega plana za prvo polletje in predlog za rebalans družbenega plana za leto 1954 poda ljudski odbornik tovariš Alojz M a t e l i š, član Komisije za družbeni plan in proračun.

Predsedujoči sporoči nato ljudskim odbornikom, da smatra za umestno, da se o rebalansu družbenega plana za leto 1954 definitivno sklepa šele potem, ko bodo izvedeni sbori volivcev, ker je najno potrebno, da k predlogu o rebalansu družbenega plana izrečejo besedo in stavijo svoje predloge tudi volivci.

O predlogu za rebalans družbenega plana za leto 1954 razpravljajo ljudski odborniki: Osto j T u m a, Tone M a r t i n š e k, Zvezda dr. Z a d n i k, Angela M i k l a v o, Ivan R o š m a n o, Leopold M a č e k, Franc P o n a r š e k, Henrik Z d e š a r, Ivan R e p i n o m Franc S i t a r, Anton V a r d j a n in Sonja ing. L a p a j n e Oblak.

Predsedujoči nato predlaga, da se odobri sklep o sklicanju sborov volivcev, ki se morajo na območju glavnega mesta Ljubljane izvesti v času od 26. avgusta do 5. septembra 1954, in sicer: v ožjem mestnem območju v okviru volilnih enot, določenih za volitve odbornikov v mestni zbor MLO, v občinah Polje in Šentvid pa v okviru posameznih naselij ali skupin naselij.

Predlaga za sbore volivcev naslednji dnevni red:

1. Poročilo in razprava o polletni realizaciji in rebalansu Mestnega družbenega plana in proračuna za leto 1954.
2. Slučajnosti.

Soglasno sprejeto.

Predsedujoči nato prekine sejo z obvestilom, da se bo za rešitev preostalega dnevnega reda seja nadaljevala v petek dne 27. avgusta 1954.

Seja se je nadaljevala v petek dne 25.8.1954.

Ob otvoritvi seje je zaradi nujne zadržanosti predal predsednik dr. Marjan D e r m a s t i a vodstvo seje tovarišu ing. Marjanu T e p i n i.

Ki je določenemu dnevnemu redu je bila stavljena na dnevni red še razprava in sklepanje o predlogu za odobritev davčnih lestvic za odmero dohodnine po II. obliki za leto 1954 in o odloku o davčni stopnji dopolnilne dohodnine od samostojnih delavcev in premoženja za leto 1954.

Pred prehodom na dnevni red ugotovi predsedujoči, da je od mestnega zbora navzočih 34, od zbora proizvajalcev pa 27 odbornikov in da torej noben zbor ni sklepčen.

Prisotni odborniki predložijo, da naj mandatno-komitetna komisija obeh zborov na prihodnji seji poroča o tem, kako posamezni odborniki obiskujejo seje.

Predsedujoči nato zaključi sejo z obvestilom, da se bo v preostalem določenem dnevnem redu razpravljalo na novi 11. skupni seji mestnega zbora in zbora proizvajalcev, ki bo sklicana pisмено.

Vodja zapisnika:
(Čelar Branko)

Predsedujoči:
(Ing. Tepina Marjan)

Overiteljja zapisnika:
(Zdešar Henrik)
(ing. Čotar Rado)

Z A P I S N I K

40. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, ki se je vršila v petek, dne 20. avgusta 1954 od 16.30 do 21.00 ure v klubskih prostorih Kresije, Ljubljana.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora dr. Marijan Dermastia začne sejo, ki je bila sklicana na podlagi 89. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Predsednik pozdravi zveznega poslanca, podpredsednika Izvršnega sveta FLRJ tov. Edvarda Kardelja in republiškega poslanca, podpredsednika Izvršnega sveta LRS tov. dr. Marijana Breclja.

Zapisnik seje vodi Branko Goslar, šef pravnega odseka MLO.

Predsednik predlaga za overitelja zapisnika ljudska odbornika: Zdešar Henrika in ing. Čotar Radota.

Predlog je soglasno sprejet.

Seja je sklepčna ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 41, od 60 odbornikov zbora proizvajalcev pa 33.

Izostanek se opravičili: Arko Nika, Avšič Jaka, Bajuk - Sagadin Stanka, Bebler dr. Damjana, Bobnar Stane, Bole Dušan, Dermastia Mara, Drobež Franc, Kavčič Ranka, Klanjšek Ada, Klarič Rudolf, Kovačič Leo, Krajger Olga, Krese Leopold, Kumše Franc, Marentič ing. Vera, Mazovec Lado, Mravlje Božo,

Nebec Franc, Novak Ivan, Ocepek Lojze, Pernuš Anka, Škerjanc Ivan, Vodopivec Lado, Vrhovec Stane, Vršnik Lojze, Klemenčič ing. Ivo, Dular dr. Marijan, Bajec ing. Viktor, Bizjak Karol, Breskvar Avgust, Brulc Stefan, Ceglar Hinko, Di Batista Franc, Filipič Jože, Golob Roman, Jelenc ing. Danilo, Jeriha Mirko, Kavelar Franc, Kostjukovski Georgij, Kregar ing. Vinko, Krošelj Lado, Nedeljkovič Vukadin, Pečar Franc, Rakušček Zdravko, Skok Ciril, Škerlavaj Milan, Švab Janez, Udovič Leopold, Vidmar Ivan in Vogelšek Stane.

Izostanka niso opravičili: Keber Jože, Delač Ivan, Marinček Ciril, Strojinc Franc in Štolfa Rafael.

Zapisnik 39. skupne seje Mestnega ljudskega odbora z dne 23. julija 1954 prečita tov. Branko G o s l a r , šef pravnega odseka MLO.

K zapisniku ni bilo nobenih pripomb in je bil soglasno sprejet.

Predsednik predlaga naslednji

d n e v n i r e d :

1. Razprava in sklepanje o poročilu o stanju in problematiki obrtništva.
2. Razprava in sklepanje o statutu Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane.
3. Razprava in sklepanje o polletni realizaciji in rebalansu družbenega plana za leto 1954.
4. Razprava in sklepanje o odloku o obvezni dograditvi stanovanjskih zgradb.
5. Personalne zadeve.
6. Razprava in sklepanje o odločbah o konstituiranju in reorganizaciji nekaterih gospodarskih organizacij.
7. Razprava in sklepanje o odločbah o spremembi firm nekaterih gospodarskih organizacij.

K dnevnemu redu ni bilo nobenih pripomb in je bil soglasno sprejet.

Ad 1./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O POROČILU O STANJU
IN PROBLEMATIKI OBRATNIŠTVA.

Tov. S i t a r Franc, član gospodarskega sveta
poda naslednje poročilo:

4.
V Ljubljani, dne 26.VI.1954.

POROČILO

o stanju in problematiki obrtništva.

[Prvi del.

I. Narodni dohodek v obrtništvu.

Obrtništvo predstavlja v našem mestu važno panogo gospodarstva, saj bo v letošnjem letu ustvarilo že preko 1,600 milj.dinarjev narodnega dohodka, to je 10 % celotnega narodnega dohodka mesta. Od skupnega narodnega dohodka obrti, ki se v primerjavi z letom 1953 povešuje skoraj za 100 milijonov v primerjavi z letom 1952 pa za 400 milijonov bodo podjetja socialističnega sektorja ustvarila 53 %, t.j. preko 850 milijonov. Obrtniki, ki delajo v svojih delavnicah sami brez tuje delovne sile, bodo v letošnjem letu ustvarili 127 milijonov din narodnega dohodka. Ostali obrtni brati privatnega sektorja pa 623 milijonov, t.j. 38 % od celotnega narodnega dohodka, ki bo v letošnjem letu ustvarjen v obrtništvu.

II. Stanje obrtnih obratov.

Obrtno dejavnost na področju mesta opravljajo:

- a) državna obrtna podjetja,
- b) podjetja, ki jih vodijo državni obrtni mojstri (do reorganizacije, t.j. 1.VII.1954),
- c) produktivne zadruge,
- d) obrtna podjetja družbenih organizacij in
- e) obrati privatnih obrtnikov.

Na področju MLO je bilo na dan 1.I.1954 skupno 1947 obrtnih podjetij z 2081 obrati. Obratov socialističnega sektorja je bilo 299 (28 združenih) in 1782 obrata privatnega sektorja.

Po posameznih strokah je bilo število obratov naslednje:

5.

- 2 -

Število obrtnih obratov po posameznih strokah
in sektorjih lastništva.

Zap. št.	S t r o k a:	Skupaj	Sektor lastništva		
			držav.	zadruž.	privat.
1.	Predelovanje kovin	319	36	1	282
2.	Elektromehanična	52	8	+	44
3.	Kemična	36	4	-	32
4.	Predelovanje zemlje in kamna	35	4	-	29
5.	Stavbne obrti	243	25	10	208
6.	Predelovanje lesa	267	14	3	250
7.	Predelovanje papirja	19	2	-	17
8.	Tekstilne obrti	496	49	6	441
9.	Predelava usnja	221	13	8	200
10.	Prehrambena obrt	124	81	+	43
11.	Grafična obrt	3	3	+	-
12.	Osebnе usluge	151	16	+	135
13.	Ostale obrti	115	14	-	101
S k u p a j:		2.081	271	28	1782

V prvem tromesečju tega leta ni bilo bistvenih sprememb. Zato navedene številke v glavnem odgovarjajo tudi današnjem stanju.

Iz primerjave števila obratov vidimo, da nimamo v privatnem sektorju več obratov kot v socialističnem sektorju. To pa zato, ker se privatna obrtna dejavnost vrši v manjših obratih z maloštevilno delovno silo, ali celo le z mojstrom samim. Tako imamo v privatnem sektorju obrtništva 51 % obratov, kjer delamošter sam brez tuje delovne sile, 45.6 % obratov, kjer zaposluje največ do 5 tuje delovne sile in le 5.4 % obratov, kjer je do reorganizacije delalo več kot 5 delavcev. Obratno pa imamo v socialističnem sektorju 71.8 % obratov, v katerih je zaposlenih preko 5 delavcev in 28.2 % obratov z manj kot 5 delavci.

V posameznih strokah je po številu obratov najmočnejša tekstilna stroka, to so krojači, šivilje in podobno, kjer imamo skupno 496 obratov. Tekstilni sledi kovinska s skupno 319 obrati, zatem lesna z 267 in stavbena z 243 obrati.

Analiza stanja obrtnih obratov kaže, da obstoječa mreža obrtnih obratov ni zadovoljiva. Medtem, ko je število prebivalstva v mestu po vojni izredno hitro naraščalo, pravtako se je izredno razvila tudi investicijska dejavnost, se obrtniške kapacitete niso razvijale sorazmerno z nastajajočimi potrebami. To potrjuje tudi razvoj obrtniške mreže v letu 1953. Skupno je bilo v letu 1953 na novo odprto 150 obratov, istočasno pa je bilo ukinjeno 96 obratov, tako, da se je število obratov dejansko povečalo le za 54;

Od ukinjenih je bilo 11 obratov socialističnega sektorja, 85 pa privatnih obratov. Od 11 ukinjenih obratov v socialističnem sektorju so bili 3 obrati proizvodne obrti in 8 obrtno-uslužnostnega značaja. Razlogi za ukinitve obratov so bili v glavnem likvidacija podjetij, ki so zašla v finančne težave. (Vulkanizacija-Glince, Kožuhovina, Kovačnica Polje, Mehanična delavnica Polje, Ljudska šivalnica, Šivalnica in krpalnica - Vodnikova cesta, APZ - šivalnica - Titova cesta, Brivnica - Stožice, Sodavičarstvo in Krojaška produktivna zadruga Vič).

V vseh navedenih primerih ne gre za neko načelno politiko likvidacije podjetij socialističnega sektorja. Vsi navedeni obrati so bili ukinjeni zaradi individualnih objektivnih in subjektivnih razlogov, pomanjkanja poslovnih pogojev in novem gospodarskem sistemu, ali slabo vodstvo.

Zaradi ukinitve nekaterih obratov (11), se je število obrtnih obratov socialističnega sektorja v letu 1953 dejansko povečalo le za 5.

V privatni obrti je bilo največ obratov ukinjeno v tekstilni (krojači, pletilci), gradbeni in kovinski stroki. Obrati so bili ukinjeni na prošnjo prizadetih radi starosti, bolezni, izselitve in podobno.

Iz nekaterih statističnih podatkov izhaja, da je imela Ljubljana pred vojno že več obrtnih obratov, kot pa jih ima danes.

To velja zlasti za stavbeno, kovinsko, grafično in prehranbeno stroko, za čevljarje, krojače in šivilje ter za obrti osebnih uslug. Zlasti je zaostala periferija, ker so radi ugodnejših pogojev obrtni obrati razvijali svojo dejavnost bolj v centru mesta. Ta ugotovitev velja predvsem za uslužnostno obrt in nekatere proizvodne obrti.

Primerjava s predvojnimi stanje pa nam ob vzporejanju potreb ne daje objektivne slike, ker moramo vpoštevati, da je vrste obrtniške dejavnosti po vojni prevzela in nadomestila industrija.

III. Stanje delovne sile.

V vseh obrtnih obratih je bilo na dan 1.1.1954 skupno zaposleno 9491 delavcev in uslužbencev. Od tega 2587, ali 27 % žensk. V obratih socialističnega sektorja je znašalo število vseh zaposlenih 4539, t.j. 48 %, v obratih, kjer delajo obrtniki sami brez tuje delovne sile, ali pa le z vajencem, 898, v ostalih obratih pa 4054, ali 43 %.

Število delovne sile po strokah in sektorjih
lastništva je naslednje:

Zap. št.	S t r o k a:	Skupaj:	Sektor lastništva:		
			držav.	zadruž.	privat.
1.	Predelovanje kovin	1254	475	12	707
2.	Elektromeh. obrti	285	104	+	181
3.	Kemične obrti	140	75	+	65
4.	Predelovanje zemlje	219	93	-	126
5.	Stavbene obrti	1710	708	185	817
6.	Predelovanje lesa	1228	340	95	793
7.	Predelovanje papirja	57	19	-	38
8.	Predelovanje tekstil.bl.	2084	731	215	1138
9.	Predelovanje usnja	840	183	244	413
10.	Prehrambena obrt	764	694	+	70
11.	Grafična obrt	70	70	+	-
12.	Obrtni osebnih uslug	560	185	+	375
13.	Ostale obrti	280	111	-	169
S k u p a j:		9491	3788	751	4952

Število zaposlenih je v letu 1953 v primerjavi z letom 1952 porastlo za 786, t.j. za 9 %, od tega v socialističnem sektorju za 548, ali 8.8 %, v privatnem sektorju pa za 238, ali 9.5 %.

V posameznih strokah obrtništva, kot so stavbena, lesna, usnjarska in obrti osebnih uslug, je danes v Ljubljani zaposleno manj delovne sile kot pred vojno. Istočasno z izpadom delovne sile v obrtništvu se pokaže porast delovne sile v industrijski proizvodnji.

Po kvalifikaciji in strokovnih skupinah je razporeditev zaposlene delovne sile naslednja:

Strokovna skupina	Skupaj M o j s t r i			Pomoč	Vajen	Ostalo osebje		
	samost. zaposle-			niki	ci	Priuč.	Nekv.	Admi-
				ni				nistr.
Kovinska	1254	235	88	374	290	135	59	73
Elektrotehn.	285	44	13	83	84	28	19	14
Strojništvo	140	7	2	14	6	76	30	14
Strojništvo, zeml. in kamna	219	29	8	78	20	24	37	23
Strojništvo obrti	1710	143	63	627	268	216	310	83
Lesna obrt	1228	206	72	450	277	135	49	39
Lesna obrt	57	9	2	6	4	14	21	1
Tekstilna obrt	2084	392	94	954	395	168	39	42
Metalska obrt	840	194	58	373	96	64	15	40
Metalska obrt	764	8	123	275	56	150	83	59
Metalska obrt	70	-	2	16	2	18	11	21
Obrti osebnih uslug	560	132	54	197	145	19	4	9
Ostale obrti	280	26	10	39	19	153	18	15
S k u p a j:	9491	1425	589	3486	1662	1201	695	433

Največ zaposlenih 2.084, t.j. 21% je v tekstilni industriji - stroki, dalje v stavbeni stroki, ki zaposluje 1.710 ali 18% delavcev, v kovinski 1.254 ali 14% in v lesni stroki, kjer znaša število zaposlenih 1.228 ali 13%. Iz primerjave zaposlenih po strokovnih skupinah in sektorjih lastništva izhaja, da je v privatnem sektorju obrtništva največ tuje delovne sile zaposleno v stavbni, kovinski in lesni stroki. Te stroke zaposlujejo preko 45% delovne sile, zaposlene v privatnem sektorju obrtništva.

Struktura delovne sile pokaže, da delajo obrtni obrati pretežno s kvalificirano delovno silo, na katero odpade 58% zaposlenih, kar se brez dvoma odraža na kvaliteti obrtniške proizvodnje.

V primerjevi mes sektorji lastništva pa ugotavljamo, da zaposluje privatni sektor 30% visoko kvalificirane delovne sile, socialistični sektor pa le 12%.

Vprašanje strokovne delovne sile predstavlja v zvezi s razvojem obrtništva v Ljubljani važen problem. Čeprav se je odtok strokovnih delavcev iz obrti v industrijo v zadnjih letih že zmanjšal, veliko kvalificiranega kadra, ki je bilo pred vojno zaposleno v obrti, je po vodnji odšlo v industrijo: Litostroj, SKIP, Tovarna kovinske galanterije, Mestno strojno itd./ je vprašanje strokovnih kadrov zlasti v nekaterih strokah obrti zelo kritično. To so: kovinostrojarji, kotlarji, livarji, pasarji, galvanizerji, umetni kovači, nožarji, optiki, tiskarji; v tekstilni stroki: dežnikarji, krznarji in v prehrabeni stroki: mesarji, peki. Relativno visoko je povprečje starostnega sestava kvalificiranega kadra prav v teh strokah.

Rekrutacija kvalificirane delovne sile v industrijska podjetja, ki so bila organizirana neposredno po vojni, se je v glavnem

...šla iz vrst obrtniških delavcev. Novo nastala šele razvijajoča se industrija je potrebovala mnogo kvalificiranih delavcev, ki so ji zagovarjali čim hitrejši razvoj. Kljub temu pa je nepravilno, da je industrija zaposlila in da zaposluje še danes ogromno število visoko kvalificiranih delavcev na tistih mestih, kjer bi lahko delala priučen delovna sila.

Visoko kvalificirani delavci bi lahko prevzeli odgovorno delo in odgovornejša mesta zlasti pri razvijanju in širjenju obrtne proizvodnje.

Znatno število kvalificirane delovne sile bi industrija lahko in morala sprostiti tudi na ta način, da bi na priučena delovna mesta vključevala tudi žene. To bi omogočilo zniževanje proizvodnih stroškov v industriji, prav tako pa bi ugodno vplivalo tudi na zmanjšanje števila brezposelnih žena. Stanje strokovne delovne sile bi se lahko bistveno izboljšalo, če bi morala tudi podjetja srednje industrije, kot n.pr. Mestno strojno, SKIP, Mestno tesarstvo, stavbeno tesarstvo itd. obvezno sprejemati v uk določeno število vajencev.

V a j e n c i :

Neposredno z vprašanjem razvoja obrtništva in vprašanjem strokovnih kadrov se pojavlja problem vajencev. Ravno v najbolj kritičnih strokah mladega kadra skoraj ni. V stroke kot so stavbena in kovaška, kjer gre za težja fizična dela, se mladina sama ne želi vključiti. V stroke kot so graverstvo, nožarstvo, pasarstvo (vsa fina kovinska obrt), galvanizacija in podobno, pa se zaradi pomanjkanja obratov mladina ne more vključiti. Z Uredbo o obveznem številu vajencev v obrti, ki je izšla leta 1953, smo dosegli le delne uspehe. Število vajencev je porastlo, vendar pa je ostalo kritično še v takozvani deficitarnih strokah obrti. Ker je število obratov v teh strokah minimalno, mladina nima možnosti, da bi se učila tistih obrti, kjer strokovne delovne sile najbolj primanjkuje. Prav zaradi tega bi morali omogočiti, da se v posamezne obstoječe obrate vključuje tudi večje število vajencev kot to dopušča sedaj veljavna uredba.

Vsa obrt skupaj zaposluje 1.662 vajencev. Zaposlitev vajencev po posameznih strokah in sektorjih lastništva je naslednja:

S t r o k a :	Skupaj:	Sektor lastništva		
		držav.:	zadruž.:	privatni:
Kovinska	290	99	4	187
Elektromehanična	84	27	7	57
Kemična	6	3	-	3
Predelovanje zemlje in kamna	20	12	-	8
Gradbena industrija	268	70	24	174
Lesna	277	38	10	228
Papirna	4	1	-	3
Tekstilna	395	83	19	293
Usnjena	96	13	24	59
Živilska	56	55	-	1
Grafična	2	2	-	-
Osebnе usluge	145	32	-	113
Ostale obrti	19	7	-	12
Skupaj :	1662	446	81	1136

V državnem sektorju odpade na enega vajenca 5.1 v pri-
 nem sektorju pa 2.9 kvalificiranih delavcev, ali na 0.19 vajencev
 v državnem sektorju in na 0.4 v privatnem sektorju odpade 1 kvalifici-
 delavec.

V letu 1953 je bilo na novo vključeno 807 vajencev, od
 594 moških in 213 žensk. Socialistični sektor je na novo vključil
 vajencev, privatni pa 493. V prvem tromesečju letošnjega leta
 je število vajencev povišalo za novih 70.

Iz poročila izpitne pomočniške komisije izhaja, da va-
 ki, ki se prijavljajo k izpitom slabo obvladajo, tako osnovno kot
 splošno znanje. Povprečje ocen je med zadostnim in dobrim uspehom. Ti
 kažejo na pomanjkljivo nadzorstvo s strani učnih mojstrov in
 pomanjkljivo izvajanje učnih programov. To vprašanje je tesno pove-
 s s problemom specializacije obrtniškega naraščaja. Napredek v
 smeri bo nujno moral voditi do skrajšanja učnih dob in bo omo-
 bil v večji meri zaposlitev nekvalificirane in priučene delovne

S pravilno politiko strokovnega šolstva, naj bi se
 varjalo mladino v takozvane deficitne stroke s tem, da se ji daje
 možnost pri sprejemanju v domove in podeljevanju štipendij. Edino
 reševanje stroškovnih šol deficitnih strok bo mogoče rešiti
 problem dotoka novega naraščaja, zlasti iz podeželja. Za čimbolj-
 in uspešnejšo vzgojo vajeniškega kadra bi bilo tudi pri sprovajanju
 ene politike važna diferenciacija privatnih obrtnikov. Obrtniki,
 so pokazali skrb za strokovno vzgojo mladega kadra in v teh svojih
 zadevanjih tudi uspeli, naj bi bili deležni posebnih davčnih olaj-
 . Te olajšave bi morale biti zlasti upoštevane pri uspešnem izučevanju
 vajeniškega kadra takozvanih deficitnih strok.

V letošnjem letu zapusti šolo in se želi vključiti v
 in industrijo 171 deklet in 219 fantov, skupaj 390. Obrtna in

industrijska podjetja pa so pripravljena sprejeti v uk 753 vajencev. Tega samo kovinska stroka 288 in gradbena 205.

Administrativno osebje:

V obrtništvu je zaposleno 433 administrativnega osebja, 4.5% skupnega števila zaposlenih. Število administrativnega osebja raste sorazmerno s številom produktivne delovne sile, temveč narašča znatno močnejše. V primerjavi z 1951 letom znaša indeks porasta za delovno silo 123, za administrativno osebje pa 213. V 1951 letu je na obratov odpadla 1 administrativna moč, v letu 1953 pa že dve.

Če primerjamo skupno število administrativnega osebja s skupnim številom produktivnega osebja (brez vajencev) ugotavljamo, da odpade na 17 delavcev 1 administrativna moč. Ta odnos se v socialističnem sektorju spremeni na škodo produktivnega osebja, kjer pride na 9.5 delavcev 1 administrativna moč.

Administrativno osebje, zlasti obremenjuje socialistični sektor.

Te ugotovitve nas silijo k daljnim ukrepom za debirokracizacijo v drobni obrtniški proizvodnji, pred vsem pa v uslužnostnih obratih.

S povečanim številom obrtnih obratov v socialističnem sektorju in za odpravo monopolističnih pozicij v obrtni proizvodnji, konkurenca silila podjetja k zmanjševanju administrativnega osebja. Vsekakor pa bodo morale družbene organizacije, pred vsem zbornica, posvetiti temu vprašanju več skrbi in nuditi članom več pomoči.

Manjša obrtna podjetja se pritožujejo, da jih izredno obremenjuje kompliciran periodičen obračun dohodka, ki ga morajo predložiti banki za vsak mesec. Z novimi navodili Zveznega sekretariata za gospodarstvo se je položaj bistveno izboljšal, ker smejo vsa obrtna podjetja, ki spadajo oziroma so angažirana na gradbeni dejavnosti, ktere se štejejo:

(vodovodni instalaterji, krovci, ključavničarji, kleparji, keramiki, fasaderji, parketarji, soboslikarji, pleskarji, tiskarji, tesarji, kamnosoki, zidarji, dela na centralnih kurjavah in kanalizaciji)

vršiti šest mesečni obračun.

Prav tako pa so tudi ostala obrtna podjetja lahko izločena pristankom državnega sekretariata LRS za 3 mesečno obračunsko obdobje.

S tem bo delo obrtnim obratom že bistveno olajšano. Zbornica pa naj bi organizirala pomožni knjigovodski center, s katerim bi se lahko posluževala vsa manjša obrtna podjetja. Težave pri opravljanju knjigovodskih poslov nastajajo pred vsem zato, ker obrtna podjetja nimajo dovolj strokovnega kadra za opravljanje teh poslov. Tu so več ali manj zaposleni upokojenci, ki vršijo honorarno delo za več obratov hkrati in ki se le težko sporazumejo z novimi strojniki in ki jim spreminjanje tehnike obračuna povzroča velike težave.

Problem pri opravljanju teh poslov pa je v znatni meri v tem, ker podjetja ne dobivajo zadostnih količin potrebnih obrazcev. Nekatera podjetja si nabavljajo potrebne obrazce iz Zagreba. Večina pa si mora obrazce prirediti sama, kar je seveda izredno zamudno in zahteva prav toliko časa kot obračun sam.

Tudi v tem primeru, bi morala posredovati Zbornica pri delavni založbi, ki oskrbuje te obrazce.

IV. Problem šušmarjenja:

Zaradi pomanjkanja kapacitet obrtniške dejavnosti, tudi v kritičnih strokah uslužnostne in proizvodne obrti, so pojavi šušmarstva vedno bolj pogosti. Šušmarstvo se je razvilo v najrazličnejših oblikah. Imamo takozvane poklicne šušmarje, katerim je šušmarstvo edini redni vir dohodkov. Zaradi pomanjkanja strokovnih delavcev, se tudi stalno zaposleni bavijo s šušmarstvom. Med temi so tudi, ki šušmarijo ali doma ali v državnem podjetju, kjer so zaposleni ali v podjetju privatnega obrtnika.

Prijavljeni so primeri ključavničarjev iz nekega državnega podjetja, ki jih je mobiliziral privatni obrtnik, da so v popolnem času delali zanj v delavnicah podjetja, kjer so stalno zaposleni. Poraba električne energije, strojev, orodja itd. je šla seveda na račun in v škodo podjetja.

Zelo drastičen je primer čevljarne Šavsca Staneta, ki je doslej eden največjih čevljarjev v Ljubljani. Čeprav sam nima lastne delavnice zaposluje 18 delavcev, ki delajo zanj vsak na svojem domu. Vse te ima socialno zavarovane. Poleg tehe pa ima več upokojenih železničarjev, poštarjev in podobno, katerih nima zavarovanih, delajo pa zanj. Za vse pribavlja naročila, jih plačuje na uro, zaslužek pa je njegov.

Znani so tudi taki primeri, da privatni obrtniki opravljajo več strok obrti, prijavljeno pa imajo le eno stroko. Nek električarski tehnik ima prijavljeno obrt za popravilo radijskih sprejemnikov. V kletnih prostorih pa ima še dve delavnici, kjer ima novo strožbo, stroj za izsekavanje železnih predmetov, kotel za niklanje, napravo za poliranje itd. Prijavlja samo davek na popravilo radijskih sprejemnikov, v resnici pa so mu glavni vir zaslužka druge stroke obrti.

V vseh navedenih primerih bodo izvršeni potrebni ukrepi.

Pojavljajo se tudi primeri, da posamezniki zaposleni v državnih podjetjih izkoriščajo bolezenski dopust za šušmarstvo. Tak bil primer Jakiča Ivana iz Bizovika, delavca tovarne "Zvezda", ki bil v času bolezenskega dopusta zasačen doma pri šušmarjenju. Res je, da v Bizoviku ni niti državnega obrata, niti privatnega obrtništva, čevljarne stroke.

Med šušmarji je precej tudi študentov. Med njimi so tudi, ki imajo družine in šušmarijo, da si pridobijo sredstva za preživljanje.

Šušmarijo običajno tudi vsi tisti, ki niso dobili dovoljenja za obrt.

Ugodni pogoji za razvoj šušmarstva so tudi v tem, da strošek sam podpira šušmarje, ker pride na ta način do senejših davkov. Ob povišanju cen za najemnine poslovnih prostorov so se povečale tudi cene obrtniškim storitvam. S tem so se pojavili šušmarstva, ki povečali. Tudi dosedanja davčna politika je indirektno podpirala šušmarstvo.

Pretežni del šušmarjev so krojači, šivilje, čevljarji, marjari in modistke, ki izvršujejo ne prijavljeno obrt na svojem domu ali v stanovanju naročnikov.

V zadnjem času se pozamezniki že pričeli vlagati prošnje izdajo obrtnega dovoljenja tudi za dela na domu. Vsem takim prošnjam Svet za gospodarstvo ugodil.

Da je šušmarstvo nemoženo rastlo je kriva tudi pomanjkljiva kontrolna služba. Tržna inspekcija pri MLO je v preteklem letu prijavila za kaznovanje 5 primerov šušmarstva.

Do 1. VI. letošnjega leta pa je tržna inspekcija prijavila že 12 šušmarjev. Od teh je bilo 7 v rednem delovnem razmerju, na sta bila poklicna šušmarja, katerima je bilo šušmarjenje edini vir dohodkov.

Nova uredba o ustanavljanju obrtnih obratov vsebuje tudi kazenske sankcije. Za zasebne obrtnike je predvidena denarna kazen do 1 milijon dinarjev. Efekt nove uredbe oziroma njenih sankcij pa je seveda odvisen od učinkovite kontrole.

Tržna inspekcija pri MLO je doslej dosegla pri odkrivanju šušmarstva skromne rezultate. Objektivni razlog za to je pomanjkanje sposobnih inspektorjev. Po odobreni sistematizaciji imamo 4 mesta še vedno nezasedena.

Vendar bi bilo napočno pričakovati, da bomo rešili ta primer le z inspekcijsko službo. Šušmarstvo je družben problem. Za to je treba mobilizirati politične, družbene in terenske organizacije. Njuno vlogo pri tem bi morali odigrati terenski sveti državljanov.

Zanemarjanje kontrolne službe na tem področju pomeni ogromno škodo za skupnost. Medtem, ko si posamezniki prisvajajo na nekontroliran način visoke zaslužke, ne odvajajo ne prometnega davka niti dohodnine, niti prispevka za socialno zavarovanje. Prav tako pa prizadenejo škodo skupnosti vsi šušmarji, ki so zaposleni v državnih obratih. Zaradi prevelike obremenjenosti je njihova storilnost v rednem delovnem času manjša. Poleg tega pa iščejo prilike, kako bi mogli za sebe delati tudi v rednem delovnem času, pri čemer čisto uporabljajo sredstva podjetja.

Nujno je, da tudi pri tem problemu ugotavljamo vzroke : iščemo ukrepe, s katerimi se bodo primeri šušmarstva sami po sebi reducirali na minimum.

O pojavih šušmarjenja po tovarnah in državnih podjetjih sploh so dolžne voditi računa pred vsem sindikalne organizacije, delav-

sveti in upravni odbori.

Odločno in najbolj rigorozno morajo postopati proti
privatnim obrtnikom, ki šušmarijo z izkoriščanjem tuje delovne
sile in se na ta način odtegujejo plačevanju dohodnine in socialnega
zavarovanja.

Istočasno pa moramo poskrbeti za ukrepe, ki bodo nudili
večje olajšave pri javnih dajatvah obrtniku, ki dela sam in obratom
socialističnega sektorja, ki se poslužujejo priložnostne delovne sile.
Mi mislimo pred vsem zaposlitev žena gospodinj, ki bi se pri raznih
posrednostnih delih (krpanje, šivanje in podobno) lahko vključile v
delo le za nekaj ur na dan. S tem bi se kapacitete obrtnih obratov
lahko bistveno povečale, kar bi ugodno vplivalo tudi na cene storitev.

V. Politika MLO v razvijanju obrtništva:

Mestni ljudski odbor je tudi v preteklem letu zastopal
stališče, da je treba obrtno delavnost v Ljubljani čim bolj razviti.
V praksi izvajanja te svoje politike, se je držal principa, da se za
posrednostno dejavnost izdajajo obrtna dovoljenja vsakemu prosilcu,
izpolnjuje vse pogoje v smislu obstoječih predpisov.

Glede proizvodjalne obrti pa je zastopal stališče in
tudi postopal, da se obrtna dovoljenja privatnikom pravilom-a
podeljujejo, ker naj bi se v proizvodjalni obrti jačal izključno le
socialistični, ne pa privatni sektor.

V letu 1953 je vložilo prošnje za obrtno dovoljenje
33 privatnih obrtnikov. 145 prosilcev je prosilo za dodelitev usluž-
nostne obrti in 33 za obrt proizvodjalnega značaja. Od skupno vloženih
prošenj je MLO ugodno rešil 134 prošenj. Izdanih je bilo 113 obrtnih
dovoljenj uslužnostnega značaja, 21 pa za proizvodjalno obrt. Od tega
je za izdelovanje razne tekstilne galanterije.

MLO si je prizadeval, da bi se socialistični sektor
obrti proizvodjalnega značaja jačal tudi z vključevanjem privatnikov
v socialistični sektor. V konkretnih primerih, ko so prosilci vlagali
prošnje za obrtna dovoljenja, jih je MLO napotil na državno podjetje,
kterega je istočasno mobiliziral, da se s posameznimi prosilci spo-
tuje. Slo je pred vsem za primere novih iznajdb za proizvodnjo
novih artiklov. Stevilni primeri takih prošenj kažejo, da je področ-
je za razvijanje obrtne proizvodne dejavnosti neizčrpno, da pa ga
socialistični sektor premalo izkorišča, oziroma ne kaže dovolj inicia-
tive v tem pravcu.

V tej svoji težnji MLO ni uspel, ker so prizadeti
obranjenci sodelovanje s socialističnim sektorjem, češ, da radi
predpisov v socialističnem sektorju, (delovni čas, nadure, fi-
nančno poslovanje itd.) nimajo pogojev za razvijanje iniciative.
Niti poudarjajo to vsi oni, ki se bavijo s proizvodnjo novih artiklov
za katere so potrebne še razne eksperimentacije. Izražajo pa tudi
zaznvanje, češ, ko bo obrat oziroma proizvodnja stekla, da bodo po-
stali nepotrebni in se jih bo socialistični sektor skušal iznebiti.

Kljub prizadevanju, da je treba mrežo obrtnih podjetij socialističnega sektorja čim bolj razviti, v preteklem letu niso bili doseženi pomembnejši uspehi, saj se je število državnih obrtnih obratov povečalo le za pet.

VI. Davčna politika:

Sistematično izvajanje davčne politike v obrtništvu omogoča nova odmera dohodnine za leto 1953, ki bazira na individualnem davčenju, dočim se je v prejšnjih letih odmera vršila na podlagi določenih kvot od zgoraj.

Število davčnih zavezancev privatnega sektorja je na področju mesta Ljubljana - brez občin Polje in Šentvid 1.580
tega je proizvajalnih obrtnikov 980
uslužnostnih obrtnikov 600.

V občinah Polje in Šentvid se vrši odmera davkov po občinskih davčnih komisijah in še nismo prejeli odmernih rezultatov.

Edina realna osnova za ugotavljanje davčne osnove je vezna registracija računov v vrednosti din 6.000.-. Po tej registraciji je v letu 1953 znašal brutto promet:
proizvajalnih obrtnikov 1.707,000.000.- dir
registrirani promet-pred vsem os uslužnostnih
obrnikov-ocenjujemo približno na 400,000.000.- "
skupno brutto promet - obrtnikov v letu 1953
ocenjujemo na približno 2.107,000.000.- dir
v letu 1952 je znašal po davčni statistiki
izvarjeni brutto promet 1.126,000.000.- dir
1.981,000.000.- manj kot v letu 1953.

Naslednji pregled kaže, koliko znašajo v letu 1953 doseženi brutto promet, davčna osnova za dohodnino in dohodnina od privatnega obrtništva.

	1 9 5 3		1953	1952
	proizvod.	uslužnost.	skupaj	skupaj
	obrt	obrt		
tev. obrtnikov	980	600	1580	1580
to promet v milj.	1707	400	2107	1126
avčna osn. "	225	75	300	259
hod. v milijonih	97	19	116	180
povprečna davčna				
stopnja: 1953	43%	25%	38%	31%
1952	35%	22%	31%	31%

Dokaj visok skok pri povprečni davčni stopnji dokazuje, da je poslednje odmera krepkeje zagrabila. Ekonomsko močnejše proizvajalno obrtništvo, kateremu je z progresivno davčno lestvico dvignila povprečno davčno stopnjo za 12%.

Primerjava odmere dohodnine za leto 1952 in 1953 kaže naslednje spremembe po strokah:

v tisočih

stroka:	osnova 1952	davek 1952	1952 povprečni davek na 1 obrt:	osnova 1953	davek 1953	1953 povprečni davek na 1 obrt:
kovinska	33.311	9.475	59.600	52.434	22.593	100.800
elektro	9.945	3.617	78.600	15.069	7.657	170.100
okna	10.619	3.534	66.600	10.869	3.594	64.200
stekl.	6.082	2.077	67.000	7.039	3.045	108.700
ar.plesk.	28.654	14.174	149.200	37.210	20.907	209.700
irna pred.	2.360	636	35.300	1.735	584	73.000
ma	25.850	9.000	64.300	33.372	14.887	107.900
ilska	8.313	2.728	62.000	8.169	2.116	44.100
stilska	60.208	12.697	26.500	51.201	13.370	32.600
arska	23.819	6.535	38.700	28.109	10.329	57.700
anterija	23.700	9.124	47.500	27.163	11.040	58.700
uge	26.225	5.923	39.200	24.285	5.790	38.300
skupaj :	259.086	79.516	50.500	296.655	115.912	73.600

V letu 1953 sta se dvignila napram letu 1952

davčna osnova za 14 %

dohodnina (davke) 47 %

zopet dokazuje, da je odmera prenesla svoje težišče na ekonomsko najširšo t.j. na proizvajalno obrt. Padec povprečnega davka pri žilski stroki je povzročila v letu 1952 nesorazmerno visoko obdavčena tiskarska stroka, kar je bilo pri odmeri za leto 1953 popravljeno. Isto lja za kemično stroko, v kateri so bili v letu 1952 naši periferni tografi nesorazmerno premočno obdavčeni. V splošnem se je povprečni rek na eno obrt zlasti dvignil še v kovinski in elektrotehnični stroki.

Dvig skupne davčne osnove bi bil še večji, če nebi v letu 1953 množičnih vpoklicev na večmesečne orožne vaje in če bi hile dvignjene med letom najemnine za lokale in poslovne prosto-ki so pri računanju davčne osnove odbitna postavka.

Dokončne mera dohodnine za leto 1953 znaša 115,912.000.-
letu 1953 smo predpisali na skontacijah obrtnikov . . . 90,979.000.-
redno bo sledil obrtnikom dodatni predpis dohodnine : : :
leto 1953 še za 24,933.000.-
povprečno po 15.800.-din na enega obrtnika. . .

Povprečna dohodnina na davčnega zavezanca obrtnika
za leto 1953 znašala 73.600.-din, dočim je znašala po odmeri za
to 1952 - 50.500.- din. Povišanje znaša torej 23.100.-din, t.j.

V primerjavi z rep. povprečkom znaša 26.900.- din za
to 1952 je bil v Ljubljani en davčni zavezanec - obrtnik, v letu

1952 obremenjen za 23.600.- din več dohodnine.

Problem v obrtništvu predstavlja obremenitev socialističnih sektorjev. Ta problem je zlasti kritičen v uslužnostni dejavnosti, kajti obrtni obrati obremenjeni z istimi družbenimi davki kot največja industrijska podjetja.

Analiza popisa osnovnih sredstev v obrtništvu je pokazala, da so njeni stroji in orodja že zelo iztrošeni, in da znaša njihova fizična sposobnost komaj 42%. Poleg tega je treba upoštevati tudi vo ekonomsko zastarelost, kar bistveno vpliva na cene obrtnih proizvodov in storitev.

Izkoriščanje obstoječih obrtnih sredstev predstavlja ob novih planskih instrumentih za obrtništvo poseben problem. Obrtna podjetja morajo plačevati 6% obresti na osnovna sredstva tako kot industrijska podjetja. Obstaja pa bistvena razlika, v koriščenju osnovnih sredstev. Med tem, ko se osnovna sredstva v industrijski proizvodnji izkoriščajo ves čas dela, to je najmanj 8 pa tudi 24 ur na dan, je stroj v obrtništvu le pripomoček k ročnemu delu.

./.

VIII. Vloge Mestne obrtne zbornice.

Mestna obrtna zbornica kot strokovna obrtna organizacija je bila ustanovljena v Ljubljani leta 1950 s posebnimi nalogami, ki jih predvideva 120. člen Zakona o obrtništvu /Ur.l.LRS št.20/50 /

skrbi za napredek obrtništva
za izboljšanje izdelkov,
za izboljšanje metod dela,
za preskrbo svojih članov s proizvajalnimi sredstvi,
za izpopolnjevanje obrtniških kadrov /strokovno, kulturno in idejno - počitnično /,
daje mnenje o cenah obrtniških izdelkov in storitev,
o kreditni sposobnosti svojih članov,
o krajevni potrebi za izdajo obrtnih dovolenj,
o odvzemu obrtnega dovoljenja,
o važnejših gospodarskih in strokovnih problemih obrtništva,
sodeluje z OLO pri sestavi plana obrtnega dela plana, obdeluje in analizira statistične podatke itd.

Z novo uredbo o združevanju gospodarskih organizacij 1.FLRJ št. 54 z dne 29.XII.1953/ se zbornice ustanavljajo za namen proizvodnje in blagovnega prometa. S cit. uredbo je zbornicam dana njihova družbena funkcija, prav tako pa tudi vloga in naloge v interesu članstva.

Praksa dela obrtne zbornice kaže, da se je ta predvsem ukvarjala z izdajanjem mnenj o potrebi za izdajo obrtnih dovoljenj, vpraševanj in zbiranju statističnih podatkov. Pogrešamo pa sodelovanje in iniciative obrtne zbornice v njeni družbeni funkciji t.j. v reševanju gospodarskih in strokovnih problemih obrtništva, kot važnega elementu socialističnega gospodarstva.

Težišče dela zbornice se je bolj osredotočilo na problem privatnega sektorja - obrtništva in na administrativno reševanje problemov obrtništva državnega sektorja.

To dokazuje med drugim stališče obrtne zbornice pri reševanju važnega problema obrtništva t.j. monopolistične vloge ONPZ. Zadruga so prekoračile obseg dovoljenega jim poslovanja. Cilj vsakega združevanja je bil predvsem v tem, da preprečijo konkurenco privatnim sektorjem obrtništva in si zagotovijo ugodnosti visokih cen in to predvsem za obrtnike vodilne funkcionarje zadruga. To je bilo v l. 1953 v zadrugi "Elektrovod" na dveh tretjinah celotnega prometa udeleženi 9 zadruginskih vodilnih funkcionarjev, ostalih družnikov pa le na eni tretjini. V zadrugi "Galis" je 15 zadrug-

funkcionarjev udeleženo na dobri tretjini letnega prometa /netto promet/, ostalih 131 zadružnikov pa le na dveh tretjinah. V zadrugi "Lelezo - promet" je opravilo 50 % celotnega letnega prometa za 1953 to 1/5 zadružnikov med njimi so vsi funkcionarji zadruge, ostalih 53 % prometa pa 4/5 zadružnikov. Še karakterističnejši primer pa je zadruga tesarjev, kjer sta bila predsednik in tajnik zadruge udeležena 53 % prometa, ostali člani pa z 47 %.

Samo ti primeri dovolj nazorno kažejo, kako si lahko cedilni zadružniki ostvarjajo ogromne dohodke samo zato, ker lahko vodijo zadrugo po lastnih interesih, ne pa v interesu skupnosti oz. ostalih članov.

Zadružna marža znaša od 3 do 20 %. Sistem odrejanja marže temelji na principu: zadružniki z večjim prometom plačajo nižji procent marže, zadružniki z majhnim prometom pa nasprotno. Posebne prednosti po vprašanju marže uživajo nekateri zadružni funkcionarji. Tudi tem primeru je zanimiv primer ONPZ tesarjev, kjer je tržna inspekcija MLO pri pregledu poslovanja te zadruge 9. III. 1954 ugotovila naslednje:

Zadruga je v letu 1953 zaračunavala na material, ki je dobavila zadružnikom, ali pa investitorjev 5 % zadružne marže. Poleg omenjenega je plačal vsak član še 1 % prispevka od prometa, pripravljenega za opravljeno delo /brez materiala/ in še "poseben prispevek" od netto prometa za delo. Ta "poseben prispevek" pa ni za vse zadružnike enoten, temveč je višina "posebnega prispevka" odvisna od ja-
nosti obrata, tako da obrtnik, ki ima večjo delavnico plača manjši procent, manjši obrtnik z z manjšo delavnico pa večji. To načelo utemeljuje vodstvo zadruge s tem, da ima večji obrat večje režijske stroške in se more plačati toliko posebnega prispevka, kot majhen obrtnik z majhno delavnico, ker nima režije s stroji, energijo in delovno silo. Tajnik zadruge Kregar Josip pa ni plačeval in ne plačuje "posebnega prispevka" nasprotno, ker je velik obrtnik in ima po njihovih tolmačenjih velike režijske stroške, mu zadruga prizna oz. plača 1 % posebnega prispevka.

V letu 1953. so plačevali poseben prispevek po omenjenih kriterijih kakor sledi:

Ime	v tisočih		
	Debet promet	kredit	rež. pris.
Cedilnik Valentin, preds. upr. odb.	7.250	6.868	5
Kregar Josip, tajnik, upr. odbora	7.173	7.475	+ 1
Majerič Alojz, preds. nadz. odbora	2.776	3.304	7
Mihor Robert, član upr. odbora	2.288	2.833	3
Nemec Franc, član nadzor. odbora	2.666	2.316	5
Zalar Anton, član upr. odbora	1.383	1.336	2
Pavlič Jakob	850	985	14,5
Porjan Jože	298	421	14,5
Pavčič Pavel, član upr. odbora	1.646	1.748	-
Steiner Leopold	682	638	-

19

Zadnja dva nabavljata samo material, nista pa izvrševanja dela po zadružnih naročilih, zato tudi nimata določenega procenta posebnega prispevka.

Iz gornje tabele je tudi razvidno, da so posamezni obrtniki prejeli kredit v obliki akontacij po njihovem prometu, t.j. največji obrtnik je prejel več kredita, kakor manjši.

Dne 14.VII.1954 je Tržna inspekcija izvršila ponovni pregled poslovanja iste zadruga po istih vprašanjih in ugotovila, da se dela poslovanja in odnosov niso spremenila. Trenutno je v zadrugi članjenih 21 zadružnikov iz območja Mesta Ljubljane, okolice in kranjskega okraja. V prvih šestih mesecih t.l. je potem zadruga poslovala do zadružnikov.

Kakor v letu 1953 tudi v letošnjem letu zaračunava zadruga za material, dobavljen zadružnikom in investitorjem 5 % maržo, prispevka za režijo od vrednosti storjenega dela in poseben prispevek za režijo in sicer:

1. Cedilnik Valentin	5 %
2. Kregar Josip	1 % (dobi)
3. Majerič Alojz	7 %
4. Mihor Robert	3 %
5. Nemec Franc	5 %
6. Zalar Anton	3 %
7. Pavlič Jakob	14.5%
8. Steiner Leopold	5 %

Načela pri določanju % posebnega prispevka so ista kot v letu 1953.

Iz posebnega pregleda o zaračunavanju in obračunavanju posebnega prispevka je razvidno, koliko so posamezni člani morali plačati tega prispevka že v letošnjem letu. Iz tega pregleda pa je razvidno, da je iz naslova posebnega prispevka Kregar Josip prevzel od zadruga 423.- din. Tajnik ONPZ tesarjev torej ne plačuje zadrugi marže od storjenega prometa tako kot drugi člani, temveč mu mora zadruga plačati 1 % marže na vse potom zadruga realizirane fakture.

Razumljivo je, da takšni poslovni pogoji onemogočajo manjšim obrtnikom poslovanje potom zadruga. Če bi ti usluge in proizvode plačali za odstotek zadružne marže, potem odpade njihova že tako majhna konkurenčna sposobnost v prid monopola močnejših. To so tudi glavni vzroki njihove pasivnosti. Če bi jim bila zadruga v resnično pomoč in če bi bili poslovni odnosi v okviru zadruga osnovani na principu resnične enakopravnosti, potem bi morali biti manjši obrtniki bolj zainteresirani za poslovanje potom zadruga kot pa močnejši.

Te ugotovitve dovolj jasno dokazujejo, da so se močnejši obrtniki polastili vodstva ONP zadruga zato, da so preko njih nemožno lahko razvijali kapitalistične tendence močnejšega dela privatnega obrtništva, kar je brezdvoma povzročilo ogromno škodo ne samo razvoju obrtništva, ampak razvoju socialističnega gospodarstva kot celotnega obrtništva.

Mestna obrtna zbornica ni ničesar pokrenila da bi se prenehalo škodljivo delo nekaterih funkcionarjev v ONPZ. Tudi ob prizadevanjih MLO, da se razkrinka stanje v ONPZ Mestna obrtna zbornica ni vzela pravilnega stališča.

IX. Reorganizacija obrtništva.

Z novo uredbo o obrtnih delavnicah in obrtnih pod-
/Ur.list FLRJ št.5/54/ so nastale bistvene spremembe predvsem
privatnem sektorju obrtništva. Tako določa 13.člen cit.uredbe, da v
osebni obrtni delavnici ne sme biti zaposlenih več kot 5 delavcev.
idu uredbe in do reorganizacije, ki se je morala izvršiti s l.VI.
je bilo na področju mesta skupno 65 zasebnih obrtnih obratov, ki
zaposlovali več kot 5 delavcev. Največ takih obratov je v nasled-
strokah:

soboslikarji, kjer je	115	odvišne	delovne	sile
zidarji, " "	80	"	"	"
mizarji, " "	45	"	"	"
čevljarji, " "	25	"	"	"

izvršeni reorganizaciji, t.j. redukciji delovne sile na 5 delavcev,
našalo skupno število odvišne delovne sile v obratih privatnih
tnikov 460.

Po podatkih Biroja za posredovanje dela je bilo v
mecu juniju prijavljenih le 19 primerov odpustov delavec iz privatne-
sektorja obrtništva. Med njimi je bilo 12 moških in 7 žensk iz na-
lednjih strok:

kemična	-	barvarji
lesna	-	mizarji
gradbena	-	pleskarji
predel.		
usnja	-	krcnarji
osebne		
usluge	-	frizerji / le ženske/

Za vse prizadete je Biro že našel zaposlitev in
tudi že pozval, da se javijo na delo. Nekateri je zaposlil celo ta-
ob prijavi.

Navedeni podatki kažejo, da reorganizacija ni povzro-
težav v zaposlitvi odvišne delovne sile. Verjetno so si vsi oni,
se niso obrnili na Biro za posredovanje dela, našli zaposlitev sami.
toja pa seveda tudi možnost, da se popolna reorganizacija v smislu
be še ni izvršila in da privatni obrati še zaposlujejo večje šte-
delovne sile kot bi jo po uredbi smeli.

Zato bo nujno izvršiti potrebno kontrolo.

Člen 13 nove uredbe predvideva, da republiški IS,
roma MLO s pritrditvijo republiškega IS lahko predpiše, da sme biti
sameznih vrstah obrtnih delavnic tudi manj kot 5 delavcev, oziroma
ko sploh prepove uporabo tuje delovne sile.

Republiški IS se te možnosti ni poslužil. Pravtako
tra tudi Svet za gospodarstvo pri MLO, da pri današnjem stanju obrt-
tva navedene omejitve nebi bile koristne.

V smislu člena 58. iste uredbe je IS že izdal uredbo
brtnih strokah, za katere bo do MLO oziroma MLO izdajali obrtna do-

jenja za zasebne obrtne delavnice po prostem preudarku .Uredba
videva 32 takih strok in sicer:

- 1.puškarstvo
- 2.izdelovanje kozmetičnih sredstev in dišav
- 3.izdelovanje mila
- 4.izdelovanje eteričnih olj
- 5.izdelovanje umetnih črev
- 6.izdelovanje krede,svinčnikov,pečatnega voska, črnila ,tušev,karbonskega papirja in mase za modeliranje,
- 7.izdelovanje kemišnih sredstev za vzdrževanje snage ter uničevanja mrčesnih insektov /praškov, maž,rekočin, itd./
- 8.izdelovanje tehničnih maziv,olja,pračkov in drugih kemičnih sredstev za gospodarske namene,
- 9.izdelovanje zemljskih barv,
- 10.izdelovanje bonbonov,keksov in kandičtov,
- 11.pekarstvo /pečenje kruha in peciva/,
- 12.mešanje kruha,
- 13.slastičarstvo
- 14.pečenje bureka
- 15.orientalsko slastičarstvo
- 16.izdelovanje testenin,oblatov,kornetov
- 17.mesarstvo
- 18.izdelovanje klobas
- 19.črevarstvo
- 20.predelovanje sadja in zelenjave ter izdelovanje sadnih sokov,sirupov in močnih pijač
- 21.proizvodnja ocetne kisline
- 22.predelovanje zdravilnih zelišč
- 23.desinsekcije,desinfekcije,deratizacije
- 24.proizvodnja začimb,dišav in kavnih nadomestkov
- 25.žganjekaha za druge
- 26.proizvodnja ledu
- 27.izdelovanje mlečnih izdelkov
- 28.izdelovanje sodavice in drugih brezalkoholnih pijač
- 29.dimnikarstvo
- 30.svečarstvo,voskarstvo in medičarstvo
- 31.žaga
- 32.mlinarstvo za navadno meljavo

Za vse navedene stroke morejo LO odkloniti izdajo
nega dovoljenja.Gre namreč za stroke,kjer že obstoja družbeni mono-
in ni potrebe,da bi jačali pozicije privatnega sektorja.To pred -
zato,ker gre za stroke,ki omogočajo izrazito špekulantske tendence
način potrošnika ali pa za stroke,katerih proizvodnjo zadovoljuje
strija.

V smislu člena 15 cit.uredbe je Državni sekretariat
gospodarstvo že izdal odredbo o gospodarski delavnosti,ki so poobne
ti in odredbe o strokah,ki so med seboj sorodne in o strokah,ki se
seboj dopolnjujejo /Ur.list LRS št.24/54./

istveno olajšano.

S tem bo delo LO pri izdajanju obrtnih dovolenj

X. Državni obrtni mojstri.

jih vodijo državni obrtni mojstri. Ti obrati so po posameznih stro-
zastopani takole :

r o k a		

Ime in priimek		

delovanje kovin	Podržaj Ciril	ključavničarstvo
	Cirman Stane	umetno kovaštvo
	Grünfeld Leopold	prec.mehanika
	Pičman Lovro	klepar.instalac.
ektrotehnična	Belan Mihael	elektroinstal.
	Mihelčič Ivan	"
	Potočnik Leopold	"
nična	Krbavčič Ivan	medičar - svečar
	Gregorinčič Franc	" "
adibena	Pavčič Pavel	tesarstvo
ena	Dobravo Zoran	mizarstvo
	Vavpotič Jakob	les. galanterija
stilsna	Šefic - Žontar	modno krojaštvo
	Šter Milan	" "
	Rozman Slava	pletilstvo
	Sever Živka	modno krojaštvo
delovanje papirja	Vetrik Franjo	knjigovez
delovanje usnja	Vogrinc Franc	čevljar
hrambena	Grom Jože	hranilni proizvodi
	Kastelic Alojz	slaščičar
	Pelicon Adolf	"
	Grablovic Jože	"

Z novo uredbo o reorganizaciji obrtništva bo
ba rešiti tudi vprašanje podjetij, ki jih vodijo državni obrtni moj-
ri. Gre predvsem za ureditev lastninskih odnosov, ker so osnovna sred-
va večine poslajočih obratov zasebna lastnina drž. obrtnih mojstrov
Cirman, Grünfeld, Belan, Mihelčič, Pavšič, Vavpotič, Kastelic, Gregorinčič
Grom/
čič/ ali pa so delno zasebna, delno državna lastnina /Vogrinc, Kr-

Svet za gospodarstvo predvideva za rešitev tega
blema naslednje možnosti:

- odkup zasebnih osnovnih sredstev,
prizadeti obrtni mojstri so pripravljene odstopiti osnovna sredstva
brezplačno skupnosti pod pogojem, da se jim v pokojninski staž priz-
navajo vsa leta, ki so opravljali obrt ali,
da se prizadetim drž. mojstrom omogoči opravljati obrtno dejavnost
kot privatnim mojstrom.

XI. Novi obrtni obrati soc. sektorja v letu 1954.

Da bi se ojačale kapacitete obrti posebno v kri-
tičnih strokah, predvideva družbeni plan za leto 1954 ustanovitev lo no-
vih obrtnih obratov naslednjih strok :

1. ključavničarski	-	1 obrat
2. kotlarski	-	1 "
3. kleparski	-	1 "
4. vodovodno instalater.	-	1 "
5. elektroinstalaterski	-	1 "
6. cementninarski	-	1 "
7. zidarska	-	2 "
8. štukaterski	-	1 "
9. krovski obrat	-	1 "

V ta namen je v letošnjem proračunu MLO predvide-
no 12,7 milj. din sredstev.

Z ozirom na stanje obrtniške mreže in obrtniških
kapacitet, kar smo prikazali v II. in III. pogl. poročila, bi bilo usta-
noviti preko 100 novih obrtnih obratov različnih strok. Samo ključav-
ničarsko - stavbna in ključavničarsko strojna stroka bi zahtevali
ustanovitev 13 novih delavnic itd.

V kolikor bi MLO lahko že v l.l. predvidel večja
sredstva za ustanavljanje novih obrtnih obratov, nastaja predvsem pro-
blem pomanjkanja prostorov. Dejstvo je, da bi tudi v že obstoječih obra-
tih soc. sektorja lahko povečali kapacitete, če bi imeli na razpolago
dostrebne prostore.

Delna rešitev tega problema bo možna z reorgani-
zacijo obstoječih remontnih podjetij. Vsa ta podjetja naj bi postala
gradbena podjetja, iz njihovih sedanjih stranskih dejavnosti, pa bi se
organizirala nova samostojna obrtna podjetja. Z reorganizacijo teh obra-
tov in preselitvijo v prostore, ki jih je trenutno mogoče sprostiti, bi
kapacitete novih gradbenih podjetij lahko povečale za ca. 500 novih
delavcev. Prav tako pa se bodo bistveno povečale tudi kapacitete osamo-
stojenih stranskih obratov. Organizirala bi se naslednja nova podjetja:

- 2 mizarski
- 1 ključavničarsko,
- 1 kleparsko - inštalatersko,
- 1 elektro-inštalatersko in
- 1 cementninarsko podjetje.

Priprave za izvedbo gornjega predloga so že v
tek, tako da bi v mesecu septembru nova podjetja že lahko samostojno
delovala.

24
V zvezi s predloženim poročilom predlaga Svet za gospodarstvo MLO naslednje sklepe in priporočila:

1.) Za izboljšanje stanja obrtniških kapacitet je treba posvetiti predvsem k organizaciji malih obrtnih obratov.

a) Da bi se uspešno razvijala socialistična obrt je treba obratom, ki upravljajo z družbenimi sredstvi, omogočiti čim enostavnejši način obračuna obveznosti do skupnosti. Zato naj bi se uvedla pavšalna obdavčitev za vse manjše obrtne obrate, kar bo brez dvoma stimulatивно vplivalo na nadaljni razvoj malih socialističnih obrtnih obratov. Za ustanavljanje novih socialističnih obratov je MLO dolžan zagotoviti potrebna finančna sredstva.

b) Prav tako bi bilo potrebno skrbeti za razvoj malih obrtnih obratov, ki sicer ne uporabljajo družbenih osnovnih sredstev pa imajo v svojem bistvu socialistično vsebino, ker dela v njih obrtnik sam in ne izkorišča tuje delovna sile.

2.) Mislimo, da bi obstoječi soc. obrati morali postati iniciatorji in organizatorji novih soc. obratov. Uveljaviti se mora tendenca za širjenje mreže malih obrtnih obratov, ne pa tendenca na koncentracijo čimvečjega števila obrtnih delavcev in s tem seveda težnja za preraščanje obrtnih obratov v industrijska podjetja.

K uspešnemu razvoju novo organiziranih obrtnih obratov bi zlasti lahko pripomogla že obstoječa obrtna in industrijska podjetja s svojimi kvalificiranimi kadri. Ti kadri naj bi prevzeli vodstvo novih obrtnih obratov.

Prav tako naj bi že obstoječi obrtni obrati in industrijska podjetja sprostila kvalificirano delovno silo na vseh tistih mestih, kjer bi jo bilo mogoče nadomestiti s priučeno delovno silo.

Mnenja smo tudi, da se zlasti uslužnostna podjetja vse premalo poslužujejo zaposlitve žena na sploh, zlasti pa z delom na domu.

3.) Svet za gospodarstvo mora v zvezi s konkretizacijo politike MLO za nadaljni razvoj obrtništva predvsem v deficitiranih strokah izdelati predlog plana za ustanovitev novih obrtnih obratov soc. sektorja za dobo dveh let.

4.) Posebno skrb je treba posvetiti vprašanju specializacije obrtniškega naraščaja.

5.) S pravilno politiko strokovnega šolstva zagotoviti dotok mladine zlasti v deficitarne stroke. V zvezi s tem je treba:

a) ustanoviti strokovne šole deficitarnih strok in zagotoviti pred vsem dotok naraščaja iz podeželja;

b) pri sprejemanju v domove in pri podeljevanju štendijs je treba dati prednost onim, ki se prijavljajo za uk v deficitne stroke.

c) da MLO izda odločbo o obveznem številu vajencev tudi za srednja industrijska podjetja.

6.) Do ONPZ mora MLO voditi tako politiko, da bodo zadruga postale organizacije s socialistično vsebino, ne pa organizacije manjšega dela močnejših obrtnikov za izkoriščanje obrtnika. ONPZ ne morejo biti organizacije za krepitev kapitalistično monopolističnih tendenc, temveč svobodne organizacije pomoč in napredek celotne obrtniške dejavnosti, zlasti za pomoč napredek malega obrtnika.

Proti ONPZ z izkoriščevalsko tendenco pa je treba prevzeti najenergičnejše ukrepe ter jih likvidirati.

V ONPZ naj bi se vključile tudi gospodarske organizacije socialističnega sektorja.

7.) Pri sprovaianju davčne politike naj se diferencirano obrtnika - mojstra, ki dela sam brez tuje delovne sile in upoštevajo olajšave pri onih, katerih vajenci so uspešno položili strokovni pomočniški izpit.

8.) Mestna obrtna zbornica naj bi organizirala za svoje članke gospodarsko posvetovalnico s servisno knjigovodsko službo. To bi razbremenilo zlasti manjše obrtne obrate administrativnega dela.

Tovariš S i t a r Franc doda k gornjemu poročilu še naslednje:

V zvezi s predloženim pisanim poročilom glede problematike bi hotel samo nekatere karakteristike te problematike ljudskim odbornikom posebej podčrtati tako, da bi bila lažja razprava in da bi na podlagi teh sklepov in poročil lažje razpravljali in zavzeli določeno stališče v pogledu razvijanja obrtništva.

Iz samega poročila je razvidno, da 10% celotnega narodnega dohodka dobi Mestni ljudski odbor na področju mesta prav iz te gospodarske panoge. Mi imamo na področju mesta preko 2.100 obrtnih obratov vseh sektorjev, to se pravi, da je to močna gospodarska organizacija, katero je potrebno, da mi na današnjem zboru kritično analiziramo in sprejmemo ustrezne sklepe.

Iz poročila je razvidno, da obrtniška mreža na področju mesta ne zadostuje. Mi sami smo bili večkrat priča kritičnim pripombam na nekaterih sejah Mestnega ljudskega odbora, kakor tudi pripombam, ki so padle na zborih volivcev. Te pripombe so se nanašale pred vsem na nekatere vrste obrtništva. Prav zato je potrebno, da mi danes ko analiziramo stanje obrtništva, sprejmemo sklep, na kakšen način bomo to mrežo povečali in kako bomo pred vsem zagotovili razvoj deficitne obrtne dejavnosti. Če primerjamo stanje obrtništva z predvojnimi, bi dobili še poraznejšo sliko, kakor nam jo te številke sedaj navajajo. To prav zaradi tega, ker marsikatera obrtniška dejavnost, ki se je pred vojno bavila s tipično obrtjo, se je danes razvila v napol industrijsko proizvodnjo. Imamo celo vrsto obrtnih obratov, ki danes delajo na napol industrijski način, tako n.pr. krojaške delavnice, ki se bavijo ne samo z uslužnostno dejavnostjo in delom po meri, ampak tudi s serijsko proizvodnjo itd. Če nadalje primerjamo število zaposlenih v obrtništvu vidimo, da smo dosegli preko 10.000 zaposlene delovne sile v obrtniški dejavnosti. Pri vsem tem kot je rečeno, je najbolj važen problem vprašanje strokovnega kadra. Iz samega poročila je razvidno, da je Mestni ljudski odbor pri sprejemu družbenega plana sprejel tudi sklep, da bo v letošnjem letu ustanovil celo vrsto novih obrtnih obratov. Tu ne gre samo za finančna sredstva, ki jih je Mestni ljudski odbor v družbenem planu predvidel. V rebalansu družbenega plana

o katerem bomo razpravljali na današnji seji predlagamo nadaljnjih 17 milijonov prav s tem namenom, da organiziramo nove obrtne obrate, ki bodo zagotovili, da bomo pred vsem v deficitni obrti nadoknadili to kar nam primanjkuje in kar daje povod, da smo večkrat izpostavljeni kritiki.

Glede strokovnega kadra bi omenil dejstvo, da je naša nastajajoča in razvijajoča se industrija pred vsem na področju mesta Ljubljane črpala in regrutirala kader iz naših obrtnih obratov. Mi imamo celo vrsto podjetij, ki danes zaposlujejo kvalificirano in visoko kvalificirano delovno sila na mestih, na katerih bi lahko zaposlili samo priučeno delovno silo. Vse to nam je nujno narekoval razvoj industrije na področju mesta Ljubljane, vendar bi naša industrijska podjetja morala stremeti za tem, da bi na tistih mestih, kjer je to možno, n.pr. pri strojih zaposlila priučeno delovno silo, ki bi jo usposobila in na ta način lahko sprostila strokovno delovno silo, ki bi jo lahko koristno zaposlili v naših novih obrtnih obratih. Istočasno bi dobili kader za vodstvo novih obrtnih podjetij, z delovno silo, ki ima izkušnje.

Poleg tega je eden od važnih momentov, ki jih navaja samo poročilo, usposabljanje našega naraščaja, naših vajencev. Mi smo na zaključku našega poročila predlagali nekaj sklepov in priporočil, kako bi temu odpomogli in sicer pred vsem na način, da bi dali neke posebne - boljše pogoje, glede usposabljanja vajencev za tiste panoge obrtništva, ki so deficitne in za katere med mladino ni posebnega interesa. Kekor veste smo mi lani ob zaključku šolskega leta razpravljali, da je problem v tem, da imamo toliko in toliko mladine, ki je zaključila osnovno šolo ali nižjo srednjo šolo in da je problem v tem, kako to mladino zaposliti. Iz podatkov v poročilu in analiz, ki smo jih zbrali smo ugotovili, da so potrebe po vajencih daleko večje kot imamo dejansko na razpolago mladine. To velja pred vsem za nekatere panoge, te panoge so v glavnem: gradbeništvo, pasarstvo, krovstvo, tesarstvo itd., dočim je na razpolago dosti vajencev za mehaniko, krojaško in šiviljsko strokov, skratka za panoge, kjer se lahko zaposli tudi ženska delovna sila. Zato je Svet za gospodarstvo smatral za umestno, da bi skupno s Svetom za prosveto izdelal nekaj predlogov, kako bi se omogočilo mladini, da bi se zaposlila konkretno v te deficitne obrti, s tem da bi ta mladina imela prednost pri sprejemu v

internate in dodeljevanju štipendij - skratka, da bi jim omogočili boljše pogoje, na podlagi katerih bi tudi v teh deficitnih obratih dobili naraščaj. Mi imamo konkreten primer v dimnikarski obrti, kjer smo ostali brez vsakega naraščaja. Je pa še cela vrsta drugih obrti kjer je strokovni kader takorekoč star in je vprašanje, kje bomo dobili mlad bodoč strokovni kader za te panoge obrti.

V poročilu je posebej omenjen problem šušmarstva. Mi smo o tem že razpravljali pred vsem takrat, ko smo obravnavali vprašanje davčne politike. V zvezi s tem bi opozoril Mestni ljudski odbor samo na dva momenta. Prvi moment o katerem je Svet za gospodarstvo razpravljal je ta, kako in na kakšen način se je potrebno biriti proti šušmarstvu. Če pogledamo izvor šušmarstva vidimo, da je izvor šušmarstva v tem, da imamo premalo obrtnih obratov. V nasprotnem primeru, če bi naši obrtni obrati lahko izvršili sleherno delo bi bilo šušmarstva dosti manj, ne rečem sicer, da bi popolnoma odpadlo. V tej zvezi navajam v glavnem podatke, ki jih je Gospodarski svet izbral pred vsem za panoge, ki so deficitne. Mi imamo celo vrsto primerov, da morajo posamezni potrošniki čakati dolge čase, da dobe nekoga, ki bi jim napravil uslugo, tako popravil hišo, instalacije, razna prepleskanja in prav zato je šušmarstvo imelo ugodna tla, da se je lahko razvilo. Da se temu odpomore, smo že v pretečenem letu vodili politiko dajanja obrtnih dovoljenj slehernemu prosilcu, ki je imel zato ustrezne pogoje, ki jih zakon sam zahteva, pred vsem za uslužnostne obrti. Pri izdaji obrtnih dovoljenj za tako imenovane obrtne dejavnosti smo seveda imeli bolj strog kriterij, pred vsem pri panogah, kjer socialistični sektor že krije potrebe.

Drugo kar se tiče šušmarstva pa je šušmarstvo v državnem sektorju. To je nek poseben problem, o katerem je prav, da Mestni ljudski odbor tudi spregovori in prinese konkretne zaključke, kako bi se temu šušmarstvu, katerega lahko kaka-kteriziramo kot gospodarski kriminal, odpomoglo. Imamo celo vrsto primerov, da v državnih obratih kvalificirani delavci uporabljajo družbena sredstva zato, da šušmarijo v izven delovnem času in zato konkretno na svojem delovnem mestu ne dajo takega efekta, kot bi ga lahko v nasprotnem primeru. S tem v zvezi so pove-zane cele vrste tatvin itd. Mislim, da je to vrsto šušmarstva podvreči družbeni kontroli, ne samo po delovnih svetih kolektivov

masovnih in sindikalnih organizacijah itd., temveč je potrebno, da se take vrste šušmarjenja javno ožigosajo in tako preprečijo. Za preprečenje šušmarstva je bil Gospodarski svet mišljenja, da bi za pospeševanje obrti in legaliziranje obrtništva, dali le neke olajšave pred vsem tistim obrtnikom, ki sami delajo brez tuje delovne sile, ki pa konkretno v svoji delavnici usposabljaajo nov kader. Mi bi s tem omogočili temu delu obrtništva, ki dela sam in ne zaposluje tuje delovne sile, da on pri vzgoji strokovnega kadra lahko mnogo stori za razvoj obrtništva, pred vsem tistih panog o katerih smo malo prej govorili.

Poleg tega mislim, da bi bilo potrebno, pred vsem v socialističnem sektorju obrti, ki ima uslužnostni karakter, da se ji posebej omogoči in stimulira, da ti obrtni obrati lahko zaposle tudi priložnostno žensko delovno silo. Imamo celo vrsto šušmarjev, pred vsem pri šiviljah, ~~ki~~ vsled tega ker ne morejo biti cel dan zaposlene temveč lahko delajo samo dve do tri uri na dan. Mi bi lahko prav tem gospodinjam omogočili, da z delom na domovih pomagajo pri razvijanju obrtništva tako, da bi jih socialistični sektor zaposlil na konkretnem delu n.pr. krpanju in šivanju, pa tudi v drugih panogah. Smatram, da bi na ta način lahko pojačali delo v socialističnem sektorju, na drugi strani preprečili šušmarstvo, na tretji strani pa omogočili tem ženam, da najdejo primerno zaposlitev.

V kratkih besedah bi se dotaknil še vprašanje politike Mestnega ljudskega odbora v nadaljnjem razvijanju obrti. Kakor sem že omenil, mi za uslužnostne dejavnosti nismo imeli nekih omejitev. Pri vsem tem moram celo podčrtati še to, da smo prav letos imehi primere, da so zaprosile za izdajo obrtnega dovoljenaja pred vsem šivilje za delo na domovih, tega do letos ni bilo in nobena šivilja ni takega dovoljenja zaprosila kljub temu da vem, da so šivilje delale na domovih. Mislim, da bi bilo tudi to vrsto obratov treba razvijati in jih ne previsoko obdavčevati. Ti ljudje bi imeli urno plačno ne bi pa bili socialno zavarovani. S tem bi omogočili, da bi naši volivci dobili človeka, ki bi jim na domi nekaj napravil - zašil in zakrpal - na drugi strani pa smo mi šušmarstvo legalizirali in ustvarili evidenco nad temi obrati, tako da bo dotični obrat plačal določeno davčno osnovo, mi pa bomo imeli nad njimi nekak pregled. Mislim, da je tega še vedno premalo. Vem za primere, da imajo take šivilje

za par mesecev naprej posla. S tem, da jih s previsoko obdavčittijo ne destimuliramo bodo tudi drugi prosili za taka dovoljenja.

Z izdajanjem dovoljenj tako imenovanim obrtnim proizvajalnim obratom je stvar taka. Tu mislim, da bi Mestni ljudski odbor moral zavzeti neko določeno stališče. Mi smo pred vsem težili za tem, da se socialistični sektor bavi z obrtno proizvodnjo in smo privatnemu sektorju dali dovoljenja samo v tem primeru, če je z neko lastno iniciativo prišel do izdelave nekaterih predmetov, ki jih seveda socialistični sektor ne dela. Tak način in politika Mestnega odbora je bila pravilna, ker smo na ta način omogočili, da smo večkrat prišli do nekih izdelkov, ki smo jih v pretekli dobi uvažali, privatnik pa je pri tem prišel tudi do svojega zaslužka. Na drugi strani pa smo težili za tem, da bi v naše obstoječe socialistične obrate vključili tiste ljudi, ki so sposobni izdelati neke nove predmete. Vendar pri tem nismo imeli posebne sreče. Mi smo večkrat predlagali interesentom, naj se povežejo in vključijo v naše socialistične obrate, ki bi jim dali poleg strojev tudi materialne pogoje in se lotijo izdelave teh predmetov. Vendar večkrat ali na strani podjetja samega ali na strani prosilca nismo dosegli nekega spor-azuma.

V zvezi z razvojem obrtništva se mi zdi potrebno, podčrtati še vprašanje davčne politike v obrtništvu. Kakor je iz samega poročila razvidno in kakor je razvidno iz tabele na strani 13. poročila, se je v letu 1953 pred vsem povišal davek na takozvana proizvodna obrtna podjetja, to se pravi na podjetja, ki imajo ekonomsko močnejše pogoje in da smo prav pri teh podjetjih v nekaterih vrstah povišali davčno osnovo in s tem tudi davek do 100 %. V celoti pa je ta davek povišan za 47 %, dočim je komisija pri takozvanih uslužnostnih obratih, kar je razvidno iz tabele, ugotovila le malenkostno povišanje. Ta politika je bila po mojem mišljenju pravilna, ker smo dobili odvišna sredstva od ekonomsko močnejših obratov, stimulirali pa smo uslužnostne obrate, ki delajo pod razmeroma težjimi pogoji in je interes za razvoj teh obratov manjši kot pa interes za razvijanje proizvodnih obrtnih obratov.

Na zaključku bi se še v parih besedah dotaknil vprašanja vloge Obrtnih nabavno prodajnih združenj. Iz samega poročila je razvidno in naznačeni so tudi primeri o negativnih

primerih v teh zadrugah. Če se ozremo na delo na delo teh zadrug v preteklosti lahko ugotovimo, da so bile v glavnem organizirane za manjšino, ne pa kot bi morale biti, za večino - predvsem za manjše obrtnike. Smatram, da bo torej moralo to biti ravno obratno. Zakaj te zadruge niso na področju mesta Ljubljane odigrale tiste vloge, ki bi jo morale? Obrtno nabavne prodajne zadruge imajo v Ljubljani tradicijo in smatram, da so pri naših kritičnih pogledih na te zadruge napravila veliko napako, ker jih niso znali uporabiti kot organizacijo, ki bi koristila našemu razvoju in ki bi odigrala tisto vlogo, ki bo koristna. naši stvarnosti. Smatram predvsem, da smo mi nekako povprek zavzeli do teh organizacij neko pretirano odklonilno stališče, češ, da je to dediščina starega sistema in da zato ne more biti koristna. Mi smo dejansko napravili to napako vsled naše kratkovidnosti, v bodoče pa bomo morali ravno preko teh organizacij ustvariti tisto žarišče za razvoj socialistične obrti. Smatram, da ni samo naloga Mestnega ljudskega odbora, da danes sprejme določeno stališče in priporočila v zvezi s tem, ampak mislim, da mora biti tudi naloga Obrtnih zbornic, kakor tudi vsega naprednega obrtništva, da s prične bojeviti proti pojavom v tej zadrugah kot doslej, ko so zadruge služile samo vršičku obrtništva in da bi morale v svoji sredi vključevati vse obrtnike in zlasti tisti del obrtništva, ki nam je najbližji. Pri tem mislim predvsem na majhnega obrtnika, o katerem sem že preje govoril, da mu je potrebno dati neke posebne ugodnosti. Prav ta del obrtništva bi lahko preko teh zadrug vršil celo vrsto akcij, ki bi razvoju tega malega obrtništva lahko koristile, ne pa da so bili plen teh zadrug. Oni bi morali biti tisti, ki bodo vodili obrtno politiko preko teh zadrug. Smatram, da bo potrebno proti tem zadrugam, ki imajo našemu družbenemu redu tuje tendence načeti najodločnejšo borbo. V kolikor bi morale ostati te za ruge kot doslej, bo treba iste likvidirati in ustanoviti nove, take, ki bodo služile našemu družbenemu razvoju. Smatram, da imamo vse možnosti, da mi preko teh zadrug vodimo tako politiko, ki nam je koristna.

Na 22.strani poročila predlaga Svet za gospodarstvo nekatere sklepe in priporočila, o katerih naj Mestni ljudski odbor sklepa in jih sprejme v korist nadaljnega razvoja našega obrtništva.

Predsednik da besedo tov. P o č i v a š k u, predsedniku Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane, ki izvaja:

Tovariši in tovarišice ! Dovolite mi, da v kratkih besedah podam analizo in delo ter probleme naše Obrtne zbornice in poročilo ,kako gleda na celotno problematiko obrtništva.

Z uredbo o združevanju gospodarskih organizacij se je v okviru novih gospodarskih predpisov tudi Obrtnim zbornicam na novo postavilo mesto in delovno področje v okviru razvijanja našega socialističnega gospodarstva. Posebej se povdarja važnost njene družbene funkcije, njeno važno področje dela pa je napredek obrtne proizvodnje. Novi gospodarski predpisi povdarjajo javni značaj zbornice in radi važnosti njenega dela postavljajo tudi družbeno kontrolo nad njeno delavnostjo.

Z odločbo Mestnega ljudskega odbora je bila na novo ustanovljena naša Mestna obrtna zbornica, ki se sedaj uradno naziva Obrtna zbornica glavnega mesta Ljubljana. Zbornica včlanjuje obvezno vse družbene in zasebne obrtne obrate in podjetja t.j. 1947 obrtnih podjetij z 2081-imi obrati, od tega 299 družbenih obratov in 1782 zasebnih obratov. Številčno presega zasebnih obratov daleč od družbenega sektorja, vendar je za zasebno obrtno delavnost značilno, da dela pretežno sam obrtnik oz. z majhnim številom delovne sile, dočim je v socialističnem sektorju 72% obratov, ki zaposlujejo več kot 5 delovne sile.

Delo Obrtne zbornice se v marsičem loči od dela ostalih zbornic. V obrtni zbornici so včlanjeni obrati različnih sektorjev vsak s svojo problematiko. Vskladitev tega dela, upoštevanje posebnosti vsake skupine t.j. zasebnih in družbenih obratov, je važna naloga zbornice, kateri poseča vso pažnjo. V zvezi s tem se posveča posebna pozornost politični preusmeritvi zasebnega obrtništva, katero delo zahteva veliko drobnih in individualnih naporov, ki se navzven toliko ne odražajo, ki pa le vodijo v uspeh. Nepravilni vplivi, ki se pojavljajo in niso v skladu s socialističnim načinom gospodarjenja, se budno odkrivajo in odpravljajo in se vse delovanje usmerja v tek, ki ga naš čas zahteva. Ta politična prevzgoja in pravilno usmerjanje je ena od značivosti, ki jih druge zbornice nimajo.

V Obrtni zbornici je predstavljeno celotno obrtništvo mesta Ljubljane. Mreža obrtnih obratov v Ljubljani pa ne pokaže zadovoljive slike, ker se ne veča sorazmerno z večanjem števila prebivalstva zlasti še, če se upošteva posebno hiter razvoj investicijske delavnosti v mestu. Če upoštevamo predvodno razmerje obratov do

potrošnikov, smo še daleč pod normalnim ravnovesjem. Ta razlika se posebno občuti v zunanjih predelih mesta, ker iz ekonomskih razlogov stremijo obrati proti centru. Zbornica bo zasledovala pravilno razmejitev obrtnih obratov, ne da bi pri tem prezrla ekonomskih pogojev in lokalnih potreb periferije. Pri izpopolnjevanju obrtniške mreže, se bo ozirati tudi na predloge regulacijskega načrta, upoštevajoč važnost mesta od gospodarskega in prometnega središča. Sodelovanje zbornice po tem vprašanju v zvezi z novim urbanističnem načrtom je potrebno. Pri tem delu bo zbornica zasledovala tudi potrebe razvoja strok, zlasti deficitnih in skrbela za smotreno razširitev obrtniške mreže s povdarkom na krepitev družbenih obratov.

Obrtna proizvodnja je važna veja našega gospodarstva predvsem v Ljubljani, kjer je obrtništvo močno koncentrirano. Zato je pri naši zbornici dan poseben povdarek na to delo. Pri zbornici delujejo strokovne sekcije, ki povezujejo obrtne delavnice ene ali več sorodnih strok, zaradi proučevanja teh strok in njihove problematike in strokovni sveti kot stalni posvetovalni organi upravnega odbora glede vseh ali posameznih vprašanj iz področja obrtništva. Tako deluje pri zbornici poseben strokovni svet za pospeševanje obrtne proizvodnje in strokovno vzgojo kadrov, v katerem sklopu pa je tudi poseben odbor za organizacijo izvoza in odbor za vajenska in strokovna šolska vprašanja. Poleg tega deluje pri zbornici tudi finančno gospodarski strokovni svet za proučevanje vseh gospodarskih problemov in je že v novem poslovnem razdobju obravnaval razna gospodarska vprašanja med njimi tudi primerno rešitev in določitev planskih instrumentov za obrtno področje, o obrestih na osnovna sredstva, o kreditih, o amortizacijah, o obračunskih dobah, o knjigovodstvu, o plačnem sistemu. Pri tem se je povdarjalo, da zahteva rešitev teh problemov za obrtno področje posebno obravnavanje, ker je to le specialna veja v našem gospodarstvu z bistvenimi razlikami od industrijskega področja. Kot rezultati teh konferenc in sej so bili stavljeni predlogi preko Republiške obrtne zbornice, da bi se ta vprašanja za obrt zadovoljivo rešila.

Na sejah teh svetov kot tudi upravnega odbora, ki končno proučuje vse delo zborničnih pomožnih organov, so se obravnavali predlogi za nova obrtna dovoljenja privatnih oseb, dočim pri izdajanju dovolenj za družbene obrate zbornica ni bila poklicana, da sodeluje. O njihovih ustanovitvah izve le po odločbah, ki se zbornici dostavljajo. Zbornica je proučevala tudi možnost ustanavljanja majhnih socialističnih obratov s tri do pet delovne sile, ki jih mora

nova obrtniška uredba predvideva in ki bi se radi enostavnega poslovanja mogli ugodno razvijati ter bi se tako v veliko primerih našlo nadomestilo za zasebno delavnico. Novi obrtni predpisi uvajajo obvezno izdajanje obrtnih dovolenj in tako omogočajo v večji meri ustanovitev zasebnih obrtnih delavnic, zato bi bilo treba sporedno ustanavljati tudi majhne socialistične obrate in najti za to potrebna finančna sredstva.

Pri iskanju možnosti za ustanovitev soc. obratov opaža, da čisto posamezniki in kolektivi niso toliko zainteresirani na ustanovitvi družbenega obrata, čeprav so politično predani, ker se boje takega poslovanja in finančno administrativnih težav, ki jih zahtevajo gospodarski predpisi za poslovanje v družbenih obratih.

V okvir pospeševanja obrtne proizvodnje spada tudi prirejanje strokovnih tečajev. Zbornica prireja vsako leto redne strokovne tečaje za krojaško, šivilsko in čevljarsko stroko, namerava prirediti pa tudi vrsto najaljevalnih izpopolnitvenih tečajev za starejše pomočnike in mojstre, posebno v gradbenih in kovinskih strokah. Ti tečaji so namenjeni tudi starejšim priučenim delavcem, da se jim omogoča dosega formalne strokovne kvalifikacije, za ureditev njihovega položaja in pravic. Težave pri prirejanju tečajev obstojajo radi pomanjkanja strokovnih predavateljev. Praktiki, ki bi bili najboljši za vodstvo takih tečajev, ne kažejo zanimanja, čeprav imajo tudi potrebne pedagoške sposobnosti. Iste težave so s pritegnitvijo obrtnikov za predavatelje v vajenske šole. Zbornica se bo posebej trudila izpolniti tudi to vrzel, da se zagotovi zadosten predavateljski strokovni kader. V kolikor bodo na razpolago finančna sredstva, namerava zbornica pritegniti k tečaju tudi inozemske strokovnjake, kakor je bilo že lanskó leto v dogovoru z Zvezno zbornico na Dunaju, pa se načrt radi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogel izpeljati. Taki tečaji bodo za obrtništvo zelo koristni, ker je stanje inozemske proizvodnje višje in bi se tako na najenostavnejši način posredovalo članom novosti v materialu in obdelavi.

V področje pospeševanja obrtne proizvodnje spada tudi izdaja strokovne literature. Strokovnih učnih knjig za vzgojo kadrov v vseh strokah primanjkuje. Zbornici manjkajo finančna sredstva, da bi v lastnem delokrogu izdajala strokovno literaturo, primanjkuje pa tudi strokovnjakov, praktikov, ki bi bili pripravljene pisati strokovne knjige. Z uvozom tuje strokovne literature bo zbornica skušala vsaj delno odpomoči temu pomanjkanju. Deloma se je zbornici že posrečilo dobiti nekaj strokovnih revij, knjig in učbenikov iz Avstrije in Švice, ki sedaj redno prihajajo na zbornico. Vse to bo treba posredovati

obrtništvo s prevajanjem in objavljajanjem strokovnih člankov. Temu delu namerava posvetiti tudi vso pažnjo.

Vso to delo je združeno z znatnimi finančnimi stroški. Zbornica s svojimi sredstvi ne bo zmogla vseh teh nalog sama in bi bile zato potrebne podpore iz javnih fondov, poleg tega pa bo potrebn še zainteresirati obrtna podjetja, naj dotirajo zneske zbornici iz svojih prostih skladov, v kolikor jih ustvarjajo.

Prirejanje gospodarskih razstav ima ne samo velik gospodarski pomen, temveč igra tudi važno vlogo pri pospeševanju obrtne proizvodnje in za strokovno vzgojo kadrov. Z veseljem se pozdravlja pričetek gradnje novega gospodarskega razstavišča. Obrtništvo želi, da se ta akcija čimpreje realizira in je pripravljena v vsakem oziru sodelovati. Zbornica bo v tej smeri podvzela potrebne akcije. Z ureditvijo razstavišča bo dana možnost za redne obrtniške razstave in moro bi bilo misliti na to, da se organizirajo v Ljubljani redni obrtniški velesejmi za celo področje države. Smatramo, da je Ljubljana primer na, da se ji poveri organizacija take gospodarske prireditve. Zbornica namerava, če bo prostor že na razpolago, pripraviti v tekočem poslo nem razdobju vsaj za Ljubljano obrtniško razstavo. Lokalne razstave v Šentvidu in Polju, ki se zadnja leta prirejajo, v Šentvidu je bila sedaj prva tovrstna razstava, so pokazale lepo stopnjo obrtniške zmog ljivosti ljubljanskih perifernih občin. S temi lokalnimi obrtniškimi razstavami namerava zbornica nadaljevati in jih vsako leto prirejat ker so velika vzpodbuda za obrtniško ustvarjanje, opazamo pa tudi, da ugodno vplivajo na povezavo med občinskimi organi in obrtništvom ter se po teh razstavah kaže večje razumevanje do obrtniških proble mov.

Za smoterno pospeševanje obrtniške proizvodnje bi bilo misliti tudi na uszanovitev zavoda za pospeševanje obrtne proizvod nje. Zavod naj bi imel značaj gospodarske znanstvene ustanove, ki bi se bavila s proučevanjem ekonomike obrtniškega gospodarsjenja, isto časno pa bi bila tudi strokovna ustanova, ki spremlja in obdeluje vprašanja poedinih strok. Potrebe razvoja naše obrti zahtevajo, da se čimpreje prične misliti na ustanovitev takega zavoda v Ljubljani.

Velike važnosti za razvoj obrti je vzgoja strokovnega kadra. Temu vprašanju bo zbornica posvetila posebno pažnjo tudi v bo če ter vestno zasledovala na terenu problematiko, ki je ravno na tem področju posebno pereča, ker zadeva tako soc. družbeno ureditev, kakor tudi same interese obrtništva. Številčno stanje vajenskega kadra ni zadovoljivo. Cele vrste strok so brez naraščaja, v gotovih se pa opa ža občutno pomanjkanje. V nekatere stroke se mladina sama ne vključu

je radi težkega ali nevarnega dela, v drugih precej specializiranih obratih pa se mojstri tudi branijo sprejeti mladino v uk. Zbornica je izvedla anketo o vključitvi vajencev v obrt, ki so se je udeležili vsi obrtni obrati. Anketa je pokazala stanje na tem področju in podala zbornici mnogo sugestij za napore pri vključevanju mladine v obrt. Nujno bo rešiti stanje v kritičnih strokah. Res da obstojajo določeni ekonomski zadržki, vendar ne smemo prezreti škode, ki bi se z izpadom strokovne delovne sile povzročila gospodarstvu. Razvoj teh strok in tudi bodočnost obrti opravičuje strožje mere v primerih, kjer to zahteva razvoj obrti in ni objektivnih ovir za sprejem vajencev.

Pri usmerjanju vajenskega kadra namerava zbornica doseči tesnejšo povezavo s poklicnimi svetovalnicami za preizkušnjo vajenčevih sposobnosti. Že pri anketiranju smo opozorili obrtne obrate na nujno potrebo tega sodelovanja, ker so se pokazale velike koristi tega predhodnega postopka. Da bi se ta način preizkušanja mladega kadra na široko zastavil bi bilo obvezno predpisati pregled vseh kandidatov za učenje v obrti po teh svetovalnicah. S sistematičnim delom za pravo usmeritev mladine v poklice bi se dosegli večji učni uspehi in boljši strokovni kadri, odpadli pa bi številni razlogi za razvezo učnih pogodb.

Med zbornične naloge spada tudi organizacija letnih izpitov o praktičnem znanju vajencev. Lansko leto je zbornica to delo opravila s prireditvijo razstave, z obveznim razstavljanjem in ocenjevanjem vajenskih izdelkov. Letos pa so vajenci delali za ocene praktične naloge v obrtnih delavnicah. Ta način je boljši, ker se kontrolira vajenca neposredno pri delu in bodo ocene praktičnega znanja v bodoče prišle v šolska spričevala.

Povezava zbornice s strokovnimi šolami je vedno večja in intenzivnejša. Zbornica ima stalno zastopstvo v šolskih svetih, udeležuje se konference, sestankov, navzoča pa je tudi pri letnih izpitih na šolah. To sodelovanje namerava zbornica v bodoče še povečati. Na vseh šolskih konferencah se poudarja, da se radi pomanjkanja poslopi zavajenske šole ne more pravilno organizirati šolsko delo. Vse to tudi škodljivo vpliva na učne uspehe. Veliko je tudi pomanjkanje učil strokovnih šolah in jih bo treba znova ustvariti. Nazorni pouk zahteva popolno zbirko učil, zlasti osnovne stroje in orodje. Pri postavitvi novih šolskih zgradb bi bilo misliti zlasti na postavitev praktičnih šolskih delavnic, brez katerih se smoterni pouk težko predstavlja. Vsem tem perečim problemom namerava zbornica posvetiti vso pažnjo in zainteresirati merodajne forume na čimprejšnjo rešitev.

Med resne objektivne ovire za sprejem vajencev spada tu

di pomanjkanje internatov. Zunaj Ljubljane je veliko sposobne mladine, ki bi se rada vključila v obrt, pa nima kam iti. Zgradba vajenskih internatov je nujna in bo tudi zbornica pri članstvu mobilizirala vse možnosti za izvršitev obrtniških del, samo da bi čimprej prišli do internatov. Potrebna pa je seveda predvsem pomoč MLO-a. Tudi učni programi vajenskih šol so deloma zastareli in jih bo treba preusmeriti s posebnim poudarkom na praktične predmete.

Glede vključevanja mladine bi posebej omenili še vključevanje ženske mladine, ki je postalo posebno pereče in bi se dalo uspešno rešiti predvsem z organizacijo novih strokovnih šol za tekstilne stroke, ker obrt vsega tega kadra ne more absorbirati. Zbornica se bo trudila, da bo po možnosti vključevala žensko mladino tudi v ostale stroke, kjer je primerna zaposlitev žensk. Zbornica je posebno propagirala med obrtništvom na sestankih in individualno, vključevanje prvenstveno partizanskih sirot ter jim tudi v teku učenja nudila posebno podporo in pažnjo.

Zbornica skrbi za utrditev in razvoj dobrih poslovnih odnošajev in za krepitev odgovornosti obrtnih podjetij napram družbi. V nešteto primerih je posredovala, da se rešijo spori med obrati in naročniki, zagovarjajoč pri tem le solidno delo in poštene cene. Vse nepravilnosti prijavlja dalje v kaznovanje, v zasebno pravnih odnosih pa jih usmerja na redna sodišča, če poravnave niso bile mogoče. Veliko vlogo bo pri zaščiti dobrih poslovnih običajev vršilo tudi častno sodišče pri zbornici. Konkretnih prijav sodišče, ki je že formirano, še ni prejelo, bo pa gotovo imelo veliko prilike za zaščito soc. poslovne morale na področju obrtniškega poslovanja. Na sestankih s soc. obrati se stalno poudarjajo potrebe po večanju odgovornosti delovnih kolektivov in odgovornih organov napram družbi.

Zbornica je v tesni povezavi s soc. obrati in se smatra za dolžno pomagati zlasti pri prilagoditvi novim gospodarskim predpisom. V tem pravcu organizira sestanke z upravniki in knjigovodji, daje jim smernice za izvedbo reorganizacije podjetij in stavlja na razpologo vse tehnične pripomočke, da bi dobila zbornica tudi vpogled v notranjo problematiko družbenih obratov, se udeležuje sestankov delavskih svetov, katero sodelovanje namerava razširiti na vse soc. obrate. Direktni stiki bodisi na sestankih ali individualno na sejah uprav delovnih kolektivov bodo odkrili zbornici marsikatero problematiko, ki jo bo lahko posredovala radi rečitve na pristojna mesta. Da bi nudili soc. sektorju čim boljše oporo pri njihovem poslovanju, smo poleg obstoječih referatov ustanovili tudi posebno finančno gospodarsko knjigovodsko instruktažno službo, tako da imajo sedaj obrtni obrati pri zbornici možno vsestransko pomoč. Ta reorganizacija zborničnega

dela s požitvijo tesnejših stikov s terenom bo gotovo rodila uspehe.

Glede bodočega obstoja ONP zadrug, zbornica želi pravilno razčistiti njihovo vlogo in pomen za razvoj obrtništva. Zbornica je zadrugo nenehno opozarjala, da svoje delo usmerjajo skladno s soc. razvojem. Direktneza vpogleda v zadružno poslovanje zbornica ni imela niti ni bila od inspekcijske službe s tem poslovanjem seznanjena. Tako so te ugotovitve šle mimo zbornice. Zbornica je proučevala pomen ONP zadrug za razvoj obrti in je zavzela isto stališče, kot se je pozneje kot pravilno ugotovilo, da so ONP zadruge ob primerni reorganizaciji še vedno potrebne in koristne in tudi novi predpisi, ki se pripravljajo, to situacijo potrjujejo. Zbornica je pri tem vedno tudi zagovarjala vključitev soc. obratov v ONP zadruge, za večanje soc. miselnosti v teh gospodarskih organizacijah in tudi izvedbo kolektivnega upravljanja. Tako smatramo, da očitki o nepozitivnem odnosu zbornice do ONP zadrug niso docela utemeljeni.

Zbornica je s svojim delom predvsem povezana z Republiško obrtno zbornico in je s svojimi predlogi sodelovala pri sestavljanju novih gospodarskih predpisov, važnih za obrt. Pri tem so se sestavljali predlogi tudi za zvezne gospodarske organe. Gospodarski in finančni problemi se obravnavajo ob neposrednih stikih. Analize novih planskih instrumentov kažejo v obrti vsaj kar se tiče nekaterih panog večjo obremenitev soc. obrtnih obratov, kot je bilo to po prejšnjih akumulacijskih stopnjah. Ekonomski instrumenti družbenih planov ne predvidevajo posebnih postavk za obrtniško področje, dasi se v marsičem zlasti po svoji strukturi, po zastarelosti in dopolnilni vlogi strojev k ročnemu delu, ki je za obrt tako izrazito, loči od industrije. Zbornica nenehno opozarja, da je obrtništvo posebno gospodarsko področje, ki zahteva specielne obravnave in posebnih predpisov. Tudi vprašanje finančno administrativnega poslovanja se ponovno obravnava pri zbornici in je želja obrtnih obratov, kot tudi velika potreba, da se topogledna sprostitev za obrtna podjetja čimpreje soo- seže.

Zbornica vse finančno gospodarske probleme rešuje v povezavi z obrtniškimi podjetji in je težišče njenega dela posebno v stikih s soc. obrati, ki se v vedno večji meri naslanjajo na zbornice, ker čutijo polno razumevanje za svoje probleme.

Tako se zbornično delo usmerja v vsa področja obrtnega udejstvovanja, v gospodarska, finančna in pravna vprašanja in je le majhen del njenega dela porabljan za statistično, evidenčno in golo administrativno poslovanje. Vendar se zbornica zaveda tudi važnosti te-

ga dela, saj te svoje statistične podatke obravnava in daje rezultate kot tudi podatke za področje obrti vsem ostalim organom in ustanovam. Zbornica je v tesnih stikih z upravnimi organi in drugimi gospodarskimi ustanovami, ter sindikalnimi organi. Tudi sodelovanje zbornice glede odmere davkov je rodilo pozitivne uspehe in ugodno vplivalo tako na pravilno prijavljanje kot tudi na končni finančni efekt. Po svojih pododborih^V Šentvidu in Polju je v tesni povezavi tudi z obema občinama ter prireja za zunanje obrtništvo⁶ sektorske konference in sestanke, da bi bila tudi povezava zunanjih predelov z zbornico čim intenzivnejša.

S strani obrtništva prihajajo nenehno iniciative za poživitev dela zbornice. Tako se pripravljajo nove zbornične sekcije in celo gospodarska združenja poedinih strok za področje cele republike. Konkretno se pripravlja organizacija za tako združenje vrtnarjev in cvetličarjev. Pobude za slična združenja prihajajo tudi od drugih strok.

Zbornica budno zasleduje problem šušmarjenja in se trudi, da bi to vsestranko škodljivo obliko obratovanja omilila. Predlagajo se v kaznovanje vsi ugotovljeni primeri, ostale slučaje pa odstopa v razčiščenje tržni inspekciji. Same kazenske sankcije in upravni ukrepi za pregon šušmarjanja niso zadostni in bo sporedno treba odstraniti tudi druge vzroke, ki so podlaga za šušmarsko delovanje. Problem ni samo obrtniški, temveč je že zajel širši obseg in ga bo treba vsestransko zasledovati.

Povdarek pri sklepanju kolektivnih pogodb za letošnje leto je na tem, da bodo sindikalne podružnice sklepale kolektivne pogodbe v direktnejših stikih z delodajalci. Sindikalna organizacija smatra, da bo ta način ugodnejše vplival na pravilno postabljanje tarifnih postavk in ostalih določil, ki se v pogodbi prosto določajo. S tem bo tudi podan večji interes pri delavcih samih, ki do sedaj niso v tolikšni meri neposredno sodelovali pri sklepanju kolektivnih pogodb. Zbornica pozdravlja tesno sodelovanje sindikalnih organizacij in delavcev samih pri sklepanju kolektivnih pogodb, smatra pa, da bi bilo primerno radi enotnosti in preglednosti postopka organizirati delo na ta način, da bi se sklepale kolektivne pogodbe po pooblaščenih, posebej za to izvoljenih zastopnikih delodajalcev in sindikalnimi podružnicami, ob večji udeležbi delavcev kot predstavnikov in sodelavcev - sindikalne organizacije. Tako bi se enotno predpisovale tarifne postavke za poedine stroke, kar bi bilo z ozirom na pe-

stroštok strok v Ljubljani in v interesu preglednosti dela.

Često obrtništvo opušča svojo prvotno delavnost, to so usluge in individualne storitve in se usmerja v serijsko proizvodnjo, ker je tega navajeno v dobi administrativnega planiranja in ker jim ustvarja lažje dohodke. Zbornica opozarja obrtne obrate, naj ne zanemarjajo svoje osnovne naloge, da individualno postrežejo potrošniku in da prepuste to delavnost industriji, ki je zato poklicana in lahko cenejše proizvaja. Sem seveda ne spadajo specialni izdelki četudi serijski, poedinih strok, ki se delajo v majhnem obsegu in po katerih potrošnja radi visoke kvalitete in individualnosti rada posega. Zbornica bo v bodoče pravtako pazila, da se nepravilnosti v obrtni proizvodnji odstranijo.

Finančna sredstva, s katerimi zbornica razpolaga so skromna in odvisna le od članskih prispevkov, ki so nizko postavljeni, ter komaj krijejo redne zbornične izdatke. Samo področje pospeševanja obrtne proizvodnje, prirejanje tečajev, izdajanje strokovne literature, izpopolnjevanje v inozemstvu in podobno, bi zahtevalo velika finančna sredstva. Zato bi eventuelne dotacije močno podprle zbornično delo. Celotno redno prispevanje članskih prispevkov s strani soc. obratov je postalo precej problematično, ker se smejo po zadnjih spremembah Uredbe o združevanju gospodarskih organizacij, članarine plačevati le iz skladov za prosto razpolaganje. Marsikateri obrati, če tudi zaposlujejo večje število delovne sile, ne bodo mogli izpolniti tozadevnih članskih obvez do zbornice, ker ne bodo ustvarili zadostnih lastnih sredstev ali pa, da cele očitno povišajo in si s tem ubijajo svojo konkurenčnost. V kolikor se za obrtne zbornice, kjer je članstvo obvezno, ne spremene tozadevni predpisi bo tudi ta skromni prispevek članarine nezanesljiv.

Zbornično delo se je usmerjalo v reševanje gospodarskih in strokovnih problemov obrtništva in bo zbornica, zavedajoč se svoje važne naloge, ki jo ima pri razvoju ljubljanskega obrtništva, tej družbeni funkciji posvetila še posebno skrb in pažnjo.

Predsednik da poročilo o stanju in problematiki obrtništva in dodatno poročilo tov.predsednika Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane v razpravo.

G a s p a r i č Jože:

Mislím, da bi bilo dobro dodati še to, d a je treba voditi točnejšo evidenco ~~na~~ o vzgoji našega kadra, ne samo v obrti, temveč tudi v industriji. Konkretno bi ~~imenil~~ primer, da je bilo objavljeno v zadnjem "Vestniku", da rabi Ljubljana 7 frizerskih vajencev, grafična stroka pa 9 vajencev, za katero sem se posebej zanimal. Te številke so se mi zdele posebno sumljive in sem se zanimal kdo daje take podatke v "Vestnik", ker dobro vem, da grafična obrt rabi 50 vajencev. Zanimal sem se tudi pri tovarišici Podbrezgarjevi na Mestnem ljudskem odboru, kdo daje ta poročila. Dobil sem odgovor, da so dali podatke na Posredovalnici za delo. Iz tega sem videl, da nimajo tam nobenih točnih podatkov. Ko sem se obrnil na Posredovalnico za delo sem dobil pojasnilo, da imajo oni samo tiste podatke, ki jih prejmejo od podjetij, ki iščejo vajence in to z prijavo pri Posredovalnici za delo. Ko sem se pozanimal še dalje, če je kdo , ki vodi evidenco o tem, koliko ljudi-mladine iz šole bo lahko stopilo v eno ali drugo obrt sem ugotovil, da te evidence sploh ni in da nihče ne vodi računa kam z vajenci, ki se vključajo predvsem v stroke, ki so prezasedene. Nihče ne propagira tiste obrti za katere pravi tovariš Sitar, da so deficitne, oz. ki niso dovolj zasedene. Za vse to bi morala zbornica voditi evidenco, ali pa bi bilo to evidenco treba prenesti na posredovalnico za delo, ki naj se poveže tudi z šolami. Mnogo je učencev, ki končajo šolo in hočejo iti v poklice, pa se ne znajo orientirati kam se naj vključijo. Mislím da je prav, da v tej instituciji že od šole naprej preko vseh učne dobe vodijo neko centralno točno evidenco.

M a r t i n š e k Tone:

Zanima me kakšno stališče bo zavzela Obrtna zbornica do večjih industrijskim podjetij, ki imajo v svojem sklopu obrtne obrate. Naše gradbeno podjetje "Gradis" ima v svojem sklopu obrtne obrate skoro vseh strok. Rad bi vedel, ali se bodo morala ti obrtni obrati izločiti iz sklopa podjetja, oz. kaj se pravzaprav zahteva

od njih. Obrtna zbornica je poslala svojo okrožnico obrtnim obratom našega podjetja, da se vključijo, oz. pristopijo kot člani v Obrtno zbornico. Zanima me, dali se bodo morali ti obrtni obrati osamosvojiti? Mislim, da tu nastopajo tri vprašanja: prvo, da delavski svet pristane na to, drugo, če ne pristane, ali bo Mestni ljudski odbor sam izdal odločbo o osamosvojitvi in tretje, da Mestni ljudski odbor odloči, če so ti stranski obrtni obrati zmožni samostojnega upravljanja. Nevem pa kako pride to v sklad z uredbo o samoupravljanju;

P i p a n Franc:

V proćilu je bilo navedeno, da je bilo gotovo število obratov socialističnega in privatnega sektorja likvidiranih. To so bile većinoma delavnice uslužnostnega znaćaja, kakor krojaške, šivilske, itd. , katere nam posebno manjkajo. Tako imamo posamezne predele mesta, kjer nimajo prav nobenih takih delavnic. Te delavnice so bile ukinjene predvsem iz tega razloga, ker so bile deficitne in niso mogle prenesti vseh naloženih dajatev. Po drugi strani je vplivalo na likvidacijo teh delavnic tudi malomarno poslovanje. Najti je treba naćin, kako preprećiti nadalnje upadanje teh uslužnostnih delavnic. Mislim, da bi se predvsem morali osloniti na določila uredbe o obrtništvu, ki pravi, da se lahko manjše delavnice, ki zaposlujejo do 5 delavcev lahko dajo pogodbeno kolektivu v poslovanje. Ta tak naćin bi dosegli, da bi kolektiv bolj angažirali na delu, istočasno pa rešiti tudi problem nadaljnega razvoja obrtništva. Na drugi strani vidimo, pri uslužnostnih obratih, da so te delavnice zelo slabo opremljene. Tako v primeru, če hoćejo v taki delavnici popraviti pipo, nimajo stružnice. Ta pa predstavlja veliko vrednost, zlasti zato, ker jo obrtni obrati le malokrat potrebujejo in ~~ker~~ zato preveć obremenjujejo osnovna sredstva. Gre torej za to, ali bo možno te delavnice opremiti, da bodo koristile skupnosti, istočasno pa lahko krile obveznosti do skupnosti.

Nadalnje vprašanje je dajanje obrtnih dovoljenj. Uredba o obrtništvu pravi, da zasebnih lahko zaposluje 5 delavcev. Znano pa mi je, da ti zasebni obrtniki na vse mogoće naćine gledajo, kako bi obšli do uredbo. Tako imamo primere, da je bil n.pr. sin zaposlen v obratu očeta. Ćim je uredba stopila v veljavo je sin

zaprosil za obrtno dovoljenje . Po izdaji dovoljenja dela sin pod svojo firmo v istem prostoru in z istim materialom, kot oče. Tako se je obšla uredba. Mislim, da je tu potrebno postviti nek kriterij in ne izdajati dovoljenj vsakomur, ne da bi se stvar predhodno preverila.

V Ljubljani je precej problematično vprašanje državnih obrtnih mojstrov, toda nihče se tega vprašanja ni dotaknil. Smatram, da bi se v obratih državnih obrtnih mojstrov moralo uvesti družbeno upravljanje. Pravijo, da so dali osnovna sredstva skupnosti in dokler ta niso plačana in stvar dokončno urejena, toliko časa ne pristanejo na to, da delovni kolektiv upravlja v podjetju.

S t a n i č Viljem:

Z razširjenjem števila socialističnih obrtnih obratov je nujno potrebno, da se spremenit tudi finančno poslovanje. Zlasti velja to za mala obrtna podjetja. Tu bo na vsak način potrebno nekaj pokreniti. Mislim, da bi bilo zlasti potrebno, da bi prevzela bančno poslovanje Mestna hranilnica, ki bi vršila tudi vse vknjižbe. V tem primeru bi družbena evidenca odigrala svojo vlogo, na drugi strani pa bi se v teh podlagih močno olajšalo delo. Danes zaposluje delavnica s 4 - 5 obrtnikov in na teh 4-5 zaposlenih 1 administrativno moč. Obrtniki gledajo na to stanje z nezadovoljstvom, ker vedo, da predstavlja ta administracija za njih veliko obremenitev.

Z d e š a r Henrik:

Oglasil bi se k problemu naših vajencev. V poročilu mu je stavek na 7. strani je stavek, ki mi je nerazumljiv. Ta stavek pravi: "Napredek v teh smeri bo nujno moral voditi do skrajšanja učnih dob in bo omogočal v večji meri zaposlitev nekvalificirane in priučene delovne sile." Moje mišljenje je namreč, da izboljšanje ~~delovne sile~~ naraščaja ne more voditi k skrajšanju učne dobe.

Druga stvar, ki mi je nejasna sledi iz poročil referenta in predsednika Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane. Eden in drugi sta govorila o ~~k~~čnem kadru, ki ga primanjkuje.

predsednik Obrtne zbornice je rekel, da bo nujno potrebno dobiti učni kader iz inozemstva, istočasno pa povedal, da naše strokovnjake ne moremo pritegniti v obrtno in sploh strokovno šolstvo. Mislim, da razlog v tem, ker imajo ti ljudje preslabe plače. Iz dneva v dan vidimo, da inženirji in drug visoko kvalificiran strokovni kader zapušča naše šole, vse to radi preslabih plač. Ne zdi se mi potrebno, da sedaj iz inozemstva kličemo ta kader, ko še svojih kapacitet nismo izkoristili.

Prenašanje inozemskih učbenikov na naše prilike tudi ne vem če bo koristno. Mislim, da moramo najprvo pregledati koliko imamo smi dobrih stvari, da jih uporabimo. Tudi glede tiskanja učbenikov je stvar taka, da je radi male naklade cena tako visoka, da se nobeden ne loti tiskanja učbenikov. Pomoč pri tiskanju učbenikov bi nam lahko zelo veliko pomagala. Vem za primere, ko se pri nas uporabljajo še učbeniki iz bivše Avstrije in stare Jugoslavije, kar se mi ne zdi pravilno.

Druga stvar je, da skrb za naše vajence ni taka kot bi morala biti. To pa na splošne in ne samo za deficitne obrti. Vajenci samo gostujejo po nekih šolah, malo je takih, ki imajo svoje stalne šolske prostore. Isto manjka učil o katerih sploh ni govora. Mislim, da bi veliko dobrih učil lahko izdelale šole same, ne pa da čakajo da bi jih dobili od drugje.

Spregovoril bi še par besed o naših internatih. Mestni ljudski odbor je dobil večina internatov republiškega merila na svoje breme. Večina teh je zelo slabo urejenih. Navedel bi samo primer internata gradbene stroke za Žalami. To so gobave barake, katerih obnovitev bi zahtevala ogromne stroške, to bi bilo naravnost metanja denarja proč. Vajenci v takih barakah sploh ne smejo biti, kajti to tudi škodljivo vpliva na njih zdravje. Isto je z internatom čevljarske stroke, kjer so pogoji skoraj isti. V resnici je misliti na to, da bi s pomočjo Mestnega ljudskega odbora in Obrtne zbornice pospešili rešitev, da bi vajenci dobili svoje nastanbe, kot ga ima srednja šola.

V šolah je tudi premalo propagande za razne stroke. Ravno letos je društvo strokovnih učiteljev zelo veliko naredilo na tem. Toda še danes nimamo liste mojstrov, ki bi sprejeli vajence. Predlagam, da bi preko Obrtne zbornice obvezno prijavljali potrebe po vajencih in tudi sprejemali te vajence. Propaganda se sicer vrši v zvezi z vključevanjem vajencev, toda potem ko pridejo stariši vprašat, kateri mojstri bi sprejeli vajenca v uk, jim tega ne moremo

pojasniti. Urejevanje teh potreb in dajanje konkretnih podatkov o tem, kateri mojstri potrebujejo vajence, naj bi prevzela eventuelno posredovalnica za delo centralno v mestnem merilu.

T o m i č e v i č - Ž a g a r Fani:

Spregovorila bi o problemu uslužnostne dejavnosti.

O tem problemu se je že veliko diskutiralo, pred vsem o dejavnosti, ki razbremenjuje naše žene - gospodinje. Zlasti bi omenila uslužnostno dejavnost - šivalnice, ki se bavijo s krpanjem. Te šivalnice se ne morejo vzdrževati s pričo velikih dajatev, ki so jim po uredbi določene. Če hočejo te šivalnice delati, se morajo posluževati naših gospodinj, toda tudi te žene je treba plačati tako, kot žene, ki so zaposlene v obrti. Poleg tega je za njih potrebno plačati prispevek za socialno zavarovanje. S tem pa se ne strinjam, kajti veliko je gospodinj, ki na socialnem zavarovanju niso zainteresirane, bodisi vsled tega ker so upokojenke, ali imajo pokojnino po možu, ali pa nimajo perspektive, da bi delale toliko let, da bi dosegle pokojnino. Na drugi strani pa moramo upoštevati dejstvo, da je krpanje vedno potrebno in vzame ženi, ki krpa doma zelo veliko časa. Ako pa da krpati v šivalnico, ne prenese visoke cene, radi izredno visoke režije. Ker vsi vemo, da je potreba po krpalnicah veliko, moramo gledati na to, da se omeje dajatve, ki bremene te krpalnice. To je problem, ki ga načenjajo naše žene povsod.

Č a m e r n i k Franc:

Zadnji čas sem razgovarjal z gradbenimi delavci, kako da gre delo tako počasi od rok. Pravijo, da je problem strokovnega kadra. Ko sem vprašal, zakaj ni dotoka novih kadrov, pravijo, da teh skoraj ni. Nujno je potrebno urediti pogoje pod katerimi ti vajenci delajo. Primerjajmo samo vajenca v zidarski ali kamnoseški stroki, ki rabi dosti več obleke z vajencem n.pr. v mehanični stroki, pa bomo videli, da so pogoji enih in drugih popolnoma isti. Mislim, da bo tu potrebno nekaj storiti.

Ko sem z delavci nadalje razpravljajal in jih vprašal zakaj ne delajo tudi po delovnem času kot privatniki, so mi odgovorili, da je to poseben problem. Privatnih dela dopoldan do 13 ure dopoldan pa spet, dočim državna podjetja tega ne morejo. V državnih

podjetjih pa dela zidar in delavec do 14 ure v tem času dobi opoldan hrano in gre lahko ob 14 uri že drugam nadaljevati delo. Kam? Šušmarit k zasebniku ali privatnemu obrtniku. Pravj o, da je posebno težaven položaj za delavce, ki pridejo iz Prekmurja, ki se popoldan nimajo kam dati in jim torej ne preostane drugega, kot da gredo popoldan delat drugam. Pogosti so primeri, da ti ljudje v državnih obratih počivajo in hranijo moči za popoldansko delo, kjer so plačani po storilnosti. Te primere imamo tudi v obrobnih primerih na primer na Rudniku, kjer delajo delavci na gradnji ceste samo v dopoldanskih urah, popoldan pa hodijo k kmetom kosit in opravljat težaška dela. Baje kmetje tem delavcem dajejo prevozna sredstva - kolesa, da gredo v izven delovnem času na senožeti. Pregledati bi bilo treba urebo, če se le ne da tem ljudem možnosti, da se tudi preko delovnih ur zaposle v podjetju, ki jim daje pogoje za starostno pokojnino.

K besedi se oglasi zvezni poslanec, podpredsednik Izvršnega sveta FLRJ tov. Edvard K a r d e l j :

K a r d e l j Edvard;

Tovariši! Jaz bi imel dve pripombi na končni predlog v zvezi s poročilom o stanju in problematiki našega obrtništva.

Prvič mi ni iz poročila jasno, zakaj naj bi ravno težili oziroma vzeli orientacijo na malo socialistično obrt in zakaj ne tudi na veliko. Drugič se mi zdi, da če v celoti pogledamo predlog, ne vidimo nič konkretnega, kar bi neposredno pomagalo že obstoječi socialistični obrti, da bi ista lahko bolj zadihala in da bi postala konkurenčna nasproti privatni obrti. Ena in drugo je posledica tega, da mi še vedno nismo k tretiranju obrti prišli zadosti solidno in temeljito in radi tega je pri nas neprestano silno velika kritika in je prišlo tudi do raznih administrativnih mer in obilo mnenj na vse mogoče načine, a če pogledamo končni rezultat vidimo, da vrtimo vedno isto stvar v svojih rokah. Celo s statistični podatki, ki jih imam pred seboj kažejo, da po vseh naših ukrepih, uredbah in predpisih nam relativna zaposlenost v privatni obrti hitreje raste kot v socialistični. Na drugi strani nam ti podatki kažejo, da imajo privatne obrti več smisla za sprejem vajencev kot socialistične obrti, da neprestano likvidiramo že obstoječe socialistične obrti, medtem ko privatne obrti rastejo - ne ustvarjamo pa nič novega. To je po mojem mnenju slab rezultat in nisem prepričan, da bomo tudi ti predlogi kaj bistveno spremenili položaj. V teh predlogih je zelo razveseljivo dejstvo, da se predlog zavzema za vnašanje nevelj koliko milijonov investicij v obrt. To je razveseljivo, toda prvič teh investicij ni veliko. Vendar orientacija v tem oziru bi morala biti določnejša in jasnejša. Mislim, da so te poslednje slabosti v obrtništvu posledica tretiranja dveh predsodkov, ki vladajo še danes pri nas: Prvič ni pri nas jasno pri mnogih ljudeh, kakšen je pravzaprav principiellen odnos socialistične države in socialističnega gibanja do privatne obrti in do obrti sploh. Mnogi so mnenja, da je naš cilj likvidirati in uničiti popolnoma privatno obrt. To ni res. V socializmu ima vsak pravico da dela. To, kar socializem preperečuje je eksploatacija človeka po človeku, to je naš politični in družbeni cilj v preobrazbi obrti. V končni liniji mora biti uporaba tuje delovne sile v privatni obrti, ne pa preprečitev in zadušitev pravic delovnega človeka, da lahko s svojimi sredstvi

in svojimi rokami dela, seveda v okviru družbenih predpisov in vsemi obvezani, ki jih ima vsako socialistično podjetje. Potemtakem se mi zdi, da je tudi razdelitev med uslužnostnimi in proizvodnimi podjetji v tem poročilu preveč strogo podčrtana. Meni se zdi, da načelno, v kolikor ne govorimo proti temu nek poseben drug družbeni razlog, bi morali dopuščati, da privatni obrtnik sam, brez tuje delovne sile, lahko dela, ne pa, da mu to pravico odrekamo. Problem se začne šele takrat, ko se postavi vprašanje tuje delovne sile. Tu pa obstoječa uredba daje možnost ljudskim odborom, da tam, kjer smatra, da je socialistični sektor dovolj močan in dani pogoji, da se prepreči eksploatacija tuje delovne sile, lahko prepove uporabo tuje delovne sile. Mislim, da je politika ljubljanskega mestnega odbora preveč usmerjena v to, da preprečuje ustanavljanje obrti kot take, mesto da bi se dejansko borila proti izkoriščanju tuje delovne sile. Sama ekonomika življenja bo prinesla meje številu obrtnih delavnic. Če bo socialističnih delavnic dovolj in če bodo cene uslug padale, da se ljudem ne bo več splačalo voditi privatnih obrti in bodo šli v tovarno. Pravim, da tega ne bomo rešili z administrativnimi predpisi, temveč z ekonomskim razvojem. Kar je treba reševati z administrativnimi merami je le uporaba tuje delovne sile in kontrola nad uporabo te tuje delovne sile. Nova uredba je dala možnost da, z davkom na tujo delovno silo prepreči izkoriščanje te sile in krepko pogleda v poslovanje privatnih obrtnikov. Zdi se mi da v tem oziru naš ljudski odbor prepočasi reagira.

Drug tak vzrok je premajhna temeljitost in solidnost v tretiranju našega obrtništva je ta, da v naših planih obrtniški sektor tretiramo skoraj izključno kot potrošnega, kot davkoplačevalca, nikakor pa ne kot važen sektor našega gospodarstva, ki ga je potrebno pravtako plansko in sistematično razvijati kot industrijskega. Ves naš gospodarski mehanizem je postavljen tako, da bodo ljudski odbori forsirali ustanavljanje večjih industrijskih podjetij samo v tistih slučajih, če bodo rentabilna, z drugimi besedami, če obstojajo za njih potrebe. V obrti pa je stvar precej drugačna. V obrti se postavlja proti privatni obrti frontalno in podcenjuje važno gospodarsko panogo. Premalo pa podvzemajo, da bi rasel socialistični sektor. Veliko se pri nas ukinja obrti. Kapacitete naše obrti se duše, mesto da bi se

socializirale in naprej razvijale. To stanje se skuša v poročilu braniti, češ: večja industrija, zato manjša obrt. Ta logika pa popolnoma ne drži, ker kaže vsa praksa, da razvoj industrije ne zmanjšuje potrebe po obrtnih uslugah, temveč samo obrt modificira.

Pri nas obstojajo še starinski pogledi na obrt.

v tem smislu, da se smatra obrt kot nerazvita industrija, mesto da bi težili k moderni ~~seelne~~ socialistični obrti, k modernim socialističnim obrtnim delavnicam, ki so lahko manjše, ali večje. To je odvisno od konkretnih potreb. Nič ne bi škodilo Ljubljani, če bi imela nekaj velikih ključavničarskih obrtnih podjetij, ki bi služile prebivalcem Ljubljane za njih vsakdanje potrebe. Isto velja za čevljarske in krojaške delavnice, itd. Take velike ~~modernex~~delavnice bi bile lahko res moderna podjetja, ki bi lahko pokrivalo potrebe ljubljčanov. S tem ne rečem, da ni potrebno malih obrtnih delavnic. Sem za ene in druge. Dajem samo pripombo, =da je treba iti na mala in velika podjetja, ne pa iti na enostransko omejitev. Predvsem pa mislim - in to bi morala biti glavna naloga planskih organov mesta Ljubljane in deloma republike - da na osnovi dejanskih potreb oceni kakšne kapacitete v obrti je treba zgraditi in na podlagi tega za izradnjo napraviti plan, ki bo pravtako predvideval vrsto večjih in vrsto malih obrtnih podjetij. S tem bi po mojem mnenju dosegli še nekaj: ven bi prišli iz tega začaranega kroga privatne in socialistične obrti, in ne bi bilo tega konflikta, v katerem se ljudski odbori večkrat pojavljajo kot ne kot družbeni faktor, ki ima interes ščititi socialistično obrti, temveč kot preganjalec konkurenta socialistične obrti. Zdi sem mi, da nam taka politika samo škoduje. Mestni ljudski odbor mora to reševati s stališča splošnih družbenih potreb in seveda v svojem gospodarjenju stremeti za tem, da rastejo obrtniške kapacitete, istočasno pa da krepí socialistični sektor v tej meri, da bo nastopila možnost, ko bo lahko družba lahko eksploatacijo prje delovne sile po privatni=ku prepovedala. Danes pa to velikokrat pomeni samo gospodarsko škodo za ljudstvo. Če hočemo, da se bo socialistični sektor razvijal tako kot mi želimo in kakor moramo želeto je potrebno rešiti pereče vprašanje obstoječe socialistične obrti. Ko je bila izdana poslednja zvezna uredba o socialističnih obrtnih delavnicah je bila težnja dati pobudo in možnost ljudskim odborom, da olajšajo položaj socialistične obrti, da bi jo lahko odvojili od instustrije in ji dali drug položaj kot položaj

socialistične industrije. Tam je cela vrsta paragrafov, kjer se govori in daje ljudskim odborom možnost pavšalnega obračunavanja davkov za manjša obrtna podjetja. Nikjer pa ni rečeno kakšna so najhna obrtniška podjetja. Namen je bil prepustiti stvar nejasno zato, da bi ljudski odbori imeli dovolj možnosti za svobodno reševanje. in neovirano reševanje. K meni pa prihajajo dnevno pritožbe od vseh strani, češ, da je nemogoče vzdržati, ker jih banka preveč pritiska. V resnici pa ni banka kriva za ta sistem. Kriva je dejansko naša počasnost, oziroma počasnost ljudskih odborov, da te stvari tako stoje. Banka ne dela sama teh predpisov. Dokler vi ne boste prinesli novih predpisov mora banka poslovati po starih predpisih. Da bo banka lahko delala po novih predpisih mora ljudski odbor dati predpis katere delavnice bodo šle na pavšal, kako se bo ta pavšal obračunaval, itd. Ko boste te predpise prinesli bo banka pričela poslovati na nov način. Torej cela stvar je na ljudskih odborih. Naredilo pa se v tem oziru ni veliko. Pričakoval sem, da bo zaključek ta, da bomo prinesli sklep kdo bo šel na pavšal, kakšen bo način obračunavanja, itd. Ravno tega pa v tem poročilu ni.

Še en problem je v zvezi s tem, ki bi se ga rad dotaknil. To je problem državnih mojstrov. Ko je izšla nova uredba je bilo takoj tolmačeno, kot da predvidevamo likvidacijo državnih mojstrov. Namen ni bil ta, temveč je bil namen iti naprej od tega. Nobenega smisla nima vračati se od institucij družbe. Treba je najti prehod od privatne do socialistične obrti, prehod, ki ga bo lahko sprejel privatnik, ali pa se lahko odreče uporabi tuje delovne sile. Vi bi morali pomagati zveznim organom, da pridemo do neke rešitve. To administrativno omejevanje tuje delovne sile je dvorezni nož. To omejevanje lahko prinese koristi, vendar samo takrat, če istočasno socialistične kapacitete pokrivajo družbene potrebe. Če pa tega ni pa zmanjšuje delovno silo kolikor hočete, privatnik bo še vedno bogatel, dosegal večje profite in lažje bo špekuliral. Preobrazba obrti gre lahko samo po dveh poteh. Prva je po poti razvijanja novih kapacitet socialističnih obrti, ki bodo postopoma izrinile privatno obrt in če bodo te kapacitete dovolj velike, se lahko prepove uporaba tuje delovne sile. Druga pot je transformiranje v socialistične delavnice. Ena od teh poti oblik je bila tudi institucija državnega mojstra. Po mojem mnenju bi bilo potrebno

bolj temeljito proučiti ta problem. Socialistična družba ima interes pogovoriti se s privatnim obrtnikom, ki je sposoben, da nekaj od sebe da prenaša znanje na ljudi, da se vklopi v socialistični sistem na način, da bo tudi samo ekonomsko zainteresiran na tem, da bo šel. Z drugimi besedami: Ne samo s propagando, njemu mora biti dan v državni, socialistični delavnici na nek način boljši položaj, kot položaj obrtnega mojstra brez uporabe tuje delovne sile. Te probleme bi bilo potrebno konkretno proučiti. Zato ne bi šli pri državnih obrtnih mojstrih na likvidacijo, ampak bi vzeli dve liniji: na eni strani je treba v teh delavnicah privesti delavski svet v isti položaj kot v tovarnah, na drugi strani pa je treba položaj mojstra, ki je kvalificiran in ki predstavlja vrednost za družbo, njegovo mesto okrepiti. Še to bi rad rekel; to pa ne velja samo za bivše delavnice obrtnih mojstrov, emveč za vse delavnice in ne bi delali nobenih razlik. V vsaki delavnici bi bilo potrebno voditi računa o teh elementih.

Mojster ni isto kot direktor fabrike. Direktor fabrike je samo poslovni vodja. Ni potrebno, da je poseben strokovnjak, temveč mora biti dober ekonomist, za strokovno vodstvo ima strokovnjake, medtem ko je obrtniška delavnica odvisna od sposobnosti mojstra, in od tega, ali dobro prenaša delo na kader okrog sebe. Baš radi tega položaj mojstra ne bi smel biti isti kot položaj direktorja, Potrebno bodo prepisi, pod kakšnimi pogoji se lahko mojstra zamenja ali odpusti, itd. Če bi bil položaj mojstrov stabilnejši in če bi se mesto zasigurala, če bi bil tudi ekonomsko zainteresirani za delo v teh delavnicah, da bi bile te delavnice sposobne konkurirati privatnemu sektorju. Sicer ta faktor konkurence ne bo imel toliko vloge. Gre zato, da bo to privlačnost za pomočnike, ki bodo na ta način dobili voljo za usposabljanje in večji dvig kvalitete svojega znanja. Po mojem mnenju bi vse te faktorje bilo ~~vzeti~~ potrebno temeljiteje preučiti in vzeti v obzir, da gremo lahko naprej. Prvenstveno pa je po mojem mnenju obstoječim socialističnim obrtnim delavnicam dati možnost svobodnejšega dihanja, da ne bodo vezana na vse mogoče administrativne in knjigovodske formule, s katerimi imajo posla.

Na koncu bi rekel še to: V zvezi s pripombo enega od tovarišev. Tendencia, da bi se postranski obrtni obrati od fabrik vključili v Obrtno zbornico, oziroma celo, da bi se postavilo

vprašanje oddvajanja od fabrik, ta tendenca je zelo škodljiva. Ta tendenca bo privedla do tega, da tovarne ne bodo šle več na ustanavljanje takih obrtnih obratov. Mi jih zato s temi merami ne smemo plašiti, emveč jim je treba dati vzpožbu, da bodo videli, kakšen ekonomski stimulans jim je potrebno dati, da bodo k temu pristopili. Čela vrsta je tovarn, ki bi lahko pristopile k vzpostavitvi stranskih obrtnih obratov, za produkcijo predmetov, ki so temeljito potrebni ljubljčanom. To vsaj velja za Jugoslavijo, ne vem če tudi za Ljubljano. Največ špekulacije je na področju stavbeništva. Tu imamo podjetja, ki imajo formo obrtnega podjetja z 200 do 300 delavci in še več, ki z raznimi triki uspevajo. To se ne da samo policijsko preganjati, ker so ljudem potrebne usluge in bodo plačali vsakega, prvega človeka, ki jim bo pripravljen neko delo izvršiti. Rešitev je v tem, da bi lahko taka podjetja, karor je n.pr. Gradis lahko imela svoje servisne delavnice, ki bi lahko delale take uslugem ljudem. Ta podjetja bi te usluge brez dvoma lahko delala tudi ceneje. Če bi šla večja podjetja na to, linijo, bi lahko reševala problem zaposlitve delovne sile tudi izven sezone. Oprema in sredstva teh podjetij bi se lahko porabila tudi pozimi za dela v stavbah. Ne mislim, da je to nevem kako važna stvar, vendar sama podjetja bi si lahko olajšala položaj in delala na tak način in veliko bi se dalo napraviti. In še to: na oni strani je škodljivo iti na tako sektaštvo in slepo zagrizenost proti privatni obrti in ne videti, da nam je on nujno in neizogibno potreben, dokler ne bodo socialistične potrebe zadosti velike. Na drugi strani pa moramo iti v delavnice privatnih obrtnikov, tam preprečiti zlorabe in pomagati tam, kjer je to potrebno.

Nekateri predlogi v poročilu so mi všeč. Mojster, ki bo dobro vzgojil vajenca naj bi prejel zadoščenje za to. To je prav. Sploh mislim, da bi bilo problem vzgoje vajencev gledati drugače kot včasih. Gledati bi bilo treba nanje tako, kot da jih vzgajamo za družbo. Mojster, ki ni sposoben za to naj se mu vzame pravica vključevanja vajencev in se mu odmeri davek na uporabo tudi je delovne sile.

Isto tako je pri odmeri davka na uporabo delovne sile. Tudi tu so uredbe včasih silno ostre. Ne vem kako je v Ljubljani. Včasih so odmere silno ostre, drugič pa preveč

liberalne. Ne vem kam Ljubljana spada. Treba jo vzeti za instrument v roke in ga pregledati. Ne vem, če se nam bo izplačalo držati se administrativne uporabe delovne sile. Morda bi družbenim interesom bolj odgovarjali, da ljudskim odborom prepuščamo da te meje določijo same, nekje več, nekje manj, vendar paralelno z razvojem socialistične obrti.

Kardelj Edvard, zvezni poslanec in podpredsednik Izvršnega Sveta FLRJ :

Tovariši ljudski odborniki !

Dovolite mi nekaj pripomb na končni predlog v zvezi s poročilom o stanju in problematiki našega obrtništva.

Predvsem mi ni jasno, zakaj je v poročilu tako enostransko naglašena orientacija samo na malo socialistično obrt, ne pa na socialistično obrt v celoti, se pravi na malo in veliko, kakor jo pač zahtevajo potrebe in dopuščajo materialna sredstva. Razen tega se mi zdi, da predlog ne daje dovolj konkretnih ukrepov, ki bi neposredno pomagali že obstoječi socialistični obrti, da bi se lahko bolj razmahnila in tako postala sposobnejša v svoji gospodarski in socialistični funkciji.

Čeprav je poročilo dober korak naprej in vsebuje marsikako koristno iniciativo, se mi vendar-le zdi, da še vedno ne tretiramo problemov obrti dovolj solidno in konstruktivno. Stanje na področju obrti je predmet mnogih kritik, različnih administrativnih ukrepanj in obilice različnih mnenj, toda končni rezultat nam kaže, da samo prelagamo isto stvar iz roke v roke, probleme pa le počasi rešujemo. Celo statistični podatki ki jih daje poročilo nam n.pr. govore, da pri vseh naših ukrepih, uredbah in predpisih relativna zaposlenost v privatni obrti hitreje raste kot v socialistični in pa da ima privatna obrt več smisla za sprejemanje novih vajencev kot družbena. Razen tega poročila beleži znatno število likvidacij družbenih obrtnih delavnic, medtem ko privatna obrt postopoma raste. Nimam sicer nič proti takemu prirastu, če ni zvezano z eksploatacijo tuje delovne sile, toda če ne bodo hitreje, rasle kapacitete družbene obrti, potem se bomo stalno vrteli v krogu istih konfliktov s kapitalističnimi tendencami v privatni obrti. Po mojem mnenju imamo tu slabe rezultate in nisem prepričan, da bodo ti predlogi, ki jih daje poročilo, bistveno vplivali na spremembo položaja.

V osnutku sklepov je zelo razveseljivo, da je predloženih nekaj milijonov investicij za obrt. To je razveseljivo, če tudi teh investicij ni veliko. Ali vsaj pravilna orientacija je tu in to tudi nekaj pomeni.

Mislím, da so slabosti v naši obrtni politiki predvsem posledica dveh nepravilnih tendenc, ki še danes vladata pri nas. Prvič

pri nas mnogim ni jasno, kakšen je prav za prav principielen odnos socializma, socialistične države in socialističnega gibanja do privatne obrti in obrti ~~na~~ sploh. Mnogi so mnenja, da je naš cilj popolnoma uničiti privatno obrt. To pa ni res. V socializmu ima vsakdo pravico do dela. Socializem preprečuje le eksploatacijo človeka po človeku. Tak je tudi naš politični in družbeni cilj v preobrazbi obrti. Z razvojem obrti bomo torej vse bolj težili k odpravi tuje delovne sile v obrti, ne bomo pa preprečevali in dušili pravic delovnega človeka, da s svojimi sredstvi in svojimi rokami dela, seveda v okviru družbenih predpisov, ki veljajo za vsako socialistično podjetje. V načelu moramo priznati vsakemu privatnemu obrtniku, da lahko dela seveda brez uporabe tuje delovne sile v kolikor ne govori proti temu nek drug poseben družbeni razlog. Problem se torej začne šele takrat, ko se postavi vprašanje tuje delovne sile. Tu pa obstoječa uredba daje možnost ljudskim odborom za samostojno ukrepanje. Tako bomo lahko povsod tam, koder je socialistični sektor dovolj močan in s tem dani pogoji, da se prepreči eksploatacija, lahko postopno omejevali uporabo tuje delovne sile. Zdi se mi, da je razlikovanje v politiki ~~na~~ sprti uslužnostnim in proizvodnim podjetjem v tem poročilu preveč ostro. Človek dobi vtis, da je politika ljubljanskega mestnega ljudskega odbora preveč usmerjena v to, da preprečuje ustanavljanje privatne proizvodjalne obrti kot take, namesto, da bi se dejansko borila ~~na~~ proti izkoriščanju tuje delovne sile. Sama ekonomika življenja bo prinesla meje številu obrtnih delavnic. Če bo socialističnih obrtnih delavnic dovolj in če bodo cene uslug padale, da se ljudem ne bo več izplačalo voditi privatne obrti, bodo šli v socialistične obrtne delavnice ali tovarne. Tega pa ne bomo rešili z administrativnimi predpisi temveč z ekonomskim razvojem.

Druga posledica premajhne temeljitosti in doslednosti v tretiranju našega obrtništva pa je, da v naših planih obrtniški sektor tretiramo skoraj izključno kot potrošnika in kot davkoplačevalca, nikakor pa ne kot važen sektor našega gospodarstva, ki ga je pravitako plansko in sistematično razvijati kot industrijskega. Ves naš gospodarski mehanizem je postavljen teko, da bodo ljudski odbori forsirali ustanavljanje večjih industrijskih podjetij samo v tistih slučajih če bodo rentabilna. V obrti pa je stvar precej drugačna. Tu se ljudski odbori postavljajo proti privatni obrti ~~mon-~~

talno, premalo podvzemajo, da bi rasel socialistični sektor obrti, kar pomeni podcenjevanje važne gospodarske panoge. Kapacitete se duše, mesto, da bi se razvijale in preobrazile v socialističnemu smislu. Deloma se to stanje skuša v poročilu objasniti, češ, večja industrija, zato manjša obrt. Ta logika pa ni popolnoma točna, ker nam kaže praksa, da razvoj industrije ne zmanjšuje toliko kvantitet, kolikor menja kvaliteto in mehanizem obrti. Stvar je v tem, da so potrebe po obrtniških uslugah in proizvodih slabo pokrite. Tu je merilo napredka ali zaostajanja obrti.

Pri nas žive še zastareli pogledi na obrt. Obrt se še vedno gleda kot nerazvita industrija, namesto da bi težili k moderni socialistični obrti, k modernim socialističnim obrtnim delavnicam, ki so lahko večja ali manjša. To je odvisno od konkretnih potreb. Ljubljani ne bi škodilo, če bi imela nekaj velikih obrtnih podjetij, ki bi služila prebivalcem Ljubljane za njihove vsakdanje potrebe. Take velike delavnice bi bile lahko res moderna podjetja, sposobna kriti potrebe Ljubljančanov. S tem ne mislim, da ne potrebujemo malih obrtnih delavnic. Sem za ene in druge. Tu dajem samo pripombo, da je treba razvijati tako mala in velika podjetja, ne pa iti na enostransko orientacijo. Po mojem mišljenju bi morali planski organi mesta Ljubljane in deloma republike na osnovi dejanskih potreb oceniti kakšne kapacitete v obrti je treba zgraditi in na podlagi tega za izgradnjo napraviti načrt, ki bo predvideval vrsto večjih in manjših obrtnih podjetij. S tem bi po mojem mnenju dosegli še nekaj: Izšli bi iz začaranega kroga antagonizmov med privatno in socialistično obrtjo, v katerem se ljudski odbori večkrat pojavljajo ne kot družbeni faktor, ki ima interes ščititi interese družbe kot celote, temveč kot preganjalec konkurenta socialistične obrti. Zdi se mi, da nam taka politika samo škoduje. Mestni ljudski odbor mora to reševati iz stališ splošnih družbenih potreb. V stalni skrbi za rast obrtniških kapacitet naj vodi politiko krepitve socialističnega sektorja v tej smeri, da bo nastopila možnost ko bo lahko družba uporabo tuje delovne sile po privatniku popolnoma prepovedala.

Toda če hočemo, da se bo socialistični sektor razvijal

tako kot želimo je potrebno hitreje reševati pereča vprašanja obstoječe družbene obrti. V zadnji zvezni uredbi o socialističnih delavnicah je jasno izražena težnja, dati pobudo in možnost ljudskim odborom, da olajšajo položaj socialistične obrti, da bi jim lahko dali drug položaj kot jo ima socialistična industrija. Tam je cela vrsta paragrafov, ki dajejo ljudskim odborom možnost pavšalnega obratovanja dajatev za manjša obrtna podjetja. Namen je bil dati ljudskim odborom dovolj možnosti za svobodno in neovirano reševanje problemov obrti. Vendar pa prihajajo dnevno pritožbe, češ, da je nemogoče vzdržati, ker so ta podjetja od banke preveč utesnjena. V resnici pa ni banka kriva za ta sistem. Za tako stanje je v resnici kriva počasnost ljudskih odborov, banka posluje glede na obrtništvo po obstoječih predpisih in dokler ljudski odbori za manjše obrtne delavnice ne prinese svojih predpisov v smislu pooblastil zvezne uredbe, se bo pač banka držala starih. Z novimi predpisi ljudskega odbora bo tudi banka pričela poslovati na nov način. V tem smislu se do sedaj ni napravilo veliko. Pričakoval sem da bomo danes sklenili kakšen bo nov sistem poslovanja z obrtnimi delavnicami, toda prav teh predlogov v poročilu ni.

Še nekaj k vprašanju državnih mojstrov. Mnogi so si razlagali, da se z novo uredbo predvideva likvidacija državnih mojstrov. Namen uredbe pa je bil napraviti morak naprej v smeri socialistične preobrazbe obrti, ne pa nazaj. Mi moramo najti prehod od privatne k socialistični obrti, - prehod, ki ga bo lahko sprejel privatnik ali pa se bo moral odreči uporabi tuje delovne sile. Ljudski odbori bi morali pomagati zveznim organom, da pridemo do rešitve tega problema. Sedanje administrativno omejevanje tuje delovne sile je dvorezen nož. To omejevanje lahko prinese koristi, vendar samo takrat, če istočasno socialistične kapacitete pokrivajo družbene potrebe. Če pa tega ni pa zmanjšujemo delovno silo kolikor hočemo, privatni bo še vedno bogatel, dosegal večje profite in lažje špekuliral. Preobrazba obrzi gre lahko samo po dveh poteh. Prva pot je razvijanje novih kapacitet socialistične obrti, ki bodo postopoma postale dominantne. Če bodo te kapacitete dovolj velike, se lahko prepove uporaba tuje delovne sile. Druga pot je transformiranje privatne obrti v sporazumu s privatnimi mojstri v socialistične delavnice. Ena od teh oblik je bila tudi institucija državnega mojstra. Po mojem mnenju bi bilo potrebno bolj temeljito proučiti ta problem. Socialistična družba je zainteresirana pogovoriti se s privatnim obrtnikom, ki je

sposoben dobrega dela in ki hoče prenesti svoje znanje na druge, da se vključi v socialistični sistem. Toda tega ne bomo naredili samo s propagando, tem mojstrom mora biti dan v socialistični delavnici na nek način boljši položaj, kot ga ima privatni mojster, seveda če dela brez eksploatacije tuje delovne sile. Te probleme bi bilo potrebno konkretnije proučiti. Pri državnih obrtnih mojstvih ni treba iti na likvidacijo, ampak je treba delati v dveh smereh: dati je treba delavskemu svetu v teh delavnicah isto veljavo kot v tovarnah, na drugi strani pa je potrebno tudi okretiti položaj mojstra, ker je uspeh v veliki meri odvisen od njegovih osebnih sposobnosti. Ta princip pa naj ne velja samo za delavnice sedanjih državnih obrtnih mojstrov, temveč po pravilu za vse družbene delavnice. V vsaki delavnici bi bilo potrebno voditi računa o teh elementih. Mojster ni isto kot direktor fabrike. Direktor fabrike je poslovni vodja. Ni potrebno, da je poseben strokovnjak, temveč mora biti dober ekonomist, za strokovno vodstvo pa ima na razpolago strokovnjake. Obrtniška delavnica pa je direktno odvisna od strokovnih sposobnosti in dela samega mojstra, zato morajo obstojati neki predpisi, ki bodo napravili položaj mojstra stabilnejši. Če bo položaj mojstrov v tem smislu stabilnejši in če bi mojstra tudi ekonomsko zainteresirali za delo v taki delavnici, seveda ob polni kontroli delavskega sveta, bi bile te delavnice sposobne napredovati in tekmovati s privatnim sektorjem. Po mojem mnenju bi bilo potrebno vse te faktorje temeljito proučiti in vzeti v poštev, da bi šli lahko naprej. Potrebni bodo predpisi, s katerimi bo položaj mojstrov trdnjše fiksiran, s tem bodo izginile razlike med delavnicami državnih mojstrov in drugimi družbenimi obrtnimi delavnicami, seveda potrebno bo tu regulirati tudi problem privatnih materialnih sredstev vnesenih v take delavnice, oziroma probleme delovnega staža, pokojninskih pravic itd. Predvsem pa je treba sprostiti obstoječe socialistične obrtne delavnice, da ne bodo vezane na vse administrativne forme, ki veljajo za velika podjetja in, da jih s tem tudi bolj "debirokratiziramo".

Še nekaj v zvezi s pripombo nekega tovariša na razpravi. Tendence, da bi se stranski obrtni obrati v tovarnah odvajali od tovarnen je zelo škodljiva. Privedla bi samo do tega, da tovarne nebi šle več na ustanavljanje takih obrtnih obratov. Mi jih zato s takimi merami ne samo ne smemo plašiti, temveč jim je treba dati vspešno in ekonomski stimulus, da bodo k temu v še večji meri pristopala. Cela vrsta tovarn v Ljubljani bi lahko pristopila k vzpostavi

vitvi stranskih obrtnih obratov za pokrivanje potreb in za produkcijo predmetov, ki so potrebni v vsakdanji potrošnji. Največ špekulacije je n. pr. na področju stvabeništva. Tu imamo podjetja, ki imajo firmo obrtnega podjetja, zaposlujejo pa dejansko tudi po nekaj delavcev, seveda neprijavljenih. Ta privatna podjetja z različnimi triki uspevajo prikrivati tako stanje. Vendar se tega ne da preganjati policijsko, ker so ljudem potrebne usluge in bodo plačevali vsakega, ki bo pripravljen delo izvršiti. Rešitev je v tem, da bi taka, tudi velika gradbena podjetja, kakor je n. pr. Gradis, imela svoje servisne delavnice, ki bi lahko delale take usluge ljudem. Te usluge bi bile brez dvoma lahko tudi cenejše, podjetja pa bi lahko reševala problem zaposlitve delavne sile tudi izven sezone.

Nekateri predlogi v poročilu so po mojem mišljenju zelo dobri. Zlasti bi se strinjal s predlogom, naj se na nek način ekonomsko stimulirajo mojstri, ki zares kvalitetno vgaajajo vajence. To je prav. Dodal pa bi, da bi po mojem mnenju morali prenesti tudi konkretnejše predpise o odvzemu pravice na držanje vajencev za one mojstre, ki jih sistematično slabo vgaajajo.

Prav tako je pri odmeri davka na uporabo tuje delovne sile. Včasih so odmere ostre, drugič pa preveč liberalne.

Ta instrument je treba pregledati in se ga bolj sistematično posluževati. Ne vem, če se nam bo izplačalo n. pr. držati zveznih administrativnih ukrepov glede omejevanja uporabe tuje delovne sile. Morda bi družbenim interesom bolj odgovarjalo, da ljudskim odborom pr prepuščamo, da te meje določijo sami, nekje več, nekje manj, vendar paralelno z razvojem socialistične obrti. To pa bi bilo seveda mogoče samo, če bi v tej prehodni dobi tudi davek na uporabo tuje delovne sile postal pomembnejši instrument v naši socialistični politiki na področju obrti.

dr. Marijan Dermastia:

V imenu ljudskih odbornikov Mestnega ljudskega odbora se tovarišu zveznemu poslancu Edvardu Kardelju zahvaljujem za njegove besede, s katerimi nam je dal konkretna potila, ki nismo mogli z Obrtno zbornico do kraja rešiti. Marsikateremu izmed nas so prenekateri problemi sedaj dosti bolj jasni. V zvezi z današnjo razpravo bomo lahko bolj konkretno postopali in presli na konkretne mere v razširjanju obrtništva.

Sitar Franc:

Tovariš Gasparič in tov. Zdešar sta v razpravi postavila vprašanje evidence o potrebah in vključevanju vajencev. Te evidence dejansko pogrešamo, vprašanje je le, ali bi bila ta evidenca bolj prikladna, da bi jo vodila Obrtna zbornica kot center, ki bi pomagala pri vključevanju vajeniškega kadra, ali pa da bi ta pregled in evidenco imela uprava oziroma posredovalnica za delo. Poleg tega je tov. Zdešar postavil vprašanje, češ da je na 7. strani omenjeni stavek nejasen. Ta formulacija je res nejasna. Kaj smo hoteli tu označiti. Ugotovili smo, da imamo celo vrsto vajencev, ki so svojo učno dobo sicer završili in so izvrstni pomočniki v praktičnem delu, ki pa zaradi slabih uspehov v vajeniških šolah niso iste završili in radi tega ne morejo polagati pomočniškega izpita. Smatram, da je te vajence, v kolikor so se v praksi pokazali kot **dobri** delavci, potrebno drugače tretirati.

Poleg tega so padle v razpravi pripombe glede nadurnega dela, pred vsem v gradbeni stroki. Tu ne delamo dejansko nobenih omejitev pred vsem ne v gradbeni stroki, ker smatramo, da je že itak kratka delovna doba in je prav, da se sezona izkoristi. Zato smo slehernemu gradbenemu podjetju, ki se je obrnil na nas odobrili nadurno delo.

O zaposlitvi tuje delovne sile so bile iznešene pripombe, da obrtni mojstri izigravajo obstoječo uredbo. Konkretnih primerov sicer ne poznam, vem samo za primer, ko je imel en obrtnik dva obrata in sicer mizarskega in tapetniškega. V tem primeru se spominjam, da smo izdali dovoljenje za ločitev obrata., kajti v mizarski delavnici se tapetniških del res ne more vršiti.

Poleg tega bi dal še nekatere pripombe na razpravo tovariša Kardelja v pogledu razvoja obrtništva. Iz same formulacije predlogov izgleda dejansko kot da težimo samo za razvojem

malih obrti. Dejansko pa imamo predlog tudi za ustanovitev velikih obrtnih obratov - konkretno za mizarsko in kleparsko delavnico, ki naj bi zaposlovali do 30 delovne sile. Smatrali smo, da bi te delavnice ustanovili po vzoru kot podjetje "Kroj", ki se je razvilo iz malih delavnic v močno obrt. Smatrali smo, naj bi bil socialistični sektor odgovoren za formiranje teh malih obrti iz katerih bi na eni strani dobili kader in tudi primerne poslovne delavnice, na drugi strani pa bi ti mali obrati prerasli sčasoma tudi v večje obrate. Dejansko je v teh naših priporočilih edini povdarek na formiranju malih obrti.

Tovariši Kardelju se zahvaljujem za njegove misli, ki jih je dal in ki nam bodo prav gotovo najboljša vzpodbuda pri nadaljnjem delu in najboljše smernice pri razvijanju obrtništva.

P o č i v a š e k Ivan:

Tovariši! Samo neko stvar bi rad pripomnil glede evidence vajencev. Na Obrtni zbornici smo to anketo izvršili skupno z Birojem za posredovanje delovne sile. Vendar usmerja delovno silo delavnicam posredovalnica za delo, ker smo videli, da je to najbolj primerna oblika. Ne morem pa trditi, da delajo prav tako tudi druge zbornice.

Glede šol je stvar taka. Konkretno imamo v Ljubljani šolo za mehanike, za vajence v težki obrti pa nimamo nobenih šol. To je največji problem, zato smo v poročilu tudi ta problem obravnavali. Naše mnenje je namreč, da bo v kritične obrti prišla samo mladina iz periferije - podeželja, dočim mladina iz mesta zelo malo.

Dotaknil bi se še zaprtih obrtnih obratov, katerih imamo na področju mesta precej. Ti zaprti obrtni obrati vključujejo tudi vajenški kader nad katerim imamo evidenco. Delamo na tem, da bi v te obrate prišel lahko vsak potrošnik, saj itak vrše uslužnostno delo za tovarne in potrošnike.

Dalje bi se dotaknil še državnih obrtnih mojstrov. Apeliramo na Mestni ljudski odbor, da bi to vprašanje čim preje rešil v smislu že izdelanega predloga, po katerih naj bi se tudi obratih državnih obrtnih mojstrov formirali upravni organi.

Glede gradbenih delavcev bi imel pripombo samo v tem, da je v tej obrti glavni problem plačni fond; V gradbenih podjetjih stalno tožijo, da imajo težave s povprečnim plačnim fondom. Predlagam, da mestni ljudski odbor po tem vprašanju da svoje mnenje, s čemer bomo veliko rešili, zlasti pa bomo omejili šušmarstvo.

Predsednik zaključi to točko dnevnega reda.

Ad 2./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O STATUTU OBRTNE
ZBORNICE GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE.

Predlog statuta prečita tov. Sitar Franc,
član Gospodarskega sveta.

Predlog statuta se glasi:

I. S p l o š n i d e l i:

1. člen

Obrtne sbornice glavnega mesta Ljubljane, je bila ustanovljena na področje glavnega mesta Ljubljane s odločbo Mestnega ljudskega odbora št. 6 - 2941/1 - 54 z dne 28. maja 1954 s sedešem v Ljubljani.

Sbornica ima svoj pečat s besedilom: Obrtne sbornice glavnega mesta Ljubljane v Ljubljani.

2. člen.

Naloga sbornice je, da :

- 1./ predstavlja obrtništvo glavnega mesta Ljubljane.
- 2./ Deluje za napredek obrtne proizvodnje.
- 3./ Skrbi za ureditev in razvijanje dobrih poslovnih običajev.
- 4./ Deluje za krepitev odgovornosti obrtnih organizacij na spreti družbi.
- 5./ Sodeluje pri sestavljanju plana obrtnega dela in pri reševanju obrtne problematike mesta.
- 6./ Da je svojim članom nasvete, mnenja in obvestila o organizacijskih, obrtne - pravnih, gospodarsko-finančnih in drugih vprašanjih s področja obrtništva ter spremlja njihovo delo.
- 7./ Preučuje vprašanja s področja obrtništva, prireja ankete in priobčuje izsledke ter daje predloge za rešitev takih vprašanj.
- 8./ Sodeluje pri strokovni, kulturni in idejno politični vaji obrtniških kadrov, organizira tečaje, seminarje, razstave, poučna potovanja, predavanja in podobno.
- 9./ Skrbi za strokovno vajo obrtniškega maršča .V ta namen organizira strokovne tečaje, sodeluje s pristojnimi organi v zadevah strokovnega šolstva in skrbi za pravilno zaposlitev in učenje obrtnih vajencev. Skupno s vajenskimi šolami organizira letne zaključne izpite o praktičnem znanju vajencev.
- 10./ Skrbi za izdaje in nabavo strokovne literature.
- 11./ Izdaja svojim članom potrdila o dejstvih, ki jih potrebujejo za dokaz svojih pravic.

- 12./ Sedeluje s drugimi gospodarskimi zbornicami, svedci in organizacijami zaradi izmenjave izkušenj ter reševanja gospodarskih problemov.
- 13./ Sedeluje s pristojnimi državnimi organi pri reševanju obrtniških vprašanj. Daje mnenje o potrebi izdaje novih obrtnih dovolenj v primerih preste preseže Mestnega ljudskega odbora ter o važnejših gospodarskih in strokovnih problemih obrtništva na področje mesta.
- 14./ Vodi evidenco o vseh obrtnih gospodarskih organizacijah na področju mesta in s tem v zvezi sedeluje in analizira prejete podatke ter proučuje svoje izsledke svojih članov in pristojnim državnim organom.
- 15./ Opravlja zadeve, za katere je pooblaščen s posebnimi predpisi državnih organov.
- 16./ Sedeluje pri svojih zastopnikih pri opravljanju socialnega zavarovanja zasebnih obrtnikov in skrbi za socialno pomoč svojih članov.
- 17./ Opravlja pisarniške dele za pomočniške izpitne komisije in vodi register učnih pogojev in register obrtnih vajencev.

3. člen.

Zbornica je strokovna obrtna organizacija. Njena delavnost je javna in pod družbenim nadzorom.

4. člen.

Zbornica je pravna oseba.

5. člen.

Zbornica je dolžna redno poročati o svojem delu Mestnemu ljudskemu odboru.

Za uresničenje svojih nalog lahko zbornica ustanovi strokovne sekcije, strokovne svete, komisije, biros, podjetja in orbe, zavod za pospeševanje obrti ter finančne samostojne zavode.

II. Članstvo zbornice, njegove pravice in dolžnosti.

6. člen.

Vse obrtne gospodarske organizacije na področju glavnega mesta Ljubljane so člani zbornice

Članstvo v obrtni zbornici je obvezno. V članitev v zbornico se mora izvršiti v enem mesecu od dneva ustanovitve obrtne gospodarske organizacije.

7. člen.

Članstvo v obrtni zbornici preneha s prenehanjem obstoja obrtne gospodarske organizacije.

Član zbornice ne more istopiti iz zbornice, niti ga ni mogoče iz zbornice izključiti.

8. člen.

Člani zbornice imajo te pravice:

- 1./ Veljajo in so lahko voljeni po svojih zastopnikih v vse zborniške organe.
- 2./ Sodelujejo po svojih zastopnikih na obšnem zboru zbornice in v drugih zborniških organih ter ustanovah.
- 3./ Dajejo zbornici svoje predloge, dobivajo od nje nasvete, mnenja in obvestila o organizacijskih, obrtno-pravnih, gospodarsko-finančnih in drugih vprašanjih s področja obrtništva.

9. člen.

Člani zbornice imajo te dolžnosti:

- 1./ Ispolnjujejo določbe tega statuta in sklepe zborniških organov.
- 2./ Da redno plačujejo članske prispevke.
- 3./ Da dajejo zbornici potrebne podatke in poročila, ki so zbornici potrebna za izpolnjevanje njenih nalog.

III. Organi zbornice.

10. člen.

Organi zbornice so:

- 1./ Obšni zbor.

- 2./ Upravni odbor s izvršnim odborom.
- 3./ Nadzorni odbor.
- 4./ Častno sodišče.

Občni zbor.

11. Člen.

Občni zbor je najvišji organ zbornice..

Občni zbor sestavlja 209 zastopnikov obrtnih gospodarskih organizacij, ki so vključene v zbornico. Število in razmerje zastopnikov obrtnih gospodarskih organizacij socialističnega in zasebnega sektorja določa pristojni organ mestnega ljudskega zbora po predlogu zbornice.

Zastopniki za občni zbor zbornice se volijo posebej za socialistični sektor in posebej za zasebni sektor.

6 Člani socialističnega sektorja volijo svoje zastopnike po volilnih enotah tako, da izvolijo delovni kolektivi posrednih obrtnih delavnic oziroma delovni sveti posrednih obrtnih podjetij na skupnih volilnih sestankih toliko zastopnikov kolikor jih glede na sestavo delovne sile odpade na posredno volilno enoto. Volilne enote in število zastopnikov, ki se izvolijo v posredni volilni enote, določa splošna zbornica in pristojni organ mestnega ljudskega zbora.

Člani iz zasebnega sektorja volijo svoje zastopnike na skupnem volilnem sestanku zasebnih obrtnikov, ali pa na volilnih sestankih posrednih strokovnih skupin.

Za zastopnike ne more biti izvoljen:

- 1./ Tisti, ki mu je bila s pravomočne obsodbe častnega sodišča odvzeta ta pravica, dokler ta kazen traja.
- 2./ Tisti, ki je bil s pravomočne obsodbe rednega sodišča obsojen na kazen izgube državljanskih pravic in mu ta pravica še ni bila vračena.
- 3./ Tisti, ki je po predpisih po prisilni likvidaciji gospodarskih organizacij izgubil pravico biti voljen v organe katere koli gospodarske organizacije dokler traja izguba te pravice.

Če se pojavi pri izvoljenem zastopniku primer iz prejšnjih odstavkov mu preneha funkcija zastopnika.

- 12. člen

Sam občni zbor je pristojen dat:

- 1./ Sprejema, spreminja in dopolnjuje statut zbornice.
- 2./ Sprejema in spreminja poslovnike in pravilnike za delo zborniških organov.
- 3./ Veli izmed navzočih zastopnikov člane upravnega in nadzornega odbora ter njih namestnike in jih razrešuje.
- 4./ Veli in razrešuje člane častnega sodišča.
- 5./ Sklepa o poročilih upravnega in nadzornega odbora.
- 6./ Sprejema delovni načrt zbornice za prihodnje leto.
- 7./ Sprejema proračun dohodkov in izdatkov, ter odloča o naknadni pritrditvi izdatkov, ki niso bili predvideni v letnem proračunu, če občni zbor ni sprejel dodatnega proračuna. Potrjuje letni zaključni račun.
- 8./ Sklepa o zborniških prestopkinjah za njene storitve.
- 9./ Odloča višine članskih prispevkov in drugih davkov članov.
- 10./ Ustanavlja podjetja in obrte, finančne samostojne zavode, ter strokovne sekcije in podobne.
- 11./ Sklepa o pritožbah in predlogih članov zbornice.
- 12./ Odloča o zadolžitvi zbornice, če se posojilo nemore poravnati iz rednih letnih dohodkov.

Nasen nadev iz prednjega odstavka lahko razpravlja in sklepa občni zbor o vseh drugih vprašanjih iz delovnega področja zbornice.

13. člen.

Občni zbor mora biti vsaj enkrat na leto. Občni zbor skliče predsednik zbornice na podlagi sklepa upravnega odbora zbornice.

Na zahtevo nadzornega odbora ali ene tretjine članov zbornice ali na zahtevo mestnega ljudskega odbora mora upravni odbor sklicati občni zbor najpozneje v 30 dneh po prejemu zahteve. Če upravni odbor v tem roku ne skliče občnega zbora, ga skliče tisti, ki je sklicanje zahteval.

14. člen.

Z vabilom na občni zbor je treba dostaviti tudi predlog dnevnega reda.

Če je na dnevnem redu obravnavanje perečila upravnega in nadzornega odbora, sklepanje o zaključnem računu in predračunu in sklepanje o višini članskih prispevkov, je treba praviloma priložiti vabilu tudi to perečilo oziroma predloge.

Na dnevnem redu vsakega občnega zbora mora biti sklepanje o predlegih in pritožbah članov.

15. člen.

Vsakemu občnemu zboru predseduje delovno predsedstvo, ki ga izvoli občni zbor izmed svojih članov.

16. člen.

Občni zbor sklepa veljavno, če je navzoča najmanj polovica članov občnega zbora.

Občni zbor sprejema sklepe s večino glasov navzočih zastopnikov.

Če na občni zbor ne pride zadostno število zastopnikov, se občni zbor preloži za eno uro, tedaj sklepa veljavno ne glede na število navzočih zastopnikov, če je nato v vabilu na občni zbor izrecno opozarjeno.

Kadar se odloča o spremembi ali dopolnitvi statuta, morata biti prisotni najmanj 2/3 članov občnega zbora.

17. člen.

Sklep zbornice je obvezen za gospodarske organizacije, ki je včlanjena v zbornico, če je bil zastopnik gospodarske organizacije na podlagi sklepa njenega delavskega sveta oz. najvišjega organa v naprej pooblaščen, da sme v določeni zadevi prevzeti obveznost za gospodarske organizacije, ali če delavski svet, oz. najvišji organ gospodarske organizacije po svoje sklepa, da se strinja s sklepom zbornice.

Sklepi zbornice, ki se nanašajo na zadeve, ki se s predpisi pristojnih državnih organov /Ur. list FLRJ št. 54/53, člen 7 gospodarskih uradov o združevanju organizacij/ prepuščeni zbornici in sklepni, ki se nanašajo na zadeve zbornice in obveznosti članov do zbornice, so obvezni za člane zbornice.

18. člen.

Na občnem zboru se glasuje praviloma tajno, razen če sklene občni zbor za posamezni primer, da se glasuje javno. Člani občnega zbora glasujejo osebno.

Vsak član občnega zbora ima 1 glas.

19. člen.

Natančnejše določbe o delu občnega zbora predpiše poslovnik.

Upravni odbor s izvršnim odborom.

20. člen.

Upravni odbor je izvršilni organ zbornice. Šteje 17 članov in prav toliko namestnikov. Razmerje članov in namestnikov socialističnega in zasebnega sektorja določa pristojni organ Mestnega ljudskega odbora po predlogu zbornice.

Člane upravnega odbora in namestnike izvoli občni zbor izmed navzočih zastopnikov in sicer vsak sektor za sebe, v kolikor se ne sedini za skupno listo.

Upravni odbor se konstituira na prvi seji po izvolitvi in izvoli izmed sebe predsednika in 2 podpredsednika. Na seji izvoli tudi izvršni odbor.

Predsednik upravnega odbora je obenem tudi predsednik zbornice in zbornice predstavlja in zastopa. Če je odsoten ga nadomestuje podpredsednik oz. član upravnega odbora, ki ga zato pooblasti upravni odbor.

21. člen.

Če se izprazni mesto odbornika v upravnem odboru, stopi na njegovo mesto namestnik po vrstnem redu, kakor so bili namestniki izvoljeni.

Če se število odbornikov zniža za 1/3, pa izpraznjenih mest ni mogoče nadomestiti s namestniki, skliče upravni odbor občni zbor zaradi dopolnilnih volitev odbornikov in namestnikov.

22. člen.

Upravni odbor vodi delo zbornice, zlasti:

1. odloča o sklicanju občnega zbora;
2. izvaja sklepe občnega zbora;
3. sestavlja predloge proračunov, zaključnega računa, in poročila za občni zbor o svojem delu;
4. predlaga občnemu zboru predloge poslovnikov in pravilnikov za delo organov administracije in uslužbencev zbornice;
5. izdeluje predlog delovnega načrta zbornice za prihodnje leto;
6. daje smernice za delo svojim članom;
7. vodi finančno poslovanje in upravlja premešanje zbornice;
8. ustanavlja strokovne odbore, strokovne svete, komisije, referate in druge organizacijske enote v administraciji zbornice;
9. nastavlja uslužbence zbornice in ureja njihove delovne razmerje po veljavnih predpisih ter odloča o odpovedi njihovega delovnega razmerja;
10. dokončno rešuje pritožbe o personalnih zadevah uslužbencev zbornice;
11. rešuje pritožbe zoper odločbe častnega sodišča;

23. člen.

Upravni odbor odloča na sejah, ki se sklicujejo najmanj šestkrat na leto po potrebi. Seje skliče s navedbo dnevnega reda in jo vodi predsednik zbornice, če je zadržan pa eden od podpredsednikov upravnega odbora.

Seje upravnega odbora mora sklicati predsednik v 15 dneh, če to zahteva nadzorni odbor, ali najmanj polovica članov upravnega odbora. Če predsednik zbornice take seje ne skliče, jo skliče tisti, ki je zahteval sklicanje seje.

24. člen.

Izvršni odbor upravnega odbora sestavljajo predsednik in dva podpredsednika upravnega odbora in še 2 člana, ki jih izvoli v izvršni odbor upravni odbor izmed svojih članov.

Izvršni odbor opravlja:

1. vse tekoče naloge upravnega odbora in izvršuje sklepe upravnega odbora.
2. upravni odbor lahko pooblasti izvršni odbor tudi za posamezne druge naloge iz svojega delovnega področja.

O svojem delu poroča upravnemu odboru, ki more potrditi ali zavreči sklepe, ki spadajo v njihovo izključno pristojnost.

25. člen.

Upravni odbor in izvršni odbor upravnega odbora sklepata veljavno, če je navzočih najmanj polovica odbornikov. Sklep je sprejet, če je za nj glasovala večina navzočih odbornikov.

O seji se vodi zapisnik.

26. člen.

Za oddaljenejša mestna območja lahko upravni odbor ustanovi posebne pododbore za ta področja. Ti pododbori, ki štejejo najmanj 5 članov, so pomožni organi upravnega odbora in slušijo boljše povezavi članstva zbornice.

Upravni odbor zbornice lahko ustanovi strokovne svete, strokovne sekcije in stalne ali občasne komisije za reševanje določenih vprašanj.

Strokovni sveti, strokovne sekcije ter stalne in občasne komisije, so strokovne pomožni organi upravnega odbora.

Strokovna sekcija je strokovni pomožni organ upravnega odbora, ki povezuje obrtne obrate vseh sektorjev lastništva ene ali več sorodnih strok, zaradi obravnavanja ali proučevanja strokovnih zadev stroke.

Strokovni sveti so strokovni pomožni organi upravnega odbora glede vseh strokovnih vprašanj s področja obrtništva. Člane strokovnega sveta imenuje upravni odbor iz vrst članov zbornice.

Člani strokovnih svetov opravljajo svoje dele brezplačno.

27. člen.

Člani upravnega odbora ne prejemajo plače za svoje delo v upravnem odboru.

Upravni odbor zbornice pa lahko določi nagrado posameznim članom izvršilnega odbora, ki so dnevno zaposleni s delom v izvršilnem odboru.

28. člen.

Dopise, rešitve in druge listine zbornice podpisuje predsednik zbornice. Za časa odsotnosti predsednika se določi podpisnik na seji izvršnega odbora.

Izplačilne naloge in listine, s katerimi prevzema zbornica materialne obveznosti, podpisujeta predsednik zbornice in računovodja.

29. člen.

Za škodo, storjeno z nezakinitim sklepom ali nepravilnim delom upravnega odbora, odgovarjajo vsi člani upravnega odbora nerazdelno. Ta odgovornost pa ne velja za tiste člane, ki niso navzoči na seji, na kateri je bil sklep sprejet in za tiste člane, ki so zahtevali na seji, da se vpiše v zapisnik njihove nasprotno mnenje. Enake odgovarjajo člani izvršilnega odbora za škodo, ki nastane radi nezakinitih sklepov ali zaradi nepravilnega dela izvršilnega odbora.

30. člen.

Natančnejše deloče o delu upravnega odbora in njihovega izvršilnega odbora stekovnih odsekov, strokovnih svetov in komisij predpiše poslovnik.

Nadzorni odbor.

31. člen.

Nadzorni odbor sestoji iz 5 članov.

Člane nadzornega odbora in enake število namestnikov se izvoli na običnem zboru.

Nadzorni odbor izvoli na svoji prvi seji imed sebe predsednika nadzornega odbora in njegovega namestnika.

32. člen.

Nadzorni odbor nadzoruje vse dele upravnega odbora in njegovega izvršilnega odbora. Zlasti pregleduje blagajniške knjige, nadzoruje izvajanje proračuna, pregleduje zaključne račune, ter o tem predloži pisano poročilo običnemu zboru.

Nadzorni odbor pregleda celotno finančno poslovanje zbornice, po potrebi, najmanj pa enkrat na 3 mesece.

33. člen.

Nadzorni odbor sklepa veljavno, kadar je na seji navzoča večina članov. Člani nadzornega odbora se lahko navzoči pri sejah upravnega odbora in njegovega izvršilnega odbora.

Določila 21, 23, 26 in 27-tega člena statuta veljajo primerno tudi za nadzorne odbore.

Častno sodišče.

34. člen.

Pri zbornici posluje častno sodišče, ki ima 5 članov. Člane sodišča izvoli občni zbor zbornice.

Člani sodišča izvolijo iz svoje srede predsednika in podpredsednika. Častno sodišče obravnava in odloča o kršitvah socialistične poslovne morale in dobrih poslovnih običajev v zborničnih članov.

Organizacije in postopek častnega sodišča določa poseben poslovnik.

35. člen.

Častno sodišče lahko izreče naslednje kazni:

1. pisni opomin;
2. strog ukor;
3. stregi javni ukor;
4. odvzem pravice voliti in biti izvoljen v posamezne organe zbornice.

Kazen pod točko 4 se sme izreči največ na 1 leto, ob povratku pa na 2 leti.

Kazen pod točko 3 in 4 se objavi v časopisu.

36. člen.

Zoper odločbe častnega sodišča je dovoljena pritožba v 15 dneh. Pritožbe rešuje upravni odbor zbornice.

IV. Administracija in osebe zbornice.

37. člen.

Administracija zbornice je urejena po referatih ali drugih organizacijskih enotah.

Za opravljanje strokovnega in administrativnega dela ima zbornica tajnika in potreben število strokovnega in administrativnega osebja. Zborniško pisarno vodi tajnik zbornice, kateremu imenovanja daje pritrditev Mesni ljudski odbor.

38. člen.

Plače uslužbencev zbornice se določajo po predpisih, ki veljajo za državne uslužbence.

39. člen.

Natančnejše določbe o ureditvi administracije zbornice, o pravicah in dolžnostih uslužbencev zbornice, predpiše poseben pravilnik, ki ga sprejme upravni odbor.

V. Materialno in finančno poslovanje zbornice.

40. člen.

Materialno in finančno poslovanje zbornice temelji na računu dohodkov in izdatkov.

41. člen.

Zborniški dohodki so:

1. prispevki članov zbornice;
2. zborniške pristojbine;
3. dohodki od lastnega premoženja;
4. dotacije in drugi dohodki.

42. člen.

Višina članskega prispevka določi občni zbor in sicer na podlagi predračuna dohodkov in izdatkov, upoštevajoč pri tem zaplene delovne sile obratov.

43. člen.

• Zbornišnem prenehanju se vodi inventarna knjiga. Stanje posebnih skladov more biti posebej iskazano.

VI. Prehodne in končne določbe.

44. člen.

Delo in poslovanje zbornice nadzoruje Mestni ljudski odbor, ki daje organom zbornice priporočila, odpravi ali razveljavi odločbe zbornice, ki je v nasprotju s predpisi, lahko pa tudi odstavi organe, če delajo proti predpisom.

45. člen.

Ta statut velja od dneva, ko ga potrdi Mestni ljudski odbor v Ljubljani.

Spremembe tega statuta veljajo ko jih sprejme občni zbor in potrdi Mestni ljudski odbor v Ljubljani.

S T A T U T

Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane.

Svet za gospodarstvo MLO stavlja k statutu naslednje pripombe odnošne predlaga naslednje spremembe:

- 1./ nadomesti v statutu "Izvršni odbor" upravnega odbora s besedo "predsedstvo" upravnega odbora, kar odgovarja instituciji kot je ustanovljena,
 - 2./ zamenja prvi stavek 2. odst. v 11. členu, ki se glasi "občni zbor sestavlja 209 zastopnikov obrtnih gospodarskih organizacij, ki se včlanjene v zbornice" s stavkom " občni zbor sestavljajo zastopniki obrtnih gospodarskih organizacij, ki se včlanjene v zbornice; število zastopnikov se določi na vsakoletnem zbornem zboru."
 - 3./ da odloči Mestni ljudski odbor o primernosti dolžnosti svojega organa, ki jo določa predlojeni statut in sicer:
 - a) v členu: drugi stavek 2 odst., kjer stoji ".....določi pristojni organ Mestnega ljudskega odbora, drugi stavek 4. odst. ki določa, da določi "..... sporazumno zbornica in pristojni organ Mestnega ljudskega odbora".
 - b) v 2c. členu: 2 stavek prvega odst. ki določa, da določi ".... pristojni organ MLO po predlogu zbornice".
- Svet za gospodarstvo predlaga spremembe kot pod tč.1 in 2. in prosi Mestni ljudski odbor, da odloči o primernosti dolžnosti kot navedene pod tč.3.

K predlogu statuta Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane, daje tov. S i t a r naslednjo utemeljitev:

Obrtna zbornica glavnega mesta Ljubljane prosi Mestni ljudski odbor za potrditev statuta, ki je bil sprejet na rednem letnem občnem zboru dne 13. junija 1954.

Svet za gospodarstvo predlaga potrditev predloženega statuta s tem, da se:

1./ Nadomesti v statutu "Izvršni odbor" upravnega odbora z besedo "predsedstvo" upravnega odbora, kar odgovarja instituciji, kot je ustanovljena.

2./ Zamenja naj se prvi stavek drugega odstavka v 11. členu, ki se glasi "občni zbor sestavlja 209 zastopnikov obrtnih gospodarskih organizacij, ki so včlanjene v zbornico" s stavkom "občni zbor sestavljajo zastopniki obrtnih gospodarskih organizacij, ki so včlanjene v zbornico; število zastopnikov se določi na vsakoletnem občnem zboru za naslednje leto".

3./ Mestni ljudski odbor naj odloči o primernosti dolžnosti svojega organa, ki jo določa predloženi statut in sicer:

- a) v 11. členu: drugi stavek drugega odstavka, kjer stoji "..... določi pristojni organ Mestnega ljudskega odbora;" drugi stavek četrtega odstavka, ki določa, da določi "..... sporazumno zbornica in pristojni organ Mestnega ljudskega odbora",
- b) v 20. členu: drugi odstavek prvega odstavka, ki določa, da določi "..... pristojni organ MLO po predlogu zbornice".

Svet za gospodarstvo predlaga spremembo kot pod točko 1. in 2. in prosi Mestni ljudski odbor, da odloči o primernosti dolžnosti, kot navedeno pod točko 3.

Tako popravljen statut se predlaga v potrditev skladno s 15. členom uredbe o ~~vsadjevanju~~ združevanju gospodarskih organizacij.

Po uredbi O združevanju gospodarskih organizacij Uradni list FLRJ 54/53 mora pristojni ljudski odbor potrditi statut zbornice, s katerim določa naloge in organizacijo zbornice, njene organe, njihovo delovanje področje, kakor tudi sestav in način volitev organov. Dalje regulira pravice in dolžnosti članov ter ureja način dela zbornice.

Predsednik, da predlog Gospodarskega sveta o potrditvi statuta Obrtne zbornice glavnega mesta Ljubljane v razpravo.

P o l a j n a r T o n e:

Imam eno vprašanje. 32. člen pravi, da nadzorni odbor nadzoruje vse delo upravnega odbora in njegovega izvršilnega odbora. To je bilo včasih. V zadnjem času pa nobena organizacija nima tega, da bi nadzorni odbor bil kompetenten za nadzor vsega dela upravnega odbora in njegovega izvršilnega odbora, kajti to je sedaj prevzela že skupščina. Predlagam, da se ta odstavek popravi tako, da nadzorni odbor nadzoruje samo materialno in finančno poslovanje zbornice.

Ker ni drugih pripomb, da predsednik predlog Gospodarskega sveta ~~in~~ s predlaganimi spremembami in predlog tov. Polajnarja, glede 32. člena na glasovanje skupno obema zboroma.

Soglasno sprejeto.

Ad 3./ RAZPRAVA O POLLETNI REALIZACIJI IN REBA*
LANSU DRUŽBENEGA PLANA ZA LETO 1954.

Ljudskim odbornikom so bila dostavljena naslednja
poročila:

Mestni ljudski odbor
glavnega mesta
Ljubljana

V Ljubljani, 10.VIII.1954.

Svet za gospodarstvo.

P O R O Č I L O

o izpolnitvi družbenega plana za I.poll. in

p r e d l o g

za rebalans družbenega plana za leto 1954.

I.

Skupno gospodarstvo MLO je v I.poll.doseglo 58 % planiranega bruto produkta. Ugodno realizacijo v I.pollletju so dosegle gospodarske organizacije v vseh panogah gospodarstva razen prometa in kmetijstva, kjer je družbeni bruto produkt v I.poll. realiziran le s 41.6 %, oziroma 43 %.

Industrijska proizvodnja je v I.poll.t.l. porastla v nekaterih strokah kovinske industrije, zlasti pa v elektro industriji, kemični industriji, industriji gradbenega materiala in živilski industriji. V primerjavi z realizacijo I.poll. 1953 znaša indeks povečanja proizvodnje v I.poll.1954:

za proizvodnjo odlitkov	119
za proizvodnjo kovinske embalaže	113
za proizvodnjo radioaparátov	362
za proizvodnjo galvanskih elem.	314
za proizvodnjo zdravil	129
za proizvodnjo zidakov	134
za proizvodnjo asfaltnih proizv.	183
za proizvodnjo bonbonov	136
za proizvodnjo špirita	273
za proizvodnjo alkoholnih pijač	119
za proizvodnjo piva	112

V I.poll. letošnjega leta se je v gospodarstvu na novo zaposlilo skupno 2.528 delavcev. S tem je skupno število zaposlenih porastlo za 8 %. Največ novih delavcev 1.438 se je zaposlilo v gradbeništvu in 659 v industriji. Z družbenim planom predvideno povečanje delovne sile je bilo v I.poll. doseženo s 108.2 %.

Na osnovi realiziranega bruto produkta so gospodarske organizacije v I.poll. skupno dosegle 4.503 milij. din ali 85 % planiranega dobička. Kot posledica visoke realizacije dobička je bil tudi delež MLO na ostanku dobička dosežen v višini 1.516 milij.din, t.j. 83 % od planiranega zneska. Delež, ki pripada gospodarskim organizacijam pa je bil v I.poll. dosežen s 740 milij.din, kar pomeni, da je letni plan dosežen in presežen za 11 % ali za 74 milij.din.

Poleg dohodkov, ki pripadajo MLO iz deleža dobička gospodarskih organizacij, so bili razmeroma visoko realizirani tudi ostali dohodki tako, da smo v I. poll. skupno dosegli 3.356 milij. din, ali 88 % vseh planiranih dohodkov.

Na osnovi dosežene realizacije, so gospodarske organizacije že v I. poll. letošnjega leta vplačale 2.242 milij. din zveznega davka ali 84 % planirane kvote. Pravtako pa je tudi MLO po družbenem planu predvideno obveznost do LRS realiziral s 83 %, t. j. 771 milij. /-

Doseženi rezultati v I. poll. nam zagotavljajo, da bo dohodki do konca leta še porastli. Zato smo na osnovi doseženih uspehov v I. poll. ter obstoječih pogojev za realizacijo v II. poll. izvršili ponovni izračun dohodkov, po katerem bo predvideni presežek dohodkov do konca leta znašal 1.856 milij. din. Po posameznih vrstah dohodkov bodo ustvarjeni naslednji presežki:

1. Dohodek iz gospodarstva	1.784
2. Ostali dohodki	17
3. Dohodki uradov in ustanov in presežek dohodki finančno samostojnih zavodov	38
4. Mestni prometni davek	36
5. Mestne takse	7
6. Razni nepredvideni dohodki	10
	1.892
manj razlika od presežka AS iz leta 1953 / ki je bila obračunana v korist podjetij/	36
	1.856

Od skupno predvidenega presežka dohodkov 1.856 milij. din bo prejela LRS iz naslova 35 %-ne participacije na dohodkih MLO 650 milij. din, sklad za samostojno razpolaganje podjetij, se bo povečal za 583 milij. din, ostali presežek v višini 623 milij. din pa bo ostal na razpolago MLO.

Svet za gospodarstvo smatra, da je predvideni presežek dohodkov realen, MLO bo zato razpolagal s 623 milij. več sredstev kot pa je bilo predvideno z družbenim planom. V zvezi z navedenimi spremembami skupnih dohodkov in porazdelitvijo predvidenega presežka predlaga Svet za gospodarstvo MLO v razpravljanje in sklepanje naslednji predlog za rebalans družbenega plana za leto 1954.

II.

Po predlogu za rebalans družbenega plana za leto 1954 naj se v bilanci dohodkov in izdatkov MLO skupni dohodki /vključno s participacijo LRS in deleža gospodarskih organizacij za sklad za samostojno razpolaganje/ korigirajo od dosedanjih 3.801 milij. na din 5.657 milij. din.

Po posameznih vrstah dohodkov naj se izvršijo naslednje korekture:

1. Dohodki iz gospodarstva naj se korigirajo na	4.111 milj. din
a) ostanek dobička gosp. organ.	3.821
b) 5 % -ni zvezni prom. davek	140
c) 50 %-na particip. na prom. dav. združ. in priv. sektorja in davčne vrednotnice	150
2. Ostali dohodki na	257 " "
a) Dop. dohod. obrtnikov	87
b) " " kmet. gospodarstev	38
c) " " sam. poklicev	10
d) Dohod. od premoženja	24
e) Davek na dediščine in darila	9
f) Zemljarina	3
g) Takse	86
3. Dohodki uradov in ustanov in	
4. Presežek doh. fin. sam. ustanov na	93 " "
5. Mestni prometni davek na	56 " "
6. Mestne takse na	20 " "
7. Razni nepredvideni dohodki na	15 " "
8. Presežek prorač. dohod. iz leta 1953 na	271 " "
9. Presežek AS iz leta 1953 na	834 " "

S k u p a j dohodki: 5.657 milj. din

S to spremembo dohodkov predlagamo naslednjo korekturo izdatkov:

1. Proračunski izdatki naj se od sedanjih 1.510 milj. pov. na	1.525-1%
2. Prorač. investicije " " " " 884 " " "	1.367-53.5
3. a) 35 % particip. IRS " " " " 919 " " "	1.569-70.7
b) sklad za sam. razp. podjetij " " " " 148 " " "	731-393
4. Mestni kredit. sklad " " " " 340 " " "	465-34.8

S k u p a j od 3.801 milj. din na 5.657 milj. /48.8 %/

Po korekturi dohodkov in izdatkov bo znašal skupni presežek dohodkov in izdatkov 1.856 milij. din. Del presežka dohodkov v višini 650 milij. din pripada avtomatično IRS iz naslova 35 %-ne participacije na dohodkih MLO. Za 583 milij. din se bo povečal sklad za samostojno razpolaganje podjetij. MLO pa bo ostalo na razpolago 623 milij. din več sredstev kot jih predvideva družbeni plan za leto 1954.

Svet za gospodarstvo predlaga, da se presežek sredstev MLO v sporazumu z ostalimi sveti MLO uporabi:

1. Za primanjkljaj prorač. izdatkov	15 milij. din
2. Za povečanje prorač. investicij	483 " "
3. Za povečanje kreditnega sklada	125 " "

S k u p a j: 623 milij. din

Specifikacija za povečanje proračunskih izdatkov je razvidna iz rebalansa proračuna in njegove obrazložitve v posebni prigogi.

Največ sredstev iz presežka dohodkov v višini 483 milij. din naj bi se uporabilo za povečanje proračunskih investicij. Po posameznih svetih in objektih naj bi se predlagani znesek v sporazumu s prizadetimi sveti razdelil po naslednjem predlogu:

v 000 din

I. TAJNIŠTVO: skupaj

28.435

1. Rekonstrukcija, sanacija in obnovitvena dela na Magistratu

a) glavna dvorana - dovršitvena dela	4.710
b) mala dvorana - ureditev in delna preureditev prostorov za stranske pomožne prostore dvorane /garderobe, sanitarije, predprostore z bi-fejem, itd./	2.770
c) asanacijska in rekonstrukcijska dela I. etape	6.195
č) priprava tehnične dokumentacije za perspektivno končno kompleksno asanacijo in ureditev Magistrata kot arhivski, muzealni in kulturno-historijski objekt	450
d) že izvršena in še ne plačana obnovitvena dela v sejni dvorani in poslovalnih prostorih na Magistratu	3.110

2. Adaptacijska dela na zgradbi Kresija:

a) rekonstrukcija dela kletnih prostorov za arhiv tekočih spisov	5.050
b) soudeležba na stroških pri rekonstrukciji udeležbe, toda pred časom popolnoma izločene centralne ogrevne naprave za prostore v pritličju radi priključitve klubskih prostorov k tej napravi	450

c) izgradnja novega stanovanja za hišnika v nadzidku podstrešja	1.900
č) ureditev prostorov ekonomata MLO v pritličju	650
d) ureditev prostorov predsedstva MLO	850
e) najnujnejša popravila na fasadah	450
f) priprava tehnične dokumentacije za zgoraj navedena dela	350
3. Nabava računskih in pisalnih strojev	1500

II. SVET ZA GOSPODARSTVO : skupaj

34.796

1. Dotacija za organizacijo novih obrtnih obratov / zvišanje že odobrenega kredita	17.300
2. Dotacija za investicijsko izgradnjo kmetijskih posestev:	
a) Kmetijsko posestvo Zadobrova:	
Novogradnja 2 silosov	2.318
" gnojišča in gnoj. jam	4.085
" kozoica - dvojnika	1.800
Adaptacija starih objektov	969
Preureditev trg. lokala v stanovanjske prostore	42
Postavitve lesene barake za kuhinjo in menzo	200
Za nabavo zaprežne opreme	354
za nabavo pisarniške opreme	422
za nabavo posteljne opreme	500
za nabavo kuhinjske opreme	200
za nabavo prevozne opreme	356
b) Kmetijsko posestvo Jesenkovo:	
preureditev svinjaka v goveji hlev / primanjkljaj na že odobreno kvoto	3.000
novogradnja 1 gnojišča, 4 kom. gnojničnih jam in 2 silosov / primanjkljaj na že odobreno kvoto	4.500
Melioracije / primanjkljaj na že odobreno kvoto	2.764
za dokončanje rastlinjaka	1.000

c) Ekonomija Bokalce:

Novogradnja silosov in gnojišča /primanjkljaj na že odobreno kv./	500
Adaptacija svinjaka v goveji hlev /primanjkljaj na že odobreno kvo= to/	300
Elektrifikacija in vodopreskrba /primanjkljaj na že odobreno kv./	520
Postavitev šupe za seno	1.074
Preureditev dvorane v stanovanje	385
Preureditev drvarnic v poslovne prostore	930

č) Kmetijsko posestvo Podgora:

Novogradnja toplih gred in popra= vilo starih	650
--	-----

Dosedanji krediti se znižajo za skupno in sicer kredit za gradnjo hlevov pri kmet.posestvu Zadobrova za 8.165 in dotacija za izdelavo projektov central= ne pekarne in drugih projektov	10165 2.000
---	----------------

S predlogom za dodelitev naknadnih sred=
stev, je Svet za komunalne zadeve predlo=
žil tudi posebno poročilo o stanju rekon=
strukcije posebnega prometa, ki ga vrši
ECŽ. To poročilo prilagamo v posebni pri=
logi.

III. SVET ZA GRADNJE IN KOMUNALNE ZADEVE - skupaj: 173.546

I. Uprava cest:

Povečanje že odobrenih kreditov:

Izgradnja Riharjeve ulice	1.000
Rekonstrukcija ceste v Rožno dolino in Ceste II	3.800

Kreditni za nova dela:

Vrazov trg	8.000
Ižanska cesta	12.900
Grudnovno nabrežje	360
Cesta v Vevče o odsek Vevče. -	
Zaloška cesta	2.500
Zaloška cesta - ograja ob vojašnici in trafika ob lesenem mostu	780

Investicije za potrebe Uprave cest:

Nakup tračne žage	180
Elektromotor za drobilec v Podutiku	600
Dokončanje del na objektu v Povšetovi ulici	800
Nabava enostranskih snežnih plugov	2.000
Motob za valjar 10 ton	3.000
Gradnja silosa v Podutiku	5.000
Orodje za mehanični delavnico	400
Nabave 2 kiperjev FAP	38.400

2. Mestna kanalizacija:

Povečanje že odobrenega kredita:

Za študij in izdelavo načrtov	300
-------------------------------	-----

Krediti za nova dela:

Galjevica - gradnja kanala	500
Zadružna ulica, gradnja kanala	2.477
Mariborska ulica - gradnja kanala	1.100

Investicije za potrebe Mestne kanalizacije:

Nabava 1 kiperja 6 ton FAP	19.200
----------------------------	--------

3. Mestni vodovod:

Povečanje že odobrenih kreditov:

Polaganje cevovoda na Viču od Tržaške ceste do mostu čez Gradaščico in po Pokljukarjevi ulici	2.900
Podaljšanje cevovoda na Dolenjski cesti	544
Položitev cevovoda v Riharjevi ulici	128
Polaganje cevovoda po Celovški cesti od tovarne Stora do prečrpačnice	170
Podaljšanje javnega vodovoda v Kamniški ulici	254
Izdelava načrtov	60

Krediti za nova dela:

Napeljava vodovoda na Ižanski, Litijski in Fužinski cesti	7.500
Polaganje cevi po Kamnoseški ulici	1.860
Polaganje cevovoda po Devovi ul.	950
Polaganje cevovoda po Čadovi ulici	1.860
Polaganje cevovoda v Šentvidu od pre-laza preko železnice do rezervoarja in po Celovški cesti	18.800
Polaganje cevovoda na Uršičevem stadionu	2.700

4. Mestna vrtnarija:

Krediti za nova dela:

Ureditev okrog spomenika v Trnovem	250
Ureditev okrog spomenika na Cesti v Rožno dolino	50

5. Zoološki vrt :

- Povečanje že odobrenih kreditov:

Gradnja ograje okoli Zoološkega vrta	315
Napeljava vodovoda v Zoološkem vrtu	1.544
Izdelava načrtov za končno fazo Zoološkega vrta	190
Dograditev medvednjaka	2.000

6. Javna razsvetljava:

Povečanje že odobrenih kreditov:

Ureditev novih svetlobnih mest in 9 električnih ur	4.550
študij in izdelava načrtov	350

7. Pogrebni zavod "Žale"

Povečanje že odobrenih kreditov:

Napeljava vodovoda na pokopališče "Žale"	300
Načrti in študij za mrliške veže v okolici mesta	200

Kredit za novo delo:

Pokopališče v Šentivdu - izdelava načrtov in sondaža	600
--	-----

8. Mestna zavod "Snaga":

Cisterna za fekalije	600
Nabava 4. tonskega tovornega avta	16.000
FAP za odvažanje smeti	4.400
Nabava 1000 kom. kant	

9. Javno kopališče:

Veliko popravilo fasade javnega kopališča v Kolodvorski ul. /novi kredit/	800
---	-----

10. Dotacija Plavalni zveze za izgradnjo garderob. v kopališču v Koleziji 4.000

11. Pom.brod.društvo Cveto Močnik - dotacija za popravilo kopališča na Špici 200

12. Zveza borcev Ježica - dotacija za vzdrževanje spomenika in grobov padlih borcev	60
13. OLO Polje - dotacija za elektrifikacijo Javor-Besnica /za nadaljevanje del/	1.200
elektrifikacija Sostro-Gornji Kašelj	300
14. Direkcija PTT - dotacija za telefonske govorilnice	6.590
15. Ureditev sprehajalne poti do Urha	5.000
Istočasno stavlja Svet za komunalne potrebe na razpolago iz odobrenih kreditov skupno	- 16.981
in sicer znižuje predvsem kredite za začetna dela na Šmartinski cesti, za vodarno Hrastje in Kleče ter za popravilo mrliških vež na Žalah.	

IV. SVET ZA STANOVANJSKO POLITIKO -- skupaj

196.670

Povečanje že odobrenih kreditov:

Ambrožev trg - kopalnice, okenske zaves, fasada	200
Vrhovčev blok - zunanja ureditev, zgraditev lokala	1.570
Blok v Gospodinjski ulici	70
Zrinjskega ulica - fasadiranje	900
Nadzidava hiše v Malgajevi ulici, fasad.	460

Kreditni za nova dela:

Novogradnja stanovanjske zgradbe Javornikova - Jesenkova ulica	30.000
Novogradnja stanovanjske zgradbe Titova va c. - Einspielerjeva ulica	32.000
Novogradnja 2 stanovanjskih zgradb Šmartinska c. - Savsko naselje	110.000
Novogradnja stanovanjske zgradbe v Šentvidu	13.000
Ureditev komunalnih naprav v bodočih stanovanjskih naseljih in naprava načrtov za stanovanjsko izgradnjo	10.000

Svet za stanovanjske zadeve predlaga, da se znižajo dosedanja krediti za skupno - 1.530 in sicer predvsem za načrte in zunanje ureditve.

V posebni prilogi prilagamo poročilo oz. pregled o celotni stanovanjski izgradnji v letu 1954, vpoštevaje korekture v predlogu rebalansa.

V. SVET ZA NOTRANJE ZADEVE - skupaj-

1.600

Povečanje že odobrenih kreditov:

Obnovitvena dela zgradbe na Prešernovi
cesti 1.300
za nabavo orodja poklicne gasilske čete 300

VI. SVET ZA PROSVETO -

Znižajo se krediti za gradnjo osnovne šole na Polanjah na din 10.000, za načrte za osnovne šole Vrhovci, Trnovo, Sneberje in Stožice za 1.900, za adaptacijo osnovne šole Ježica za 3.000, za preureditev bivšega doma "Vide Janežič" 2.650,
s k u p a j: - 15.550

Zvišajo pa se že odobreni krediti za primanjkljaj za gradnjo osnovne šole Besnica 3.710

Za popravila šol in domov in nabavo opreme 9.840

Na novo se dodeli kredit za pripravo projektov za nadzidavo objektov osnovne šole Bežigrad in Moste ter dijaškega doma Iva na Cankarja 2.000

VII. SVET ZA KULTURO - skupaj:

18.579

Povečanje že odobrenih kreditov:

Novogradnja kina Vič 16.400

Adaptacija in nabava opreme za objekte Mestne knjižnice 1.629

Obnovitvena dela in nabava opreme za Lutkovno gledališče 550

Dotacija DPD "Svoboda" Zadvor za ureditev dvorane in odra 1.000

Zniža se kredit za študij za Šolo za umetno obrt za - 1.000

VIII. SVET ZA ZDRAVSTVO - skupaj: 13.200

Povečanje že odobrenih kreditov:	
Dovršitvena gradbena dela in nabava opreme na okrevališču Rakična	1.500
Nabava opreme za otroški dispanzer	5.000
Popravila in adaptacija zgradbe otroškega okrevališča v Kraljevici	6.400
Nov kredit:	
Za zdravstveni dom Moste - postavitve ograje in popravila	300

IX. SVET ZA SOCIALNO VARSTVO - skupaj: 15.180

Povečanje že odobrenih kreditov:	
Nadaljevanje novogradenj II.trakta Doma onemoglih na Bokalcih in nabava opreme	11.500
Dom Titove mladine v Mostah - gradnja ograje	160
Popravilo Mladinskega doma "Malči Beličeve" na Viču	120
Novi krediti:	
Za ureditev sušilnice, dokončanje vrta in nabavo polivinila za pokritje tal v dečjih jasliah na Resljevi c.	1.300
Pleskarska dela in montaža telefonskih naprav v prostorih Biroja za posredovanje dela	700
Nabava pečii za segrevanje vode in popravilo kremenčeve svetiljke v Domu onemoglih v GorjRadgoni	1.000
Adaptacija na Domu onemoglih v Jelšegradu	400

Po predloženem predlogu za rebalans družbenega plana naj bi se iz predvidenega presežka dohodkov povišal tudi sklad za kreditiranje investicij v gospodarstvu in sicer za 125 milj. din, t.j. na 465 milij.din.

Skupna sredstva za kreditni sklad bi po rebalansu v letošnjem letu znašala 1.006 milij.din. Ta sredstva se formirajo:

1. Iz bilance dohodkov in izdatkov MLO	465 milij.din
2. Iz sklada davka na presežne plače iz leta 1953	471 " "
3. Iz ostanka kreditnega sklada iz leta 1953	15 " "
4. Odpovedani krediti in anuitete	52 " "
5. Obresti na osnovna sredstva komunalnih podjetij	3 " "

S k u p a j: 1.006 milij.din

Doslej je bilo iz sklada za kreditiranje investicij skupno odobreno 841.675.000 din in sicer:

1. Tovarni kovinske galanterije Za izdelavo novih strojev in orodij ter postavitve trafo postaje.	17,300.000
2. Tovarni pisalnih strojev, Ljubljana Za preselitev obrata v Savlje, plačilo dela strojne opreme in začetek gradnje hale B.	60,000.000
3. Podjetju "Telekomunikacije", Ljubljana Za dovršitev trakta III. in dela strojne opreme.	27,000.000
4. "Izolirki", Ljubljana Za ureditev bitumenskega obrata	27,000.000
5. "Mineralu", Ljubljana Za postavitve novih obratnih zgradb 22,500 milij. za domačo opremo 1.500.	24,000.000
6. Papirnici Vevče Za opremo trafo-postaje.	12,000.000
7. "Obnovi", gradb.podj. Ljubljana Za nabavo strojne opreme.	9,000.000
8. "SAF"-u Ljubljana Za izdelavo karoserija.	20,000.000
9. Trg.podj. "Bonbiniera", Ljubljana Za odkup opreme za trgovino.	275.000
10. Trg.podj. "Kurivo", Ljubljana Za nabavo konj in vozov.	800.000
11. Za gradnjo centralnih skladišč, Ljubljana Za objekt Tehnometal, Intertrans - industrijski tir in cestišče.	98,000.000
12. "Sport-oprema", Ljubljana Za mizarski stroj in stružnico.	1,200.000
13. Pekarni Poljane Za remont peči in nakup sejalne naprave.	1,300.000

- 13 -

14. Mizarski delavnici "Krim", Ljubljana Za ureditev centralne kurjave v delavnicah.	2,300.000
15. Gospodarskemu razstavišču, Ljubljana Za gradnjo stanovanjskega bloka in adaptacijo stanovanj - odobreno v delnem znesku.	50,000.000
16. Pogrebniemu zavodu "Žale", Ljubljana Za nabavo stružnice - obrestna mera je zvišana od zaprošenih 2 na 3 %.	1,500.000
17. "Zmaj", tovarni baterij, Ljubljana Za začetek rekonstrukcije tovarne /ureditev ventilacije, centralna kurjava / ter za nabavo strojev.	22,000.000
18. Tovarni kleja Ljubljana Za zgraditev industrijskega tira v tovarno.	22,000.000
19. "Gradisu", Ljubljana - MLO Za gradnjo palače.	200,000.000
20. "Slovenija-lesu", Ljubljana - MLO Za gradnjo palače.	100.000.000
21. Papirnici Vevče Za dograditev stanovanjskega bloka.	60,000.000
22. Jugoslovanskim železnicam Za gradnjo stanovanjskega bloka.	40,000.000
23. Kleparskemu podjetju "Instalacija" Za dovršitev delavniških prostorov.	11,000.000
24. Pekarni Galjeviča Za nakup strojev in notranjo ureditev obrata; Odplačilni rok je znižan od zaprošenih 3 na 2 leti.	1,200.000
25. Pekarni Gradišče Za nabavo mešalnega stroja in dveh kotljev.	800.000
26. "Saturnusu", Ljubljana Za nabavo strojnih naprav.	33,000.000

S k u p a j: 841,675.000

=====

Na ta način bi imeli iz sklada za kreditiranje investicij trenutno nazpoložljivih še 164 milij.din /1.006 - 842/. Dodatna sredstva potrebna za kreditiranje najnujnejših gospodarskih investicij pa znašajo še 410 milij.din. Koristniki, oz. najnujnejši prosilci so naslednja podjetja:

v milij.din

73

1. Elektro Ljubljana
Za ojačanje in izgradnjo trafo postaj in elek-
trovodov./TP Moste, TP Ilirska ulica, TP Suš-
bičeva ul., TP TSS, odcep od RTP Koseze do
ECZ, izvod za sek.stran, od TP Litostroja do
Tugomerjeve ul., isto Predovičeva ulica, TP
Prule in kabel, TP Rožna dolina in kabel,
povečanje kapacitete TP Litostroj, TP Černe-
tova ulica s kablom, pojačanje TP Grubarjevo
nabrežje, pojačanje TP Ježica, pojačanje TP
Dečji dom, TP Ježica pri kopališču, TP Gra-
dis in TP Šentvid, študij in načrti/. 27
2. "Unitas" Ljubljana
Za izgradnjo tovarne in za nabavo domače opreme. 10
3. "Avtotehna", Ljubljana
Za adaptacijo zgradbe in nabava strojne opreme. 7
4. "Vino" Ljubljana
Za dovršitev vinske kleti. 50
5. "Slovenija-vino", Ljubljana
Za povečanje obstoječih in nabavo novih pos-
trojev za povečanje proizvodnje brezalko-
holnih pijač. 5,7
6. Sodarska zadruga, Tacen
Za ureditev obratnih prostorov za zimsko proiz-
vodnjo in nabavo strojev. 1,5
7. Trg.podjetje "Cement - opeka", Ljubljana
Za ureditev poslovnih prostorov novoustanov-
ljenega podjetja. 156
8. "Saturnus", Ljubljana
Za nabavo strojnih naprav za izdelovanje emba-
laže za konzervno industrijo, nabava stiskalni-
ce in ostalih naprav za litografijo. 2,5
9. Mizarska delavnica "Krim", Ljubljana
Za naprave sušilnice za les. 10
10. Gradbeno podjetje "Obnova", Ljubljana
Za izgradnjo skladišča. 8
11. "Tela", Ljubljana
Za nabavo strojev. 7
12. "Sanolabor", Ljubljana
Za izgradnjo delavnice in nabavo strojne opreme. 1,5
13. "Hranila", Polje
Za nabavo kamiona. 50
14. "Rog", tovarna koles, Ljubljana
Za strojno opremo za lakirni oddelek

S k u p a j:

409,2

V kolikor bi se po rebalansu predvideni presežek dohodkov do konca leta še povečal, predlaga Svet za gospodarstvo, da se 50 % novega presežka preodkaže na sklad za kreditiranje investicij v gospodarstvu, 50 % pa dodeli Svetu za stanovanjsko politiko za izgradnjo novih stanovanj.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Mestni ljudski odbor
glavnega mesta
Ljubljane
Tajništvo.

Ljubljana, dne 10.VIII.1954

POROČILO K PREDLOGU REBALANSA PRORAČUNA
za leto 1954

Rebalans investicij je obrazložen v posebnem poglavju. Rebalans splošnega in upravnega dela proračuna izkazuje v celoti 13,412.000.- dinarjev povečanja proti prvotno postavljenemu letnemu planu. Izvršitev izdatkov v I.polletju 1954 v znesku 639,545.000.- dinarjev ali 42.9 % znači, da je bil proračun teh izdatkov v I.polletju razmeroma normalno izvršen, dočim so bili izdatki investicij le malenkostno trošeni (7.2 % od letnega plana) in bodo zato posamezni svetniki morali problemu investicij posvetiti v II.polletju večjo skrb, da ne bodo razpoložljiva in še nova sredstva ostala brez potrebe neizkoriščena.

Izdatki splošnega in upravnega dela proračuna so v proračunu za leto 1954 razmeroma realno postavljeni, zato pri predlogu za rebalans ni večjih odstopov in se v okviru posameznih svetov kreniti razmeroma malo manjajo.

Pri tajništvu MLO se zvišajo osebni izdatki za 692.000.- dinarjev, ker so bila nekatera izpraznjena mesta preje zasedena, kakor se je pričakovalo, delno pa so bile odobrene dopolnilne plače višje, kakor je bilo predvideno v predlogu proračuna.

Zvišajo se nadalje operativni izdatki za 1,179.000.- dinarjev in sicer za vzdrževanje in čiščenje zgradb za 500.000.- dinarjev, za potne stroške za 200.000.- dinarjev ter za kurjavo 479.000.- dinarjev.

Pri Svetu za gospodarstvo se osebni izdatki znižajo za 1,407.000.- dinarjev, ter funkcionalni izdatki za 330.000.- dinarjev skupno 1,737.000.- dinarjev.

Pri svetih za gradnje in komunalne zadeve ter stanovanjsko politiko se skupno znižajo osebni izdatki za 57.000.- dinarjev.

Povečajo pa se funkcionalni izdatki sveta za 1,562.000.- dinarjev. Pri teh izdatkih se na novo vnese v proračun izdatki komisije za urbanizem v znesku 2,500.000.- dinarjev ter stroški za študij stanovanjske problematike 400.000.- dinarjev, dočim se znižajo stroški numeracije mesta za 1,000.000.- dinarjev in še nekatere druge manjše zneske.

Funkcionalni izdatki za komunalno dejavnost pa se povečajo za 23,098.000.- dinarjev. Od tega prispevek Upravi cest za 17,000.000.- dinarjev kar pa po vsej verjetnosti ne bo zadostovalo in predlaga Uprava nov izračun za nadaljno povišanje (6,000.000.-)

Stvarno potrošeno je bilo v I.polletju za ^{ca} 42,000.000.- dinarjev. Pred dokončno odločitvijo bi bilo primerno proučiti dose-

danjo potrošnjo Uprave cest, ker znatno presega postavljeni plan.

Ostala povečanja se nanašajo na sledeče potrebe:

Stroški za vzdrževanje snage 1,500.000.- din /več nov
 rajonov čiščenja cest/ za javno razsvetljavo 1,900.000.- dinarjev, za
 vzdrževanje parkov 2,000.000.- dinarjev ter subvencija javnemu kop
 šču 664.000.- in Upravi nepremičnin za izvrševanje oblastvenih pos
 100.000.- dinarjev.

Svet za notranje zadeve predlaga povečanje za 10,936.
 od tega odpade 5,822.000.- dinarjev na povišanje operativnih izdatk
 ki bi se s tem v letnem merilu zvišali za 29 % kar je razmeroma zel
 visoko. Funkcionalni izdatki javne varnosti se povečajo za 814.000.-
 dinarjev. Izdatki za vzdrževanje in opremo gasilskih čet bi se zviš
 za 4,300.000.- dinarjev, ker bi bilo treba zavarovati gasilce in gas
 ske avtomobile, kar zneso 600.000.- dinarjev.

Ostali izdatki pa se razdelijo sledeče:

1./ popravilo gasilskih avtomobilov za gasilska društva Vič in Moste	500.000
2./ karoserija za terenski avtomobil. gas. zveze	400.000
3./ Gume za gasilski avto društva Kozarje	100.000
4./ kabina za gasilski avto društva Stožice	200.000
5./ popravila motornih brizgaln in avtom. za razna društva	500.000
6./ dograditev 2. avtocistern za društva Barje in Sentvid	2.000.000

S k u p a j : 3,700.000

= = = = =

Pri Svetu za prosveto in kulturo se izdatki v celoti
 večajo za din 8,127.000.-. Ta povečanja izhajajo pri Svetu za prosv
 iz povečanj, ki znašajo na povišanje osebnih izdatkov po posameznih
 šolah, gimnazijah, domovih in vrtcih za din 1,812.000.- povečanje opa
 tivnih izdatkov za 2,643.000.- in to pred vsem za nabavo kurjave in
 stroškov čiščenja, vzdrževanja in zavarovanja zgradb in inventarja,
 ter povečanje funkcionalnih izdatkov za din 80.000.-.

Zmanjšajo oziroma znižajo se osebni izdatki po posame
 nih šolah in zavodih za din 9,043.000.-. Funkcionalni izdatki babil
 šole za din 100.000.-.

Pri funkcionalnih izdatkih Sveta za prosveto se znižajo sledeče po
 stavke:

1/ part. 4-27/5 honorarji za privatne izpite za din	600.000.-
2/ " 4-27/18 počitniški vajeniški tečaji " "	400.000.-
3/ " 4-27/24 razstave in nastopi " "	200.000.-
4/ " 4-27/31 vzgojna posvetovalnica " "	400.000.-

Skupno znižanje din: 1,600.000.-

Svet za prosveto po predlogu povečanja v skupnem znesku 8,400.000, dinarjev. Od tega za podpore fiskalnim organizacijam 7,500.000, Delavski gimnaziji 200.000, podporo za taborenje vajencev. 300.000, in za podporo gospodinjstvom 400.000.

Podpore fiskalnim organizacijam bi se razdelile sledeče:

T.D. Partizan Trnovo 2,000.000, za dokončno ureditev zgradbe, TD Partizan Vič. 1,750.000, za dokončanje otroškega plavalnega bazena Partizan Narodni dom. 900.000, za obnovo letnega telovadišča v Tivoliju in podpora letalski zvezi Slovenije. 1,500.000, Podpora Svobode Vič. 1,000.000, In smučarski klub Enotnost. 150.000, In kljubu za konjski šport. 200.000.

Pri Svetu za kulturo se povečajo osebni izdatki v kulturnih ustanovah, predvsem glazbenih šolah za din 738.000,- operativni izdatki za din 348.000,- in funkcionalni izdatki za din 6,266.000,-. To povečanje funkcionalnih izdatkov se nanaša na popravilo stiskalnice na šoli za umetno obrt, povečanje čitalnic, slovenske in mestne knjižnice din 590.000,-, zvišanje subvencije mestnemu gledališču za opremo premier za din 1,000.000,-, Sentjaskemu gledališču za kritje povišanih osebnih izdatkov za din 385.000,- za vzdrževanje Jakopičevega paviljona din 200.000,-, za ljubljanski festival din 2,000.000,- (in to 400.000,- din za delno kritje izgube ter 1,600.000,- kot prispevek za inventar). Za Zbornik ob proslavi 10-letnice osvoboditve Ljubljane din 900.000,-, ter za album Ljubljane din 1,000.000,-.

Sveta za zdravstvo in socialno zaščito sta na pripombe odseka za proračun svoje proračune ponovno pregledala in ugotovila nadaljna znižanja, tako da se njihov dosedanji letni plan po predlogu rebalansa zniža za 7,760.000,- dinarjev.

Znižanja po posameznih postavkah znašajo skupno 35,380.000,- povečanja pa 27,620.000,- dinarjev. Iz proračuna so izločeni v II. polletju domovi starih in onemoglih, ter invalidski dom v znesku 23,726.000,- dinarjev. Pri raznih zavodih se znižajo izdatki za 3,483.000,- ter funkcionalni izdatki Svetov za 8,171.000,- dinarjev. Od tega se predlaga znižanje MDF za 2,000.000,-, zdravljenje nepremožnih za 4,000.000,-, oskrbnina v tujih vzgojnih domovih za 1,000.000,- dinarjev, subvencije lekarnam za 700.000,-, Prehodni dom Cukrarni za 236.000,- dinarjev, Zavod za dezinfekcijo 236.000,- dinarjev.

Povečajo pa se izdatki po posameznih zavodih za 6,030.000,- dinarjev. Za oskrbnine nepremožnih v socialnih domovih je potrebno 14,040.000,-, to je za plačila nezmožne, ki so doslej bili vzdrževani iz proračunskih sredstev domov. Potrebno je povečanje postavke za socialne podpore za 2,500.000,- dinarjev, za zimsko pomoč socialno potrebnim. Za povečanje subvencije zdravstvenim menzam predlaga Svet še 5,000.000,- zaradi zvišanja cen v teh menzah ter zvišanja števila abonentov.

BILANCA OSTVARJENIH DOHODKOV IN IZVRŠENIH IZDATKOV PO PRORAČUNU MLO PO IELIH ZA I. POLLETJE 1954.

				1/
Del	D o h o d k i	Letni plan 1954	ostavitev do- hodkov 30.VI. 54	%
1	dohodki iz gospodarstva	1,903.530.000	950,307.000	49,9
2	dohodki iz prebivalstva	172.470.000	113,603.000	65,8
3	dohodki uradov in zavodov	35.750.000	11,424.000	31,9
4	ostali dohodki	3,250.000	8,114.000	249
5	presežek dohodkov	268,000.000	258,822.000	100
S k u p a j				56,7

BILANCA OSTVARJENIH DOHODKOV ~~IN~~ IZVRŠENIH IZDATKOV PO PRORAČUNU MLO PO DELIH ZA I. POLLETJE 1954.

1/

Del	<i>Izdatki:</i>	Letni plan 1954	potrošnja 30.VI.1954	%
2	dotacije gospodarstva	176,670.000	5,687.000.-	3,2
3	negospodarske investicije	715,960.000	58,225.000	8,1
4	prosvete in ljudska kultura	542,068.000	244,965.000	45,1
5	socialno skrbstvo	343,009.000	138,515.000	40,3
6	zdravstvena zaščita	55,054.000	22,761.000	41,3
8	Drž.uprava in kom.dejavnost	478,948.000	222,811.000	46,5
12	proračunska rezerva	71,291.000	10,493.000	14,7
	Skupaj	2,383.000.000	703,457.000	29,5
	Presežek dohodkov nad	-	648,813.000	
-	izdatki			
	S k u p a j	2,383.000	1,352.270.000	-
=====				

PREDLOG ZA REBALANS PRORAČUNA MLO ZA LETO 1954

1 a/

v tisočih

Investicijski izdatki

Prvotni proračun 1954	Rebalans 1954	Povečanje znižanje	+ - % povečan ja ali znižanja
-----------------------------	------------------	-----------------------	---

Tajništvo	3.500	31.935	28.435	912,4
-----------	-------	--------	--------	-------

Svet za gospodarstvo	60.000	102.796	34.796	151,1
----------------------	--------	---------	--------	-------

Svet za gradbene in komunalne zadeve	408.670	778.886	370.216	190,5
--------------------------------------	---------	---------	---------	-------

Svet za notranje zadeve	22.000	23.600	1.600	107,2
-------------------------	--------	--------	-------	-------

Svet za prosveto in kulturo	230.630	249.209	18.579	108,
-----------------------------	---------	---------	--------	------

Svet za zdravstvo in soc. politiko	158.330	186.710	28.380	117.9
------------------------------------	---------	---------	--------	-------

Proračunska rezerva	-	-	-	-
---------------------	---	---	---	---

Skupaj izdatki MLO	891.130	1.373.136	482.006	154
--------------------	---------	-----------	---------	-----

Izdatki občine Polje	-	-	-	-
----------------------	---	---	---	---

Izdatki občine Šentvid	-	-	-	-
------------------------	---	---	---	---

Vsega skupaj	891.130	1.373.136	482.006	154
--------------	---------	-----------	---------	-----

PREDLOG ZA REBALANS PRORAČUNA MLO ZA LETO 1954

1 a/

v tisočih

Administrativni del proračuna				S_k_u_p_a_j			
Prvotni proračun 1954	Rebalans 1954	Povečanje + ali znižanje -	% po večanja ali znižanja	Prvotni prorač. 1954	Rebalans 1954	Poveč.+ zniž.-	% pove čanje ali zni žanje
45.084	46.900	1.816	104	48.584	78.835	30.251	152.2
35.653	33.916	- 1.737	95.1	103.653	136.712	33.059	131.8
35.481	220.044	24.563	112.5	604.151	998.930	394.779	165.3
88.666	199.602	10.936	105.7	210.666	223.202	12.536	105.9
60.789	668.916	8.127	101.2	891.419	918.125	26.706	102.9
294.906	287.146	- 7.760	97.3	453.236	473.856	20.620	104.5
71.291	35.000	-36.291	49.	71.291	35.000	-36.291	49,
91.870	1,491.524	- 346	99,9	2583.000	2,864.660	481.660	120,2
11.356	12.356	1.000	108,8	11,356	12.356	1.000	108,8
8.321	8.321	-	-	8.321	8.321	-	-
11.547	1,512.201	654	100,1	2402.677	2,885.337	482.660	120.

PREGLED IZVRŠITVE IZDATKOV PO PRORAČUNU MLO V I. POKLETJU
1954 PO PRORAČUNSKIH DELIH

1 b/

	2.del	3.del	4. del
	dotacija gospodarstva	negospodar- ske investi- cije	prosveta in ljudska kul- tura
O s e b n i			
letni plan	-	-	353,296.000.-
plan I. - VI.	-	-	173,454.000.-
potrošnja I. - VI.	-	-	165,330.000.-
potrošnje proti letnemu planu	-	-	46,7
potrošnje proti trom.planu	-	-	95,3
O p e r a t i v n i			
letni plan	-	-	77,177.000.-
plan I. - VI.	-	-	30,420.000.-
potrošnja I. - VI.	-	-	27,394.000.-
potrošnje proti letnemu planu	-	-	35,4
potrošnje proti trom.planu	-	-	90
F u n k c i o n a l n i			
letni plan	176,670.000	715,960.000	111,595.000.-
plan I. - VI.	39,520.000	192,581.000	65,245.000.-
potrošnja I. - VI.	5,687.000	58,225.000	52,241.000.-
potrošnja proti letn.planu	3,2	8,1	46,8
potrošnje proti trom.planu	14,3	30,2	80
K u p a j			
letni plan	176,670.000	715,960.000	542,068.000.-
plan I. - VI.	39,520.000	192,581.000	269,119.000.-
potrošnja I. - VI.	5,687.000	58,225.000	244,965.000.-
potrošnje proti letnemu planu	3,2	8,1	45,1
potrošnje proti trom.planu	14,3	30,2	91

PREGLED IZVRŠITVE IZDATKOV PO PRORAČUNU MLO V I. POLLETJU
1954 PO PRORAČUNSKIH DELIH

1 b/

5. del	6. del	8. del	12. del	
skupno	zdravstvena	državna uprava	proračunska	S k u p a j
izdatki	zaščita	in komunalna	rezerva	
		dejavnost		
478.000	37.600.000	185.013.000	-	664.387.000
980.000	18.518.000	92.548.000	-	328.500.500
714.000	15.512.000	83.838.000	-	305.394.000
46	41,2	45,3	-	45,9
92,5	83,7	90,5	-	92,9
083.000	7.366.000	41.871.000	-	148.497.000
611.000	3.590.000	24.470.000	-	70.091.000
142.000	2.831.000	21.019.000	-	61.386.000
45,9	38,4	50,2	-	41,3
87,3	78,8	85,8	-	87,5
448.000	10.088.000	252.064.000	71.291.000	1.570.116.000
297.000	5.358.000	169.121.000	15.000.000	600.122.000
659.000	4.418.000	117.954.000	10.493.000	336.677.000
37,7	43,7	46,7	14,7	21,4
77,3	82,4	69,7	69,9	56,1
009.000	55.054.000	478.948.000	71.291.000	2.383.000.000
988.000	27.466.000	286.140.000	15.000.000	998.714.000
515.000	22.761.000	222.811.000	10.493.000	703.457.000
40,3	41,3	46,5	14,7	29,5
82	82,8	77,8	69,9	70,4

stni ljudski odbor
glavnega mesta
l j u b l j a n a . -
Tajništvo

Ljubljana, dne 3.VIII.1954

POROČILO O REKONSTRUKCIJI OSEBNEGA PROMETA

Za rekonstrukcijo osebnega prometa je ECŽ doslej preje-
naslednja sredstva :

/ Kredit iz fonda davka na presežek plač, odobren v letu 1953	247,000.000 din
/ Dotacija MLO po proračunu za leto 1954	100,000.000 "

S k u p a j	347,000.000 din
=====	

Izdatki v breme zgoraj navedenih sredstev do 31.VII.1954 pa zna-
ajo:

/ Slovenija-auto : za nabavo deviz za obroke v smislu pogodbe z Mercedes-Oerlikon	122,000.000 din
/ Karoserija Ljubljana za pripravljalna dela na izdelavi karoserij	5.000.000 "
/ Projektivni atelje - za izdelavo načrtov za adaptacijo remize in novih delavnic	512.000 "
/ Davek na promet za vzeti kredit	312.500 "
/ Potni stroški v zvezi s sklepanjem pogodb v ino-in tuzemstvu za dobave	365.826 "
/ Toplovod - račun za načrt centralne kurjave	16.878. "

S k u p a j	128,207.204 din

Po zagotovilu NB bo mogoče v letu 1954 nabaviti vsa po-
sebna devizna sredstva ter plačati glasom zaključenih pogodb nabave
inozemstvu še tekom leta 1954

v vrednosti:	572.000.000.-
odobrena sredstva ECŽ znašajo	<u>347.000.000.-</u>
še potrebna dodatna sred- stva znašajo	225.000.000.-

Predsednik prosi tov. Ma t e l i č Alojza, člana komisije za družbeni plan in proračun, da poda poročilo te komisije.

Tov. Ma t e l i č Alojz poroča:

Komisija za družbeni plan in proračun MLO je pregledala poročilo Sveta za gospodarstvo o izpolnitvi družbenega plana za prvo polletje 1954 in predlog za rebalans družbenega plana za leto 1954 ter ugotovila sledeče:

Skupno gospodarstvo MLO je v prvem polletju doseglo 58 % planiranega brutto produkta.

Na osnovi realiziranega brutto produkta so gospodarske organizacije v I. polletju dosegle 85% planiranega dobička. Pri tem je

industrija dosegla	91%
trgovina	97%
gradbeništvo	64%
gostinstvo	58%
obrt	64%
kmetijstvo	47%
promet	17%.

Zaradi velike razlike med izpolnitvijo ~~planiranega~~ planiranega brutto produkta in dobička, se postavlja vprašanje iz kakšnih razlogov nastaja ta razlika. Komisija ugotavlja, da se je pri sestavljanju plana za leto 1954 v skladu z zveznim in republiškim družbenim planom upoštevalo 10% znižanje cen. Kakor pa je znano za tako znižanje na tržišču niso bili podani ekonomski pogoji, zato do znižanja cen ni prišlo.

Nadalje ugotavlja komisija, kar je sicer bilo ugotovljeno že pri razpravi pri sprejemanju družbenega plana, da so podjetja planirala z določeno rezervo. V nekaterih primerih je bila ta tendenca upravičljiva, kjer pa so podjetja to tendenco pretiravala se to baš kaže v visoki realizaciji dobička. Tako n.pr. je Tobačna tovarna planirala za vse leto le 26 milijonov dobička, v I. polletju pa je realizirala že 187 milijonov. Utensilia je planirala 27 milijonov, v I. polletju je realizirala 46 milijonov, Lek je planiral 46 milijonov, realiziral pa v I. polletju 73,5 miliona, Teol je planiral 6 milijonov, realiziral pa v I. polletju 23 milijonov.

Pri sestavi družbenega plana je MLO težil v glavnem za tem, da si zagotovi sredstva za najnujnejše proračunske izdatke in investicijsko izgradnjo. Instrumenti, ki se jih je pri tem poslužil MLO so bili v podjetju ostri, saj so jim za samostojno razpolaganje dajali komaj 148 milijonov sredstev.

Komisija ugotavlja, da ustvarjeni presežek, katerega glavni delež odpade na industrijsko proizvodnjo, ni rezultat splošnega porasta cen. Podatki statističnega zavoda kažejo, da je povprečni indeks cen prehrabnenih artiklov za I. polletje 1954 v primerjavi s povprečkom leta 1953 na istem nivoju. Pri tekstilnem blagu pa je znašal povprečni indeks cen v letu 1953 82.2 %, v I. polletju 1954 pa znaša 81,7%. Res pa je, da so v gradbeništvu cene porastle od lanskoletnega indeksa 104,6 na 108,9.

Iz navedenega izhaja, da je ustvarjeni presežek planiranega dobička tudi rezultat povečanje in boljše proizvodnje.

Skupno število zaposlenih v gospodarstvu je v I. polletju letošnjega leta poraslo na 2.528 delavcev ali za 8%. S tem je z družbenim planom predvideno povišanje delovne sile doseženo z 108,2%.

Komisija je mnenja, da rezultati izpolnitve družbenega plana v I. polletju kažejo na ugoden razvoj gospodarstva na področju MLO.

Doseženi rezultati v I. polletju zagotavljajo, da se bo predvideni presežek iz gospodarstva do konca leta podvojil, povečali pa se bodo tudi nekateri drugi dohodki /mestni prometni davek, mestne takse, dohodki uradov in ustanov in razni drugi dohodki/ tako, da bodo do konca leta na razpolago 1.856 milijonov din več sredstev za LRS, podjetja in MLO. LRS bo prejela 650 milijonov več, podjetja 583 milijone, MLO pa 623 milijone.

Komisija smatra, da bo povišanje deleža podjetij stimulatívno vplivalo na delovne kolektive in na nadaljni razvoj gospodarstva.

Komisija se strinja s predlogom Sveta za gospodarstvo glede delitve presežka MLO. Smatra, da je predloženi predlog realen in utemeljen z razpravo na zborih volivcev in Mestni skupščini.

Dr. Marijan Dermastia :

Slišali ste poročilo tov. Mateliča in prosim tovariše odbornike, da preidemo na diskusijo. Opozarjam na dejstvo, da smo po zakonu dolžni, da predno definitivno sklepamo o tem, da gremo na zборе volivcev. Potrebno je, da se sprejme sklep, da se skličejo zbori volivcev in da se šele potem definitivno sklepa o rebalansu družbenega plana.

T u m a Ostož :

Želel bi dati pregled in mala dopolnila k poročilu glede investicijskega plana Sveta za komunalne in gradbene zadeve MLO, ki predvideva za leto 1954 za 300 milijonov del, kateri plan je realiziran do 30.6.1954 z 24 %.

Glavni razlog za navidezno slabo realizacijo je pozno sprejetje družbenega plana - v aprilu, vsled česar je gradbena operativa prevzela lahko vsa republiška naročila in so naša zaostala, čeprav so gradbena podjetja svoje usluge začetkom leta ponujala. Izredno slabe vremenske razmere so v I. polletju poleg vsega ostalega močno zavirale delo na prostem. Ob vpoštovanju vseh teh okoliščin so precej dobro izpolnile svoje naloge sledeče ustanove: Uprava cest je izpolnila plan z 37 %, Mestna kanalizacija z 24 %, Mestni vodovod pa z 19 %. Pri slednjem moramo vpoštovati to, da je dobava cevi predvidena šele v III. in IV. kvartalu tega leta, to pa radi tega, ker imajo lastno gradbeno operativo.

Vse ostale ustanove so se slabše odrezale, ker niso mogle skleniti pravočasno pogodb z izvajalci del. Tako še do danes Mestna vrtnarija ni sklenila pogodbe z izvajalcem in je sedaj v dogovoru z "Ogradom" iz Grosuplja.

Pri podjetju "Javna razsvetljava" plan ni bil dosežen, zlasti radi tega, ker na Ajdovščini so dela na novi razsvetljavi ovirana, oz. odložena zaradi gradnje poslopja Glavne zadružne zveze, delno pa plan ni bil izpolnjen zaradi podražitve materiala, zlasti kablov. Montaža električnih ur se je zavlekla zaradi istih razlogov - uvoza.

Plan podjetja "Žale" je slabo izpolnjen. Dobava cevi bo izvršena v drugem polletju in radi tega ni realizacije. Glede mrljških vež na obrobni pokopališčih je podroben pregled pokazal, da ni umesteno popravilo, pač pa da so pogrebno novo=gradnje.

Podjetju Zoološki vrt so izvršitev plana za-
virali: prepozno odobren program, dobave cevi za vodovod in
težave z razlastitvijo zemljišč.

Prvotni načrt podjetja "Javna pralnica" je bil os-
novan na uvoženih napravah, visoki uvozni koeficient pa je na-
rekoval orientacijo na domač material, zato se je program neko-
liko zavlekel, bo pa pravočasno izdelan.

Glavna dela pri zatvornici na Ljubljani so do-
končana, ugraditi je le še ribjo stezo. Napolnitev struge za-
držujejo dela na obrežnih zidovih Ljubljane.

Pri grobišču talcev gre za dotacijo Zvezi borcev,
načrti pa so že v delu. Z deli se bo pričelo v II. polletju.

Vzdrževalna dela, predvidena v proračunu v tedu
potekajo in znaša realizaciji 51 % ter ni posebnih pripomb.

Velike težave, ki ne veljajo samo za Svet za grad-
bene in komunalne zadeve povzročajo vprašanje kadrov. Nezasedenih
je še veliko predvidenih službenih mest, vendar kljub dvakrat-
nemu razpisu v časopisu ni odziva. To pa radi tega, ker niso
prejemki na Mestnem ljudskem odboru v skladu z onimi na pod-
jetjih, vsled tega se pripravlja odlok o terenskih dodatkih in
o odškodnini za prekomerno obrabo obutve in obleke ter za
uporabo lastnega vozila. Potrebna sredstva za to bi bilo po-
trebno osigurati v predvideni poračunski rezervi.

Glede r e b a l a n s a osnovnega plana bi omenil
to, da so nastali tu nekje presežki, nekje pa primanjkljaji.
Presežki so nastali tam, kjer je šlo za odgoditev del. Tako
je Uprava cest dosegla presežek predvsem zaradi odgoditve del
na Šmartinski cesti, za kar je bilo predvidenih 4 miliona din,
od katerih se je zadržalo samo din 1,000.000 za izvršitev
načrtov in imamo torej tu presežek din 3,000.000.- Dela na
Šmartinski cesti naj bi se po tem predlogu izvajala vsa na-
enkrat, kar bi bilo bolj ekonomično. Pred sejo pa sem dobil
predlog, da se radi tega, ker se je radi gradnje ceste Ljubljana-
Zagreb promet nenadno preusmeril preko Ižanske ceste - Ig -
Škofljica, ne more iz ršiti rekonstrukcija Ižanske ceste, porabi
znesek, predviden za to rekonstrukcijo za začetek rekonstrukcijs-
kih del Šmartinske ceste, za katero delo je bilo predvideno v
osnovnem planu 4,000.000 din in kasneje odloženo na leto 1955.

Predlog je torej v tem, da bi mesto Ižanske ceste vnesli v dodatni plan rekonstrukcijo Šmartinske ceste.

Isto tako bi iz tega zneska, ki ga pridobimo na Ižanski cesti, dali na podlagi sklepa Sveta dotacijo Turističnemu društvu Ljubljana za ureditev sanitarnih in filtrirnih naprav v kopališču na Ježici in to v višini 2,400.000.- din, ter dotacijo za postavitev vremenske hišice na bivšem Kongresnem trgu ali na trgu pred sodno palačo. V ta namen bi potrebovali 100.000.- din, ker da instrumente za vremensko hišico na razpolago Uprava oz. Zavod za hidrometeorološko službo.

Ti presežki oziroma izdatki in primanjkljaji znesejo cirka 16 milijonov v minus. To v glavnem radi podražitve materiala. Primanjklaj pri Upravi cest povzroča v glavnem fundacija ceste v Rožno dolino, ker se je izkazalo, da je teren tako slab, da je potrebna solidnejša fundacija in pa znesek 3 milijone, ki se je odvezel za izgradnjo vodovoda. Pri Mestnem vodovodu povzroča primanjkljaj kot že rečeno višja cena za cevovode, kar v prvotnih predračunih ni predvideno. Tudi pri javni razsvetljavi vpliva na manjko dražji kabel, zlasti pri ureditvi javnih ur. Sorazmerno isti razlogi so pri "Žalah" glede ureditve mrliških vež.

Radi vsega zgoraj obrazloženega predlaga Svet za gradbene in komunalne zadeve naslednji dodatni plan investicij: Pred vsem naj se krije vse primanjkljaje po rebalansu. Z viški, ki so jih podjetja ustvarila bi krili primanjkljaje, tam kjer je možna realizacija, drugič pa predvidevamo nekatera nova dela, ki so navedena v poročilu, ki ste ga prejeli in ki so možna z ozirom na kapaciteto zavodov.

Razprava in sklepanje Prvotni investicijski plan Sveta za gradbene in komunalne zadeve je znašal 224 milijonov. Novi investicijski plan pa bo znašal 397 milijonov 546 tisoč dinarjev.

Ob sprejemu prvega osnovnega družbenega plana je bilo govora o sanaciji vodovoda predela Hrušica - Fužine, za katera dela bi potrebovali vsoto 7 milijonov din. Dalje je bilo govora o novih delih uprave cest v višini 24 milijonov. Podjetju Snaga bi odobrili vsoto 21 milijonov, da uredimo odvažanje smeti, ki izgleda že zamorsko. Dalje bi nabavili za Upravo cest kamion domače proizvodnje in primerne kante za odlaganje smeti, da bo vse skupaj izgledalo malo bolj higijenično.

V dodatni plan bi kot rečeno vnesli še na račun odložene rekonstrukcije Ižanske ceste dotacijo 2,400.000.- din Turističnemu društvu Ljubljane za ureditev kopališča na Ježici, dotacijo za postavitev vremenske hišice v višini din 100.000.- in pa in pa 11,400.000.) za rekonstrukcijo oziroma začetek rekonstrukcije Šmartinske ceste. (Od vsote 11,400.000.) din odpade din 1 milijon za izdelavo načrtov .)

M a r t i n š e k T o n e :

Podal bi poročilo o izvršitvi izdatkov po proračunu Mestnega ljudskega odbora v I. polletju 1954, kakor sledi:

Iz pregleda o izvršitvi izdatkov je razvidno, da je investicijski del proračuna izredno slabo izvršen v I. polletju. Komisija za proračun s pričo tega opozarja vse svete in tajništva, da izvajanju investicijskih del posvetijo večjo pozornost, ker bomo sicer ob koncu leta imeli neizvršene investicije, kar bi slabo vplivalo na volivce, ki se pravzaprav ravno za investicije stvarno zelo zanimajo. Komisija predlaga, da bi se vsak mesec napravil pregled izvršitve investicij in s kratkim poročilom predložil skupščini Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana.

Ostali deli proračuna so večji del pravilno črpani. Posamezne postavke pa so s predloženim predlogom rebalansa popravljenе, tako da je po vsej verjetnosti rebalans proračuna v predloženi obliki povsem realno postavljen. Komisija smatra za potrebno, da opozori na nekatere pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti pri samem izvrševanju proračuna.

1/ Sestavi tromesečnih planov so nekateri sveti posvetili premalo pažnje in so dopuščali, da so posamezni odredbodajalci postavljali visoke plane, dasiravno zato ni bilo prave potrebe. Posledica takih planov je nizko črpanje ali pa celo neekonomičnost trošenje sredstev. Pri osebnih izdatkih n.pr. je v zdravstveni zaščiti plan za I. in II. tromesečje izčrpan le z 83,7% dasiravno je osebne izdatke mogoče precej točno predvideti za I. tromesečje naprej. Pri Državni uprave je sicer splošno črpanje z 90% boljše, vendar pa je pri posameznih tajništvih plan in izvršitev dokaj različen, tako n.pr. so osebni izdatki Sveta za gradnje in komunalne zadeve v I. polletju črpani le z 76%, ker je svet nerealno predvideval velik dotok novih uslužbencev, ki pa jih stvarno ni mogel dobiti.

Operativni izdatki so v celoti črpani še najbolj skladno s planom. Pri funkcionalnih izdatkih pa so bili izvršeni zopet večji odstopi. Najslabše je realiziral plan za I. in II. tromesečje Tajništvo sveta za gospodarstvo z 41,2% ter Tajništvo MLO z 49,6% in Tajništvo Sveta za gradnje in komunalne zadeve z 68,5%.

2/ Izvrševanje proračuna v splošnem poteka v redu, vendar pa so krediti po tromesečnih planih v nekaterih postavkah prekoračeni, kar kaže na slabo proračunsko disciplino oziroma na pomanjkljivo evidenco pri odredbodajalcih in pri Narodni banki. Prekoračenje kreditov po I. oziroma II. tromesečnem planu imajo med drugimi sledeče ustanove: IX. gimnazija Vič je v II. tromesečju prekoračila izdatke po partiji 4-125 pozicija 5-stroški čiščenja, vzdrževanja in zavarovanja zgradb in inventarja - za 214.211.- din. Pri X. gimnaziji Moste je potrošeno preko odobrenih tromesečnih planih na partijo osebnih izdatkov za 18.414.- din. Na partiji 4-65 pozicija 4 - potni stroki osnovne šole Prule je potrošeno 14.168.- din, brez plana in znači ves znesek prekoračenje. Za III. tromesečje je na tej postavki planirano 18.000.- din dasiravno je prostega kredita v letnem planu le 3.832.- din. Na partiji 5-291 - operativni izdatki Zavoda za slepo mladino je porabljenih 15.356 in več kot je odobrenih kreditov v I. polletju 1954.

Dotacija mladinskemu okrevališču Šiljevica - Kraljevica je bila prekoračena v realizaciji I. tromesečja za 300.000.- din od planiranih 100.000.- din.

Invalidski dom je v I. tromesečju planiral za honorarje din 2.000.- črpal pa je 11.250.- din. Dečji dom je v II. tromesečju na poziciji 4 - honorarji - predvidel 18.000.- din potrošil pa 33.110.- din. Prav tako je Dečji dom prekoračil kredit za pisarniške potrebščine za 14.643.- din.

3/ Imamo pa tudi primere slabega črpanja oziroma nerealnega planiranja. Na primer za kurjavo je planirala osnovna šola Šiška v I. tromesečju 1954 159.000.- din, potrošila pa do 30. 6. 1954 ni ničesar.

XI. gimnazija v Zg. Šiški je planirala operativne izdatke po partiji 4-131 v I. stromesečju 110.900.- din, potrošeno pa je v I. tromesečju 33.636.- din ter v II. tromesečju 30.000.- din, tako, da je plan za 1/3 previsok, če bi bil postavljen za celo polletje.

Dopolnitev inventarja je planirala osnovna šola Prule

v I. tromesečju din 83.700.₺ v II. tromesečju 167.400.₺, potrošeno pa ni bilo do 30.6. po tej postavki ničesar.

Vajenska šola vrtnarske stroke je v I. tromesečju planirala din 106.700.₺ za osebne, o perativne in funkcionalne izdatke črpala pa ni ničesar.

Tajništvo Mestnega ljudskega odbora je pod funkcionalnimi izdatki že v I. in II. tromesečju planiralo na 8 pozicijske stroške nabave registrov din 30.000.- oziroma 20.000.- v II. tromesečju, črpala pa ni niti v I. niti v II. tromesečju ničesar.

Tajništvo Sveta za gospodarstvo je v I. tromesečju planiralo za stroške plačila revizijskih pregledov din 1.000.000.-, potrošilo pa 28.937.- din. V III. tromesečju pa je prekoračilo kredit iste pozicije za 300.000.-.

Tajništvo Sveta za gradbene in komunalne zadeve je v I. tromesečju planiralo za stroške za rešitev železniškega -vozla din 150.000.-, realiziralo pa 12.220.- din, prav tako je v II. tromesečju planiralo na isti poziciji din 1.199.000.- porabilo pa 668.977.- din. Na isti partiji funkcionalnih izdatkov pozicija 6 vzdrževanje vodotokov in naprav - je bilo v I.

tromesečju planirano 5.000.000.- črpamo ničesar. Na poziciji 13 - strokovna potovanja je bil plan v II. tromesečju din 30.000.- naknadno povišan še za din 20.000.-, potrošnje pa sploh ni bilo.

Enako je tudi s pozivijo 14 - publikacije - planirano je bilo v I. tromesečju din 40.000.- v II. tromesečju din 50.000.-,

realizirano pa ni bilo niti v I. niti v II. tromesečju. Izraziti primeri nerealno postavljenih planov v posameznih tromesečjih so pri komunalni dejavnosti. Na poziviji I. dotacija Zoološkem vrtu je bila v I. tromesečju predvideno din 1.500.000.-, naknadno tekom tromesečja znižano za 700.000.- din, potrošeno pa din 498.000.-, za stroške za vzdrževanje cest je bilo v istem tromesečju planirano din 18.000.000.-, naknadno znižano za din 6.000.000.-, realizirano pa din 5.624.000.-, za stroške za vzdrževanje snage je bilo planirano v I. tromesečju din 4.750.000.₺ realizirano pa din 2.990.000.-.

Tajništvo Sveta za gradbene in komunalne zadeve je v I. tromesečju predvidelo za honorarje din 140.000.- črpalo ni ničesar, v II. tromesečju pa je na isti poziciji planiralo din 150.000.e, potrošilo pa din 10.100.-.

Dotacija za vzdrževanje javnih kopališč je bila

predvideva v višini din 1,500.000.-, realizirana pa v znesku din 153.000.-, medtem ko je kopališče na Miklošičevi cesti ostalo zaprto do konca junija radi neporavnave računov.

Tajništvo za zdravstvo in socialno politiko je planiralo v I. tromesečju za zdravljene nepremičnih din 9,000.000.-, naknadno znižalo znesek za din 1,000.000.-, potrošilo pa din 6,100.000.-, v II. tromesečju pa predvideno za isto pozicijo din 8,000.000.-, realiziralo pa din 4,100.000.-.

Za zdravstvene komisije je bilo predvideno v I. tromesečju din 1,000.000.-, potrošeno pa 484.000.- din.

Že iz teh nekaj primerov nepravilnosti, bodisi v sestavljanju tromesečnih planov, bodisi pri izvrševanju proračuna je razvidno, da so doslej posamezna tajništva posvečala pravilnemu proračunskemu poslovanju posameznih odredbodajalcev premalo skrbi oziroma pozornosti.

Komisija za proračun bo v II. polletju pričela tudi s pregledom proračunskega poslovanja posameznih ustanov in subvencioniranih organizacij ter zavodov s samostojnim financiranjem ter pomagala odpraviti eventuelne napake.

Z a d n i k dr. Zvezda:

Svet za zdravstvo ima naslednji predlog:

Mestni ljudski odbor je oktobra lanskega leta odobril zdravstvu MLO za nakup rentgenskega aparata centralnemu antituberkuloznemu dispanzerju znesek din 1,858.000.- glasom kalkulacije podjetja Sanolabor, ki je aparat dobavilo. Ta znesek je bil dobavitelju tudi izplačan.

Ob dokončni dobavi tega aparata letos, pa so se finančni stroški povečali tako, da Sanolabor javlja skupni končni račun v višini 2,283.484.- din. Račun torej za 425.484.- presega tu odobreni in že izplačani znesek.

Račun se je povišal vsled tega, ker je vrednost marke poskočila. Ker je rentgenski aparat že dobavljen in v celoti ustreza svojemu namenu ter potrebam protituberkulozne službe v Ljubljani, na skupnih proračunskih postavkah Tajništva za socialno varstvo pa je ugotovljen višek nad 9,000.000.- din, Svet za ljudsko zdravstvo MLO apelira na mestno skupščino, da tako kot že večkrat pokaže razumevanje za potrebe zdravstva.

Zato v sporazumu s svetom za Socialno varstvo MLO p r e d l a g a, da MLO za pokritje računa podjetja Sanolabor v višini 425.484.- din odobri uporabo viška na proračunskih postavkah Tajništva za socialno varstvo MLO.

M i k l a v e c Angela:

K predlogu rebalansa pri Svetu za socialno zaščito bi dala sledeče pojasnilo:

Po razdelku 6 proračuna je bilo za zdravstvo in socialno politiko odobrenih skupaj 463,236.000.- din. Od te vsote je odpadlo za potrebe socialnega varstva 199,979.000.- in sicer 156 milj. din za proračunske, 49,980.000.- din pa za investicijske potrebe.

V zvezi s predvidenim rebalansom proračuna je ostalo na proračunu 9,350.859.- din viška po že predloženem uravnovešenju viškov in manjkov. Od proračunskih zalog je Tajništvo za socialno varstvo namreč pustilo neporabljenih skupno 13,348.604.- din, kateri znesek pa se zaradi predstoječega rebalansa proračuna ter ob upoštevanju proračunskih potreb na gotovih sektorjih socialnega varstva zniža za 3,979.745.- din, tako da proračun Tajništva za socialno varstvo izkazuje zgoraj omenjeni višek din 9,350.859.-.

Viške pojasnjujemo:

1) znesek 9,686.000.- din je ostal na postavki socialnih domov zato, ker so domovi starih in onemoglih v juniju t.l. prešli na samostojno finansiranje; dalje zato ker je bil invalidski dom ukinjen; delno pa zato ker so drugi okraji pristali na plačevanje oskrbnin za svoje skrbovance in pa ker je bil oskrbovancem z odločbami določen višji prispevek.

2) 2,000.000.- je ostala na postavki MDF, ker v 12 šolah zaradi pomanjkanja primernih prostorov niso bile organizarene mlečne kuhinje (za te šole bo v novem šolskem letu potrebno urediti centralne mlečne kuhinje, da se otrokom uredi in omogoči malica).

3) 1,000.000.- din je ostalo na partiji plačila oskrbni otrokom v drugih zavodih iz razloga, ker so se po izvršenih poizvedbah dosedanje oskrbnine otrok in prispevki starišev v splošnem povišale.

Manjke oziroma nove potrebe pojasnjujemo s sledečim:

Zgoraj omenjene potrebe Tajništva za socialno varstvo v skupnem znesku 3,997.745.- din se v glavnem porazdelijo:

1) 2,500.000.- za potrebe socialne pomoči. Od tega bo 800.000.- din porabljenih za med letom povišane socialne podpore (za okrog 500 do 1.000.- din) onim podpirancem, ki so brez vsakih svojcev in odvisni samo od podpore, ter družinam z večjim številom otrok ter v nekaterih primerih družinam pobeglih oziroma zaprtih starišev; ostanek 1,700.000.- pa se bo porabil za potrebe vsakoletne enkratne zimske pomoči za nabavo kuriva in ozimne približno 300 oskrbovancem^V višini 5.000.- do 7.000.- din.

2) 455.000.- din za potrebe jasli v Ljubljani, ki so nastale pred vsem zaradi letošnjega povišanja plač razredov 20 do 13 (te vrste uslužbencev je v jaslih največ) in za druge zakonite obvezne osebne izdatke.

3) 220.000.- din za potrebe doma Titove mladine v Mostah in sicer 100.000.- din za nujno nabavo čevljev in oblačil, kar se je kot nujnost pokazalo prav sedaj, ko del oskrbovancev prehaja na rejništva na deželo, 110.000.- din pa za prepotrebno pleskanje nekaterih prostorov doma.

4) ostanek 622.000.- din pa za nujne potrebe biroja za posredovanje dela, ki bodo v glavnem porazdeljene na zakonito obvezne osebne izdatke, v zvezi s povišanjem plač in prispevka za socialno zavarovanje, del pa za operativne izdatke.

K investicijskim potrebam dajemo naslednje pojasnilo:

Za investicijske potrebe Tajništva za socialno varstvo je potrebno 15,180.000.- din in sicer:

1) za Dom na Bokalcah 11,500.000.- din. Od tega bo 8,000.000.- din porabljenih za dokončanje mnogogradenj II. trakta doma; znesek je narasel pred vsem zaradi povišanja cen gradbenih storitev, 3,500.000.- din pa je potrebnih še za nabavo opreme. Znesek je bil pred to skupščino načelno že svoječasno obljubljen in odobren za čas rebalansa. Skupni znesek potreb za opremo je namreč 7,000.000.- din, odobrenih pa je bilo le 3,500.000.- din.

2) Za zgraditev ograje v Titovem domu v Mostah je potrebnih še 160.000.- din. Od predkalkulacije 520.000.- je bilo do sedaj odobrenih 340.000.- din in je torej 160.000.- din nujna potreba za izgradnjo ograje.

3) Za popravilo mladinskega doma Malči Beličeve na Viču je potrebnih 120.000.- din - pred vsem za pleskanje oken in vrat; potreba se je izkazala, ker je najnižja ponudba dosegla znesek din 280.000.-, dom pa je razpolagal le z proračunsko odobreni-

mi 160.000.- din.

4) 1,300.000.- din je potrebnih za ureditev novih potrebnih naprav v jasliah na Resljevi cesti in sicer a

a) zaradi dokončne ureditve sušilnice v cilju zmanjšati porabo kuriva, izvršuje dela Mestna instalacija in se bo del predvidenih potreb porabil v ta namen,

b) nujno je potrebna dokončna ureditev vrta, ki do sedaj v celoti še ni urejen,

c) zaradi štednje pada v jedilnici še je pokazala potreba po nabavi polivinila. (Pri poslovanju z majhnimi otroki je to absolutna nujnost),

d) ostanek 150.000.- din je potreben za dokončanje del na terasi in za pokritje tal.

5) 700.000.- din potrebuje biro za posredovanje dela. Od tega bo 500.000.- din porabljenih za ureditev novo pridobljivih prostorov, (pleskanje in podobno), 200.000.- din pa za napeljavo telefonskih naprav, ki jih biro nujno rabi.

6) 1,000.000.- din je potrebnih za Dom starih in onemoglih v Gornji Radgoni za nabavo peči in segrevanje vode. Ob adaptaciji doma so bile v ta namen nameščene dve peči, ki pa so se v dosedanji rabi toliko iztrošile, da je kljub popraviljanju istih ostala v zasilni rabi le še ena slaba in obstoji nevarnost, da bo dom, ki nudi streho večinoma nepokretnim in bolnim starim onemoglim ostal brez tople vode.

7) 400.000.- din pa je potreben za adaptacijo doma starih in onemoglih v Jelšingradu in to za nujno popravilo stranišč, ki so v ~~stankem~~ stanju, da že zamaka stene.

R o ž m a n c Ivan:

V točki 14. je nakazano direkciji pošte 6,900.000.- din za javne telefonske govornice. Kakor mi je znano pa ni upoštevana v tej vsoti tudi gradnja telefonske centrale v občini Polje, o čemer se je na tem mestu že dosti razpravljalo. Gradnjo telefonske centrale v Polju bi utemeljil s sledečim; Interesentov imamo okrog 80, kakih 80 nadaljnih pa bi se še priglasilo, čim bi dali v javnost, da imamo možnosti za to gradnjo. Načrti so že predloženi, za kar bi potrebovali 14,000.000.- investicij, kajti pošta sama bi dala v sestavnih delih v ta namen vrednost 18,000.000.- din.

Že omenjenih 14 milijonov pa bi potrebovali za nabavo sestavnih delov za montiranje te centrale. Mislim, da je ta gradnja v tem območju res nujno potrebna, kjati sami se zavedate kaj pomeni v periferiji dobra telefonska zveza. Morda bi me tovariši, ki zastopajo v Ljudskem odboru občinski ljudski odbor Polje v tej stvari še dopolnili. Investicije naj bi se črpale na račun predvidenih zgradb, ki še nimajo niti načrtov. Od tu naj se vzame denar v ta namen. To je moje mišljenje.

Dr. Marijan D e r m a s t i a :

Opozarjam, da morajo odborniki, ki predlagajo kake spremembe istočasno staviti konkretne predloge od kje naj se ta sredstva vzamejo.

M a č e k Leopold, predsednik občinskega ljudskega odbora Polje:

Mi smo že v prvotnem planu investicij na zadnjem zboru volivcev razpravljali o tem, kako kritično je stanje glede teh telefonskih govorilnic pri nas. Predlagana gradnja telefonskih govorilnic pa ni bila vnešena v plan, ker je imela občina mnogo drugih potreb. Če pa pogledamo danes mestni proračun in njegov investicijski plan vidimo, da ni bil tako skromen kot plan naše občin. Če gre danes za milijone, ki jih je potrebno v rebalansu "prešaltati", bi se teh 14 milijonov upravičeno zahtevalo za gradnjo te telefonske centrale v občini Polje, kjer je stanje v tem pogledu kritično. V kolikor ni starih naročnikov se bodo prijaviili novi. Lani je direkcija pošte rekla, da nam napravi to centralo za 6 milijonov, toda teh nismo imeli. Med tem časom se je material podražil, zvišali so se uvozni faktorji in gradnja se je podražila na 14 milijonov, ki bi jih morali prispevati mi, poleg pošte, ki bi sama vložila v centralo 18 milijonsko vrednost. Mislim, da je predlog sprejemljiv, kajti sicer bomo v prihodnjem letu ~~bomo~~^v ~~prihodnjem letu~~ potrebovali za gradnjo centrale ~~petrebe~~ 30 milijonov ali še več.

P o ž a r š e k Franc:

Če sem prav razumel tov. predsednika bo rebalans družbenega plana sprejet šele po tem, ko bodo o njem razpravljali zbori volivcev. K tej stvari pa bi hotel pripomniti še eno. V zvezi z današnjim člankom v Slovenskem Poročevalcu, ki pravi, da se danes obeta živahna razprava v skupščini, se mi zde nekatere stvari preuranjene, zlasti v kolikor se bo o njih razpravljalo na zborih

volivcev. Gre za opazko, da so posamezni sveti pridjali svoj lonček. Pisec članka smatra, da niso v Ljubljani potrebni kanali in vodovod, toda z njim se ne strinjam. Potrebno je pogledati malo na periferijo, ki je brez vodovoda, pa bo videl, kako gledajo ljudje na to in da se trudijo ob nedeljah in večerih, da bi stanje omilili. Dalje bo videl, kakšno je stanje na periferiji, kjer so določeni okraji okuženi z vodo, itd. Skratka, v tem članku so čudna namigavanja in prikazovanja, da Mestni ljudski odbor gotovih stvari ne vidi, obratno pa gradi kot nepotrebno kanale in ceste. Ponovno poudarjam, da se s člankom ne strinjam in prosim tudi odbornike, da o tem članku razpravljajo.

Z d e š a r Henrik:

Svet za prosveto daje naslednji predlog za rebalans proračuna Sveta za prosveto MLO:

Svet za prosveto je na svoji seji dne 30.VII.1954 razpravljajal o polletnem črpanju proračunskih sredstev Sveta za prosveto in podrejenih ustanov ter o rebalansu proračuna in sklenil naslednje:

Pri funkcionalnih izdatkih Sveta se zniža:

1./ Part. 4 - 27/5 honorarji za privarne izpite za din	600.000.-
2./ Part. 4 - 27/18 počitniški vajenski tečaji " "	400.000.-
3/ Part. 4 - 27/24 razstave in nastopi " "	200.000.-
4./ Part. 4 - 27/31 vzgojne posvetovalnice " "	400.000.-
Skupno znižanje za din	1,600.000.-

Ad. 1/ Od letnega kredita din 937.000.- potrošenih do sedaj din 137.000.-. Plan je sestavljan na podlagi lanskoletne potrošnje z dodatkom 45 %)nega socialnega prispevka za vse leto .Ker pa je z mesecem majem 45%-ni prispevek ukinjen in ker je v letošnjem letu število privatnih izpitov manjše, je postavka previsoka.

Ad.2/ Stroške za počitniške vajenske tečaje bodo krile posamezne vajenske šole, ker je število vajencev manjše kot se je prvotno predvidevalo.

Ad.3/ V letošnjem letu se je ob zaključku šol opustil predviden skupen telovadni nastop, niti se ni vršil nastop pevskih zborov, kakor tudi ne skupna razstava. S kreditom zmanjšanim na din 300.000.- bomo krili izdatke za Dan vajencev, ki je bil prirejen skupno z Zvezo prijateljev mladine.

Ad.4/ Vzgojna posvetovalnica je ustanovljena, vendar še nismo dobili primernih prostorov. Nabavo opreme, ki smo jo nameravali kupiti, smo dobili sprenosom brezplačno.

Svet predlaga, da se zvišajo sledeče postavke funkcionalnih izdatkov Sveta;

1. Part.4 - 27/7 delavska gimnazija za din 200.000 -
2. Part.4 - 27/15 podpore fizkult.orgah. " 7,500.000.-

Ad. 1/ Od kredita din 576.000.- je že izrabljenih din 509.000.-. Plan je bil prenisko postavljen, ker ni bilo upoštevanih 45 % socialnega prispevka, katerega smo plačevali do meseca maja.

Ad. 2/ Predvidena je podpora TD "Partizanu" Trnovo v znesku din 2,000.000.- Trnovo je predel Ljubljane, ki je bil glede prostora za telesno vzgojo vsa leta po osvoboditvi močno zapostavljen, ker je bil edini Dom, ki si ga je prebivalstvo postavilo z lastnim delom in lastnimi prispevki dan na razpolago Triglav - filmu. Letos se je posrečilo pridobiti zgradbo za njen prvotni namen, vendar je leta potreben temeljite rekonstrukcije in popravila. Večino stroškov v ta namen je dolžan kriti Triglav-film, manjka oa sredstev v višini 2,000.000.-

Dalje predlagamo podpore TD "Partizanu" Vič v znesku din 1,750.000.-. "Partizan" Vič gradi poleg osnovne šole na Viču otroški plavalni bazen, za kar je ML že dotiral znesek din 2,500.000.-. Za dokončno dograditev bazena in za postavitev ograje pa je potrebnih še ca. 1,750.000.-.

Podpora "Partizanu" Narodni dom ; v znesku din 900.000.-. Letno telovadišče v Tivoliju je nujno potrebno obnove in temeljite izpopolnitve, ker je to edino telovadišče v centru mesta. Svet za prosveto predlaga za podporo v tem letu znesek din 900.000.- s tem, da se športno igrišče v Tivoliju stavi na razpolago za telesno vzgojo mladine tistih šol, ki leže v neposredni bližini telovadišča.

Podpora letalski zvezi Slovenije v znesku din 1,500.000.-. Za njeno delo pri izobraževanju mladine v eni najvažnejših panog

predvojaške vzgoje. Pripominjamo, da ljudski odbori vsepovsod v državi to panogo izdatno podpirajo in da je Ljubljanski Aero-klub prisiljen prenehati s svojim delom, če take podpore nebi dobil. Za bodoče pre laga Svet za prosveto, da bi se stvar uredila s stalnimi podporami, ki pa bi morale biti v sorazmerju s prispevki, ki jih MLO daje od Aero kluba ustanovljeno podjetje "Udarnik".

Podpora "Svobodi" Vič v znesku din 1,000.000.- "Svobodā" Vič nadaljuje z gradnjo športnega stadiona ob Gerbičevi ulici in je z razmeroma skromnimi dotacijami in z lastnim delom dosegla že velik efekt, zato smatra Svet za prosveto, da je smoterno še nadalje v letošnjem letu podpreti "Svobodo", zlasti še zato, ker bo na ta način v doglednem času prišel tudi južni del Ljubljane do potrebnih in lepo urejenih športnih prostorov.

Kljub za konjski šport; podpora v znesku din 200.000.- zaradi važnosti, ki jo ima jahalni šport zlasti za krepitev obrambne moči države in ker so nastopile v klubu za konjski šport spremembe s pritegnitvijo večjega števila delavske mladine smatra Svet za prosveto za potrebno, da klubu pomaga.

Šmučarski klub "Enotnost" : podpora v znesku din 150.000.- za njegovo organizacijsko delo in za priprave za prihodnjo šmučarsko sezono.

Nadalje pre laga Svet za prosveto, da se na funkcionalne postavke Sveta unesejo še nove postavke in sicer:

1. podpora za taborenje vajencev v znesku din 300.000.-
2. podpora gospodinjskim tečajem v znesku " 400.000.-

Ad. 1;/ Aktiv društvo učiteljev in profesorjev telesne vzgoje Ljubljana je letos prvič organiziral taborenje vajenske mladine ob našem Jadranu / Stari grad - Paklenica, Makarska /. Taborenje je vzorno urejeno in je na njem poskrbljeno za vsestranski telesni, kulturni, prosvetni ter politični napredék delavske mladine. Svet za prosveto je doslej taborenje podprl s skromnim zneskom din 80.000.- in predlaga, da se v ta namen odobri še znesek din 300.000.- za onogočenje taborenja socialno šibkejšim vajencem in sirotam.

Ad. 2/ Podpora gospodinjskim tečajem : v raznih predelih Ljubljane (Šiška, Šetrvld, Javor itd.) se organizirajo bodisi šolska vodstva ali množične organizacije krajše tečaje za izobraževanje ženske mladine in žena v gospodinjstvu. Delne stroške za organizacijo in deč teh tečajev krijejo tečajnice same, delno pa smatra Svet

za prosveto, da je potrebno to prizadevanje podpreti tudi materialno in kriti s prispevkom vsaj honorarje za ušne oseboje.

V splošnem predlaga Svet za prosveto zvišanje funkcionalnih izdatkov za 6,800.000.-, znižanje osebnih izdatkov ustanov za 7,222.000.-, znižanje operativnih izdatkov 2,663.200.- in zvišanje funkcionalnih izdatkov za 20.000.-, tako, da imamo primanjkljaj v skupnem iznosu 2,191.200.-. Vse ostale primanjkljaje pa bomo, krili iz prihrankov na postavkah katere smo previsoko planirali.

Glede investicijskih sredstev pa bi pojasnil sledeče: Za osnovno šolo na Poljanah bi znižali kredit za 10,000.000.-, kajti dela se bodo pričela šele z mesecem septembrom in bo po izjavi strokovnjakov lahko letos ugrajenih največ 30,000.000.- din. Vzrok za tako pozen začetek del na gradnji osnovne šole je v preobremenjenosti Projektivnega zavoda, ki nam ni pravočasno poskrbel načrte. Nekaj bomo prištedili na gradnjo šole na Ježici, kjer se je izvršila cenejša adaptacija.

V imenu Sveta za prosveto bi predlagal še to: lani protikoncu leta smo sklepali o tem, da bi bilo naše šole opremiti z nujnimi pripomočki za pouk ročnega dela. V ta namen smo lani, odobrili vsoto 1,500.000.-. Sami veste koliko se za ta denar nabavi. Pre lagam, da bi v ta namen skupščina odobrila vsoto vsaj 6,000.000 katera naj bi se porazdelila na osnovne šole in nižje gimnazije.

R e p i n c Ivan .Želel bi pojasnila v čem so vzroki, da so se dotacije za investicije v gospodarstvu realizirale samo s 4 %, negospodarske pa z 8 %. Mislim, da je ta procent spráčo potreba v I. polletju odločno premajhen.

Dalje bi želel pojasnila še v sledeči stvari: v razpravi je bilo govora o tem, da se rekonstruira cesta v Rožno dolino. V čem se ta rekonstrukcija ceste izvaja. Ob tej priliki bi opozoril na problem Poljanske ceste. Ta cesta je v takem stanju, da je že sramotno. Kajti s kolesom se po njeni ni možno več voziti.

Končno bi prosil še odgovora glede preureditve dvorane v Bokalcih v stanovanjske prostore. Na mnogih sejah smo govorili da je v Ljubljani premalo dvoran, sedaj pa slišimo, da se obstoječe dvorane preurejajo v stanovanje. Zanima me, kakšna je ta dvorana in

in zakaj se preureja v stanovanje. Ponovno povdarjam, da postavljajo to vprašanje glede na pomanjkanje dvoran.

S i t a r Franc.

V zvezi s pripombami tov. Repinca, češ, zakaj so investicije v gospodarstvo realizirane s tako nizkim procentom, bi dal sledeče pojasnilo. Mi smo predvideli v družbenem planu 12,700.000.- za organizacijo novih obrtnih podjetij. Vsa ta sredstva so bila do rebalansa družbenega plana neizkoriščena, ker šele sedaj pristopamo k organizaciji teh novih podjetij. Imamo pa predvidena večja podjetja, zato bodo sredstva še premala in predlagamo v rebalansu v ta namen še do 17,000.000.-.

Druga stvar so investicije za naše kmetijstvo. Naša kmetijska posestva pristopajo k investicijam šele sedaj, ko imajo zbrano vso dokumentacijo, ugotovili pa smo ob tej priliki, da nam za izvedbo investicijskih del sredstva še primanjkujejo. Zato je v rebalansu predlaganih v ta namen še nekaj novih sredstev. Prepričan sem, da bodo te investicije kar se tiče področja gospodarstva v celoti izčrpane.

Kar se tiče preureditve dvorane na Bokalcih je stvar taka. Omenjena dvorana je dosedaj služila potrebam kolektiva. Ker pa so nastale večje potrebe po stanovanjih, se je kolektiv sam odločil, da dvorano preuredi v ta namen, istočasno pa bomo mislili na to, da kolektivu preskrbimo manjšo dvoranico. Trenutno kot povedano, pa so potrebe take, da bo stanovanje mnogo bolj koristilo kot pa dvorana.

V e a r d j a n Anton.

V točki 14. rebalansa je predvidenih 14,000.000.- din za telefonske centrale. Prosim za pojasnilo, ali jeta dotacija namenjena samo za popravila in vzdrževanje že obstoječih telefonskih govornic ali pa tudi za gradnjo novih. Če je namenjena ta dotacija tudi za gradnjo novih telefonskih central, bi prosil za pojasnilo, kje se te nove telefonske centrale nameravajo postaviti.

Poročilo o izpolnitvi družbenega plana za I. polletje pravi, da je gospodarstvo Mestnega ljudskega odbora doseglo skupno 58% planiranega brutto produkta. Ugodno realizacijo v I. polletju so dosegle gospodarske organizacije v vseh panogah gospodar-

stva, razen prometa in kmetijstva, kjer je družbeni brutto produkt v I. polletju realiziran le s 41.63 os. 43 %. Prosim za pojasnilo, zakaj je bil brutto produkt realiziran zlasti v kmetijstvu, tako nizko.

R o ž m a n c Ivan.

V Ljubljani bomo postavili 8 novih telefonskih govornic, vse te pa na periferiji, ker nam govornice v mestu zadoščajo.

V a r d j a n Anton.

Prosi za pojasnilo, ali se bo javna telefonska govornica postavila tudi pri Stadionu.

T u m a Ostoja.

V pogledu javnih telefonskih central bi dal tole pojasnilo.

V Ljubljani zelo primanjkuje javnih telefonskih govornic, posebno še v perifernih predelih mesta. Te govornice so potrebne tako vsakemu prebivalcu v slučaju nujne potrebe, kakor tudi Tajništvu za notranje zadeve MLO, da ima možnost hitrejšega obveščanja svojega varnostnega in gasilskega aparata.

V celoti naj bi se postavilo po skupnem predlogu Tajništva za notranje zadeve MLO, Tajništva za gradbene in komunalne zadeve MLo in PTT 18 javnih govornic na sledečih krajih: Tržaška cesta (Dolgi most), Šentvid (Tramvajska postaja), Ježica (trolejbusna postaja), Titova cesta (Štadion), Trg OF (Pred kolo-dvorom), Ambrožev trg, Križišče Njegoševe in Poljanske ceste, Poljanska cesta (pri klavnici), Šmartinska cesta (Savska kolonija), Hradeckega cesta (most), Riharjeva ulica (most), Rožna dolina (v bližini gostilne "pri Katrci"), civilni aerodrom, Moste, (pri končni postaji) v Snežniški ulici števil. 1, na Vodnikovem trgu in v Trnovem pri Trnovskem mostu. Lokacije so bile določene tudi z ozirom na potrebo notranje uprave.

Celotni stroški bodo znašalo okrog 8,595.000.- din od česar prispeva 2,000.000.- PTT, poleg razpeljave kablov in prostih vodov.

L a p a j n e ing. Oblak Sonja.

Prosila bi, da se nam oskrbi za zbor volilcev podatke, katera podjetja so prekoračila planirani dobiček v I. polletju 1954.

D e r m a s t i a dr. Marijan.

Zaključujem diskusijo, želel bi pa pripomniti še eno stvar. Mislim, da bi bilo napačno z naše strani napraviti hajko napram podjetjem, ki so prekoračila plan. Tu je treba biti taktičen in obziren, ker so imela podjetja v tej situaciji z malimi izjemami prav, da so planirala nekoliko nižje, s čemer se je strinjal tudi Mestni, ljudski odbor, ker se je šlo za gotove rezerve v družbenem planu. Iz razprave vidite, da so v družbenem planu prilične rezerve, ki jih bomo naknadno izkoristili. Na to dejstvo sem namenoma opozoril zato, da nebi šli v napačno smer hajke proti podjetjem, čeprav so bile v posameznih podjetjih tudi ~~subjektivne napake~~ subjektivne napake, ki so jih podjetja z naknadnim planom popravila. To je poročevalec tudi navedel.

Glede na pripombo tov. ing. Lapajnatove naj bi odborniki prejeli še podatke, katera podjetja so prekoračila planirani dobiček v I. polletju, smatram, da je dovolj, če dobe poleg materiala, ki ga imajo na razpolago samo še poročilo poročevalca za družbeni plan in proračun in s tem bi bila zadeva rešena. Predlagam dalje, da se zbori volilcev izvrše čimprej, da pridemo do sklepa, to predvsem iz razloga, da gradbena operativa in ostali ne bodo čakali z delom. Predlagam sklep, da se zbori volilcev izvrše do 5. septembra 1954. To je prilično kratek rok, vendar zadosten, ker imate material že davno v rokah in ste ga imeli možnost preštudirati. Predlog, da se zbori volilcev oddrže do 5. septembra 1954 dajem na glasovanje.

Soglasno sprejeto.

Dalje predlagam, da se ostale točke dnevnega reda obravnavajo v petek dne 27. t. m.

Soglasno sprejeto.

S tem je dnevni red izčrpan in predsednik zaključi sejo.

Vodja zapisnika:

Dr. Goslar Branko ~~fr.~~

Predsednik :

Dr. Dermastia Marijan

Overiteljja zapisnika:

Zdešar Henrik Ing. Čotar Rado

Kolesar